

รัฐสภาสาร

สมุหเทศาภิบาล สภานิติบัญญัติ วุฒิสภา

๕๕
บท ๑๖ ฉบับที่ ๑๒

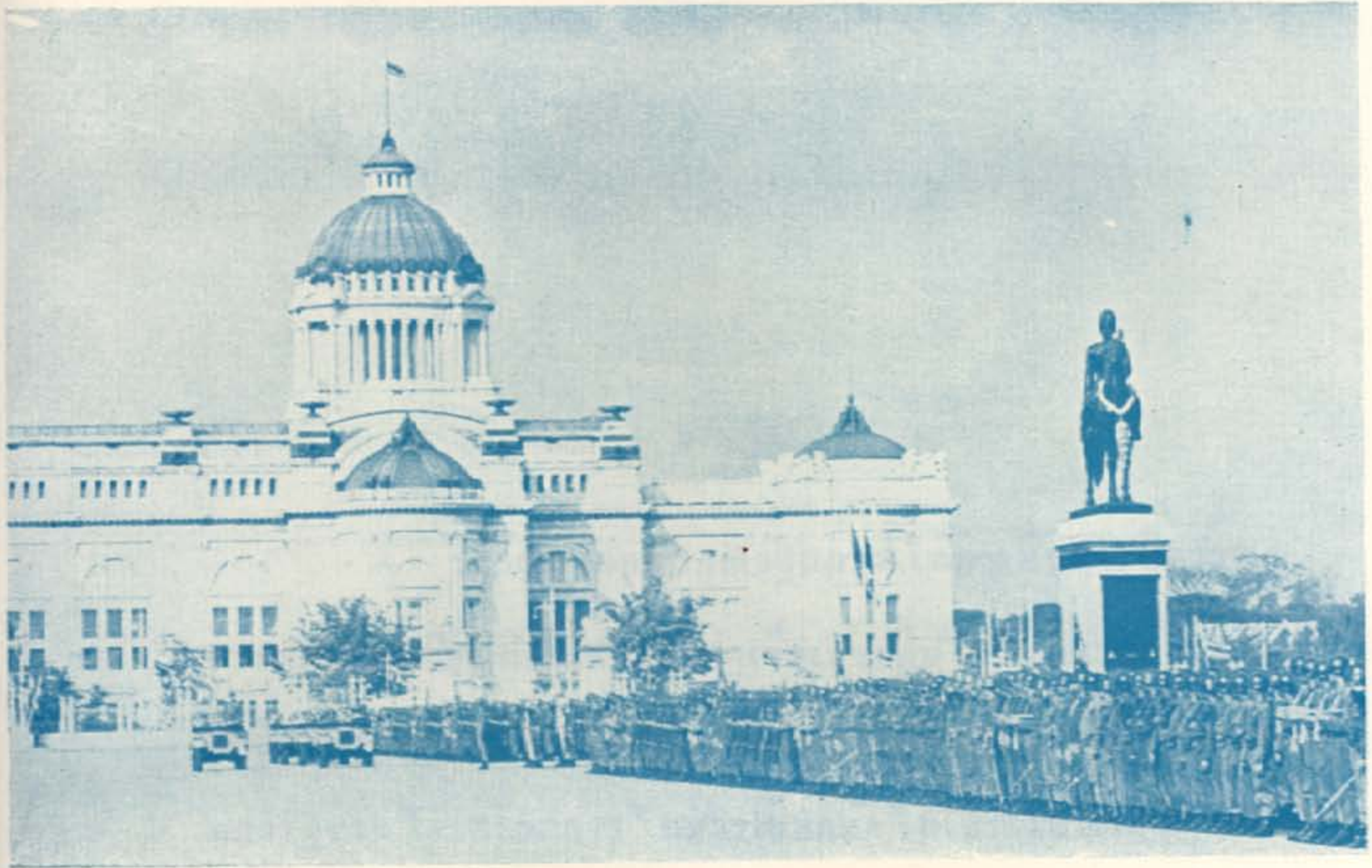
Δ พรบ. การเลือกตั้ง ฯ

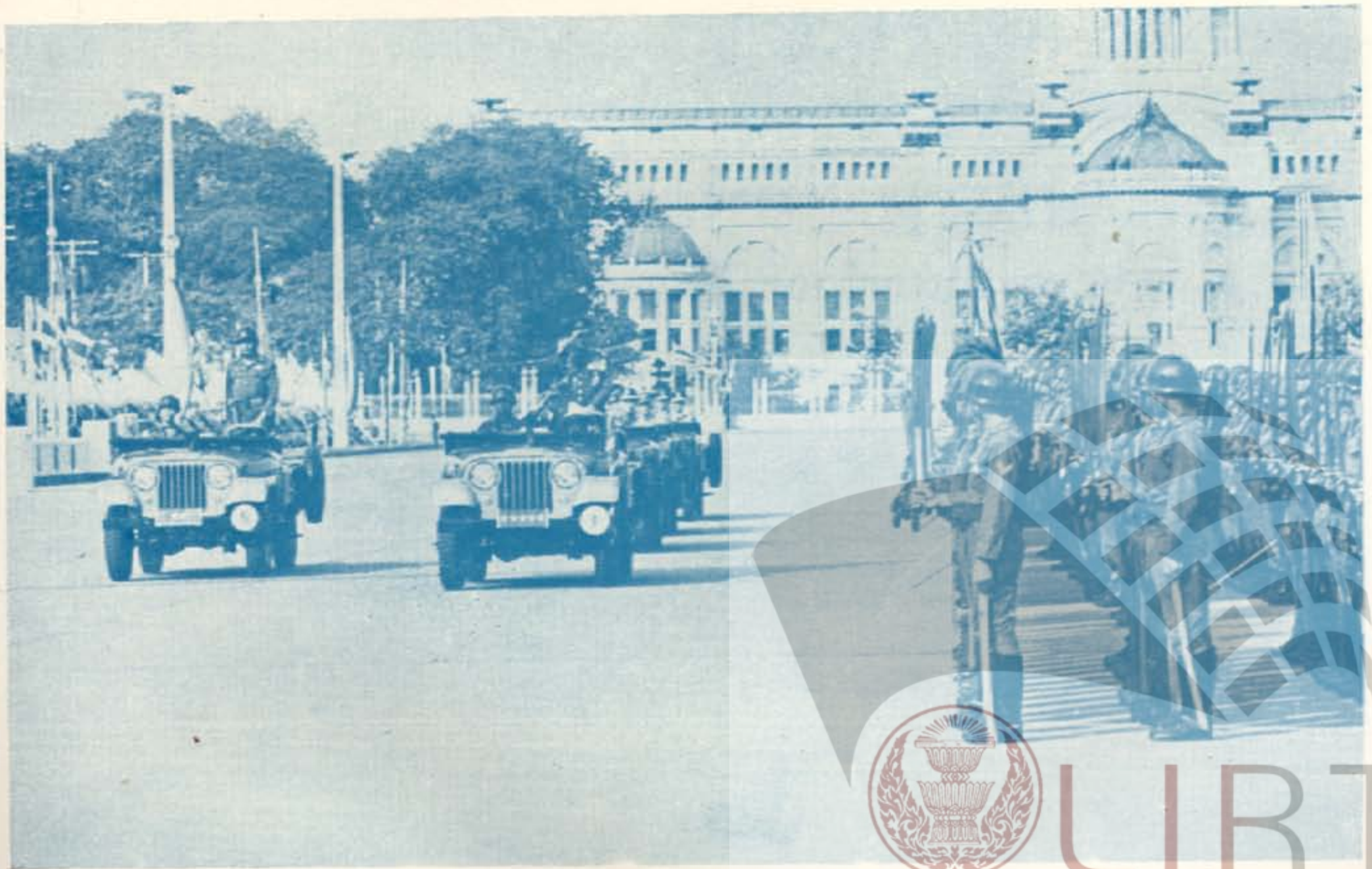
พฤศจิกายน ๒๕๑๑
Legislative Institutional Repository of Thailand

Δ การเลือกตั้งผู้แทน ฯ

LIRT

๓ พล.๓ นายกรัฐมนตรี ในตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด ตรวจพลในพิธีกระทำ
สัตย์ปฏิญาณและสวนสนาม ของหน่วยทหารสามเหล่าทัพ ณ ลานพระบรมรูปทรงม้า
๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

LIART

— — รัฐบาลขอขอบคุณรัฐสภาที่ได้ดำเนินการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้งให้สำเร็จเสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว ทั้งนี้
เพื่อจะเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการที่จะไปเตรียมให้เจ้าหน้าที่
ของรัฐบาล ได้เตรียมการ ในการเลือกตั้ง ให้เป็น ไปตาม กำหนด
ระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ และรัฐบาลขอยืนยันกับ
รัฐสภาว่าจะดำเนินการเลือกตั้ง ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
และด้วยความสุจริตยุติธรรมอย่างที่สุด—

ฯพณฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี
กล่าวต่อที่ประชุมวุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภา ในการประชุม ครั้งที่ ๑๖
๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๑

สำนักงาน อยู่ที่สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

พระที่นั่งอนันตสมาคม พระนคร

โทร. ๘๑๙๒๙๐, ๘๑๒๐๕๑ และ ๘๑๓๕๐๐

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา	วัตถุประสงค์
เจ้าของ	เพื่อเผยแพร่ระบอบประชาธิปไตย
นายประเสริฐ บัณฑิตคุณ	เพื่อเสนอข่าวสารวิชาการในวงงานรัฐสภา
เลขาธิการรัฐสภา	และอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ
ผู้อำนวยการ	กำหนดออก
นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ	เดือนละ ๑ ฉบับ
รองเลขาธิการรัฐสภา	อัตราค่าบำรุง
รองผู้อำนวยการ	๑ เดือน ๓๕ บาท หนึ่งปี ๒๐ บาท
นายประยัด แดงอินทวัฒน์	จำหน่ายปลีกฉบับละ ๒ บาท
ผู้จัดการ	การเงินและบอกรับ
นายอาสา ทพย็อนันต์	ส่งเงินล่วงหน้าในนามผู้จัดการที่สำนักงาน
บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ และผู้โฆษณา	(เช็คไปรษณีย์หรือธนาณัติ โปรดส่งจ่าย
นายชลอ เอี่ยมวัน	ป.ณ. บางกระบือ)
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	ส่งเรื่องบำรุง
พิมพ์ที่โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา เลขที่ ๓๑๔-๓๑๖	ส่งบรรณาธิการหรือผู้ช่วย
ถนนบำรุงเมือง พระนคร	ที่สำนักงาน

LI RT

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

การเลือกตั้งผู้แทนปวงชนชาวไทย

ประเสริฐ บัทธิสุคนธ์

๙

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๖๑

๒๘

การเลือกตั้งประธานาธิบดีอเมริกัน

๕๑

งานของวุฒิสภา

บันทึกการประชุมวุฒิสภา ทำหน้าที่รัฐสภา

— ครั้งที่ ๑๔

๕๕

— ครั้งที่ ๑๕

๕๘

— ครั้งที่ ๑๖

๖๐

— ครั้งที่ ๑๗

๖๑

— ครั้งที่ ๑๘

๖๕

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ)

— ครั้งที่ ๕๔

๖๖

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

การประชุมคณะรัฐมนตรี	๘๘
ข่าวในพระราชสำนัก	๘๙
บันทึกข่าว	๙๐๗

แจ้งความโฆษณา

น้ำมันเอสโซ่	๖
การทำเรือแห่งประเทศไทย	๖
ธนาคารออมสิน	๘
การไฟฟ้านครหลวง	๙
สหธนาคารกรุงเทพ ฯ จำกัด	๙๐
การรถไฟแห่งประเทศไทย	๙๖
เบียร์ ไทยตราสิงห์	๑๐๕
แม่โขง	๑๐๖
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	๑๒๐
โรงงานยาสูบ	ปกหลังนอก

บรรณชาติการแปลง

รัฐสภาฉบับนี้ กงจัดเรื่องเสนอท่านผู้อ่าน เป็น
ทำนองเดียวกับที่ได้เคยเสนอ “เรื่องพรรคการเมือง” ไว้
เขียนฉบับที่แล้ว กล่าวคือ เริ่มด้วยบทความเรื่อง “การ
เลือกตั้งผู้แทนปวงชนชาวไทย” โดยท่านเลขาธิการรัฐสภา
ซึ่งได้กล่าวถึงความเป็นมาของระบบรัฐสภาไทย ตามรัฐ
ธรรมนูญแต่ละฉบับ ว่าแต่ละสมัย ได้ประกอบทวิระบบ
สภาเดี่ยวหรือระบบสภาคู่ อย่างไร สมาชิกภาพแห่งสมาชิก
ของแต่ละสภานั้น ๆ มาจากการแต่งตั้ง หรือได้รับการเลือก
ตั้งมาอย่างไร ตลอดจนคุณสมบัติและข้อห้ามสำหรับผู้ที่จะ
สมัครเข้ารับเลือกตั้ง ฯ ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง
ในแต่ละสมัยนั้น ๆ เป็นอย่างไร พร้อมทั้งแบบวิธีและสถิติ
การเลือกตั้งทั่วไปทุกครั้งที่ได้เคยมีมา จนถึงข้อบัญญัติว่า
ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในกฎหมายฉบับใหม่ ซึ่งจะ
ใช้บังคับในการดำเนินการเลือกตั้ง ซึ่งมีขึ้นในวันที่ ๑๐
กุมภาพันธ์ ศกหน้านี้

△

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

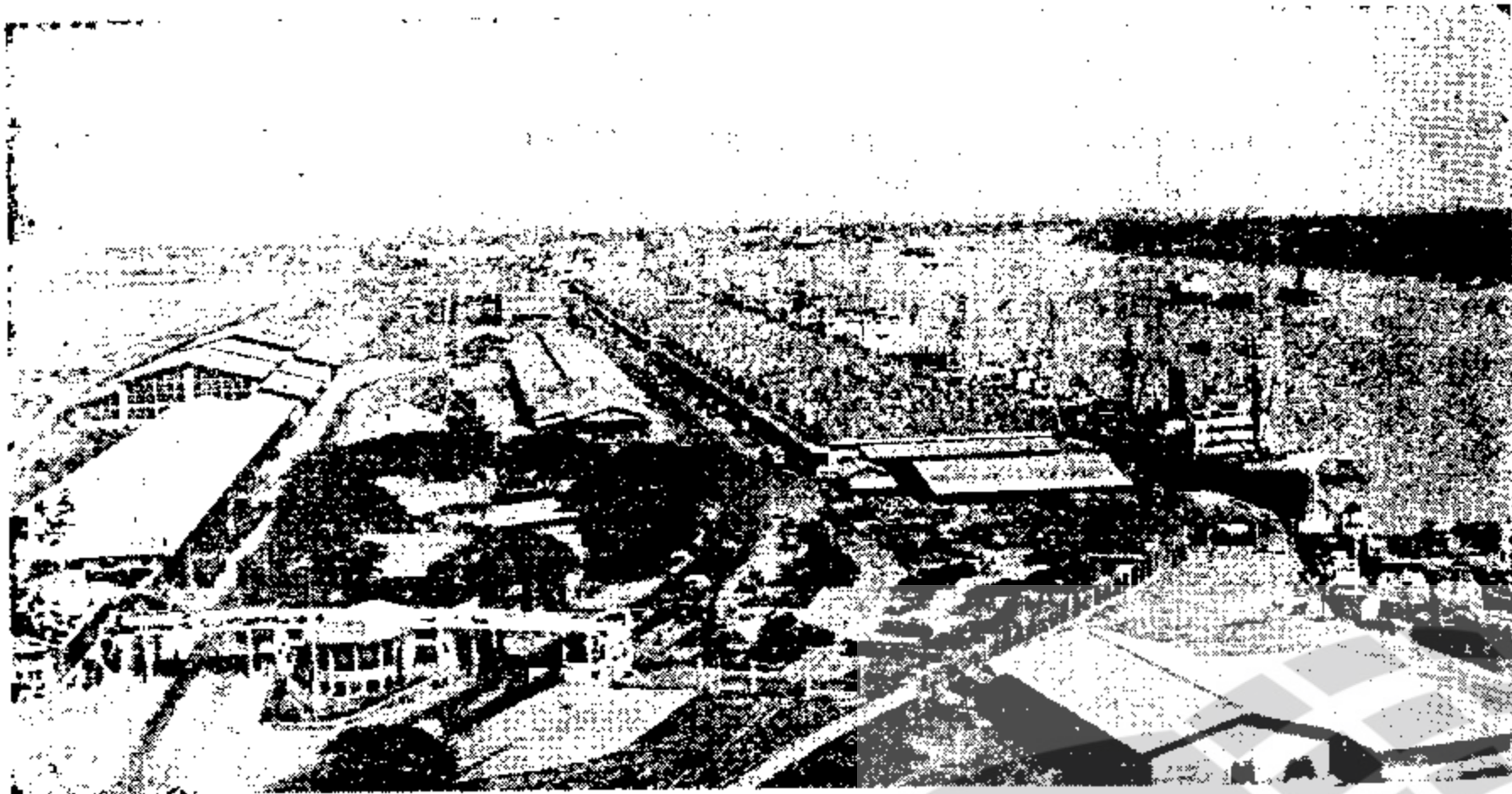

**ทุนการศึกษา
ของเอสโซ่
มีอยู่ทั่วทุกจังหวัด**

**ช่วยเด็กอ้วนคุด
แต่เรียนดี**

เอสโซ่ Esso ช่วยส่งเสริมการพัฒนาชาติไทย

PRD.

**PORT OF
BANGKOK**

THE GATEWAY FOR INTERNATIONAL TRADE AND SHIPPING TO THAILAND

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

มี ๑ อย่างได้ ๒

ต้องฝากออมสินประเภทสังเคราะห์ทวีคูณ

สนใจ เชิญติดต่อขอทราบรายละเอียดได้ที่

ธนาคารออมสิน ทุกแห่งทั่วประเทศ

LIRT

ตัดปัญหาเรื่องการ

UP

DOWN

มันได้

หันมาใช้ลิฟท์
“ซินด์เลอร์”

การไฟฟ้านครหลวง

ผู้แทนจำหน่าย

โทร. 22000 :

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

การเลือกตั้งผู้แทนปวงชนชาวไทย

โดย นายประเสริฐ บัณฑิตกุล

เลขาธิการรัฐสภา

Δ

การปกครองระบอบประชาธิปไตย อำนวยสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นของปวงชนแห่งประเทศนั้น ๆ คือราษฎรเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครองประเทศของตน หรืออีกนัยหนึ่งความหมายของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ก็คือ “เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” แต่การที่จะให้ราษฎรทุกคนได้เข้ามาใช้อำนาจอธิปไตยโดยตรง คือเข้ามาชุมนุมออกความคิดเห็นในการปกครองประเทศด้วยตนเองพร้อม ๆ กัน เช่นที่เคยมีการกระทำกัน ในนครรัฐของกรีกหรือของโรมันสมัยโบราณนั้น ในสมัยปัจจุบันไม่อาจกระทำได้ ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยสังคมของประเทศหรือของรัฐได้เจริญเติบโตขยายตัวมากขึ้น อีกทั้งมีปัญหาต่าง ๆ ทั้งในด้านการปกครองและความสัมพันธ์ของปวงชนยุ่งยากสลับซับซ้อน เหลือวิสัยที่จะให้ราษฎรทุกคนได้เข้ามามีบทบาทแสดงความคิดเห็นตัดสินใจในการปกครองได้ด้วยตนเองทั้งหมด ฉะนั้นจึงต้องมีระบบการใช้อำนาจผู้แทนขึ้น โดยราษฎรเลือกผู้แทนของตนเพื่อไปกระทำการแทนตน ทั้งนี้สุดแต่ความต้องการของแต่ละประเทศว่าการเลือกทั้งผู้แทนนั้น จะให้ราษฎรเลือกผู้แทนได้โดยตรง หรือจะเป็นการเลือกทางอ้อม และจะเลือกผู้แทนทุกสาขา ทั้งในฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ หรือเพียงฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายเดียว หรือแม้ในฝ่ายนิติบัญญัตินั้นเองอาจจะมีทั้งการแต่งตั้ง และเลือกทั้งผู้แทนไปใช้อำนาจนิติบัญญัติในรัฐสภาก็ได้ ในฝ่ายบริหารซึ่งมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน และฝ่ายตุลาการมีหน้าที่พิพากษาพิพากษาอรรถคดี

LIART

นั้น อาจใช้วิธีการเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่นั้น ๆ หรือจะใช้วิธีแต่งตั้งก็ได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้จะดำเนินการเพียงใดโดยวิธีการอย่างไร ก็สุดแล้วแต่รัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศนั้น ๆ จะบัญญัติไว้ แต่อย่างไรก็ดีลักษณะสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย แบบที่ให้ราษฎรใช้อำนาจอธิปไตยโดยทางผู้แทนนั้น ขึ้นอยู่กับการเลือกตั้งผู้แทนเป็นสำคัญ การเลือกตั้งผู้แทนนั้น ก็คือการที่ราษฎรผู้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ได้ออกเสียงเลือกตั้งผู้ที่สมควรรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรไปทำหน้าที่แทนราษฎรในการออกกฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี และปฏิบัติหน้าที่อย่างอื่นในสภานิติบัญญัตินั่นเอง

สำหรับในประเทศไทย นับแต่ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ แล้วนั้น เราได้เคยมีสภานิติบัญญัติหรือรัฐสภาทั้งระบบสภาเดียวและระบบสองสภาสลับกันมา ในด้านสมาชิกภาพของสมาชิกรัฐสภาก็มีทั้งแบบเลือกตั้ง แบบแต่งตั้ง และแบบผสม กล่าวคือมีทั้งแต่งตั้งและเลือกตั้งสมาชิกสภาสูง และเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบสองสภา และเคยมีทั้งแยกเป็นสมาชิกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ คือประเภทที่ราษฎรเลือกตั้ง และประเภทที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้งรวมอยู่ในสภาเดียวกัน ซึ่งพอจะสรุประบบรัฐสภา สมาชิกภาพของสมาชิกรัฐสภา ตลอดจนคุณสมบัติของผู้สมควรรับเลือกตั้ง และวิธีการเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งในแต่ละสมัย ซึ่งแยกตามระยะเวลาของการใช้รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐสภา (ระหว่าง ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ ถึง ๙ ธันวาคม ๒๔๗๕) เป็นระบบสภาเดียว มีชื่อว่า "สภาผู้แทนราษฎร" สมาชิกประกอบด้วยผู้ซึ่งคณะผู้รักษาพระนครฝ่ายทหารได้ตั้งขึ้นมีจำนวน ๗๐ นาย เป็น "ผู้แทนราษฎรชั่วคราว" อยู่ในตำแหน่งหรือในสมาชิกภาพตั้งแต่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕—๙ ธันวาคม ๒๔๗๕

ธรรมนูญการปกครองฉบับชั่วคราวนี้ ได้บัญญัติถึงวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไว้ด้วย โดยได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยทางอ้อมเป็น

๓ ชั้นด้วยกัน แต่การเลือกตั้งยังมีได้มีขึ้น เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนี้ ได้ถูกยกเลิกไปเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๗๕ เสียก่อน

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๗๕ (รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๗๒, ๒๕๗๓ และ ๒๕๗๕) รัฐสภา (ระหว่าง ๑๐ ธันวาคม ๒๕๗๕—๑๕ ตุลาคม ๒๕๗๘) เป็นระบบสภาเดียวมีชื่อว่า “สภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท คือ ประเภทที่ ๑ มาจากการเลือกตั้ง และประเภทที่ ๒ มาจากการแต่งตั้ง

สมาชิกประเภทที่ ๑ ได้แก่ผู้ที่ราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือเกณฑ์ราษฎร ๒ แสนคนต่อผู้แทน ๑ คน เป็นการเลือกตั้งทางอ้อม ๒ ชั้นโดยราษฎร^(๑) เลือกผู้แทนตำบลก่อน แล้วผู้แทนตำบลเลือกผู้แทนราษฎร และต่อมาได้แก้ไขให้เป็นการเลือกตั้งโดยตรง และแบ่งเขต^(๒) อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และอาจขยายกำหนดเวลาออกไปอีก คราวละ ไม่เกิน ๒ ปีก็ได้ ^(๓)

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งที่สำคัญ ๆ คือ

๑. มีอายุ ๒๓ ปีบริบูรณ์แล้ว
๒. มีความรู้เทียบชั้นประถมศึกษา^(๔) ต่อมาได้แก้ไขเป็นมีความรู้อ่านและเขียนหนังสือไทยได้^(๒) และได้เพิ่มข้อความว่าผู้อยู่ในฐานะเหนือการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑ (พระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป โดยกำเนิดหรือแต่งตั้งก็ตามย่อมดำรงอยู่ในฐานะเหนือการเมือง) จะขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง^(๒)

(๑) พรบ. การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๗๖ ฉบับที่ ๒ (ประกาศ ร.จ. ๑๒ ส.ก. ๒๕๗๖)

(๒) พรบ. การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๗๕ (ประกาศ ร.จ. ๑๕ พ.ย. ๒๕๗๕)

(๓) รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๗๕ (ประกาศ ร.จ. ๓ ธ.ค. ๒๕๗๕)

(๔) พรฎ. ดำเนินการเลือกตั้ง (ตาม พรบ. การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๗๖ ฉบับที่ ๒) ประกาศ ร.จ. ๑๕ ส.ก. ๒๕๗๖)

ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ เป็นการเลือกตั้งทั่วไป และเลือกตั้งเพิ่มเติมตามรัฐธรรมนูญของรัฐสภาสมัยที่กล่าวนี้ รวม ๕ ครั้ง คือ

การเลือกตั้งทั่วไป

ครั้งที่ ๑ เลือกตั้งระหว่างเดือนพฤศจิกายน และธันวาคม ๒๔๗๖ (ส่วนใหญ่ จังหวัดต่าง ๆ ได้กำหนดวันที่ ๑๕ พ.ย. ๒๔๗๖ เป็นวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) เป็นการเลือกตั้งทางอ้อม ราษฎรเลือกผู้แทนตำบลก่อน แล้วผู้แทนตำบลเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ การเลือกตั้งคราวนี้ ถือเกณฑ์ราษฎร ๒ แสนคน ต่อผู้แทน ๑ คน ได้ผู้แทนราษฎร ๗๘ คน ผู้แทนชุดนี้อยู่ในตำแหน่งจนครบกำหนดวาระ ๔ ปี (๙ ธ.ค. ๒๔๘๐)

สถิติการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ ๑

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๔,๒๗๘,๒๓๑ คน
มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	๑,๗๗๓,๕๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔๕
จังหวัดเพชรบุรี มีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด	คือร้อยละ ๗๘.๘๒
จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผู้มาใช้สิทธิน้อยที่สุด	คือร้อยละ ๑๗.๗๑

ครั้งที่ ๒ เลือกตั้งเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๔๘๐ ถึงเกณฑ์ราษฎร ๒ แสนคนต่อผู้แทน ๑ คน เป็นการเลือกตั้งโดยตรงและแบ่งเขต แต่ละเขตเลือกตั้งผู้แทนได้ ๑ คน เลือกตั้งผู้แทนราษฎรได้จำนวน ๘๑ คน (ตามผลของการสำรวจสำมะโนครัว ซึ่งมีราษฎรเพิ่มขึ้นในบางจังหวัด) สมาชิกชุดนี้ออกจากตำแหน่งเนื่องจากได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภา เมื่อ ๑๑ ก.ย. ๒๔๘๑

สถิติการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ ๒

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๖,๑๒๓,๒๓๙ คน
มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	๒,๔๖๒,๕๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๒๒
จังหวัดนครนายกมีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด	คือร้อยละ ๘๐.๕๐
จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีผู้มาใช้สิทธิเ็น้อยที่สุด	คือร้อยละ ๒๒.๒๔

ครั้งที่ ๓ เลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๔๘๑ เป็นการเลือกตั้งที่มีลักษณะวิธีการ และคุณสมบัติของผู้สมัครการเลือกตั้ง เช่นเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ ๒

ที่กล่าวข้างต้น การเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ นับเป็นคราวแรก que เลือกตั้งผู้แทนแทนชุดที่ถูกยุบ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ อยู่ในตำแหน่งนานที่สุด คือเมื่อครบกำหนดเวลาที่อยู่ในตำแหน่งตามวาระ ๔ ปีแล้ว (๑๐ ธ.ค. ๒๕๕๕) ก็ ได้มีพระราชบัญญัติขยายกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งออกไปอีก ๒ ปี^(๕) (๑๐ ธ.ค. ๒๕๕๕-๑๐ ธ.ค. ๒๕๕๗) ต่อมาก็ ได้มีพระราชกฤษฎีกาขยายกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งออกไปอีก ๒ ปี^(๖) (๑๐ ธ.ค. ๒๕๕๘-๑๐ ธ.ค. ๒๕๕๙) แต่ ได้มีราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ เสียก่อน

นอกจากการเลือกตั้งทั่วไปที่กล่าวแล้ว ยังได้มีการเลือกตั้งเพิ่มในจังหวัดที่ได้คืนจากอินโดจีน ฝรั่งเศสใน ๔ จังหวัด^(๗) (นครจำปาศักดิ์ พระตะบอง พิบูลสงคราม และ ลานช้าง) เมื่อระหว่าง ๑๕ ถึง ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘ อีกด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ จึงมีจำนวน ๕๕ คน ในรัฐสภาสมัยดังกล่าวนี้

สถิติการเลือกตั้งครั้งที่ ๓

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๖,๒๑๐,๑๗๒ คน
มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	๒,๒๑๐,๓๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๓
จังหวัดนครนายกมีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด	คือร้อยละ ๖๗.๓๖
จังหวัดกรังมีผู้มาใช้สิทธิ น้อยที่สุด	คือร้อยละ ๑๖.๒๘

ครั้งที่ ๔ เลือกตั้งเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๙ เป็นการเลือกตั้งที่มีลักษณะวิธีการตลอกจากคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเช่น เกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ ๓ เลือกตั้งผู้แทนได้ จำนวน ๕๖ คน ผู้แทนราษฎรชุดนี้คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปอีกในเมื่อได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ (๑๐ พ.ค. ๒๕๕๙)

(๕) พรบ. ขยายกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๕

(๖) พรฎ. ขยายกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗

(๗) พรฎ. คำนินการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรจังหวัดนครจำปาศักดิ์ จังหวัดพระตะบอง จังหวัดพิบูลสงคราม และจังหวัด ลานช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘

สถิติการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ ๔

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๖,๔๓๑,๘๒๗ คน
มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	๒,๐๙๑,๗๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๒
จังหวัดบุรีรัมย์ มีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด	คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๖๕
จังหวัดสุพรรณบุรี มีผู้มาใช้สิทธิน้อยที่สุด	คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๐

(จังหวัดแม่ฮ่องสอนไม่มีการเลือกตั้งในครั้งนั้นเพราะมีผู้สมัครเพียงคนเดียว)

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐสภา (ระหว่าง ๑๐ พ.ค. ๒๕๕๙-๘ พ.ย. ๒๕๖๐) ประกอบด้วย ๒ สภา คือ สมาชิกสภาผู้แทน และวุฒิสภา

สมาชิกวุฒิสภา มีสมาชิกจำนวน ๘๐ คน ราษฎรเป็นผู้เลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๖ ปี แรกในวาระเริ่มแรกสมาชิกสภาผู้แทนที่อยู่ในตำแหน่งในวันสุดท้ายก่อนใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙^(๘) เป็นผู้เลือก โดยให้มีประกาศกำหนดวิธีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ คือให้มีองค์การเลือกตั้งขึ้น ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และใช้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่กล่าวนี้เป็นเจ้าหน้าที่ในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวาระเริ่มแรกขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ พ.ค. ๒๕๕๙ (สมาชิกประเภทที่ ๒ ที่มีอยู่เดิมตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๕ นั้นเป็นอันเลิกไป)

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่สำคัญมีดังนี้ ๑. ต้องไม่เป็นข้าราชการประจำ

๒. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปี บริบูรณ์

๓. มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่ามาแล้วไม่ต่ำกว่า ๕ ปี หรือเคยดำรงตำแหน่งทางราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้ว

สมาชิกวุฒิสภาชุดนี้ สมาชิกภาพสิ้นสุดลงเพราะการรัฐประหาร เมื่อ ๘

พฤศจิกายน ๒๕๖๐

(๘) ผู้แทนชุดที่ได้รับการเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ ๔

สมาชิกสภาผู้แทน ประกอบด้วยผู้ที่ราษฎรเลือกตั้งขึ้น ในวาระเริ่มแรกให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ที่อยู่ในตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๔๗๕ ซึ่งเลือกตั้งขึ้นเมื่อ ๖ ม.ค. ๒๔๗๙ จำนวน ๙๖ คน เป็น "สมาชิกสภาผู้แทน" ต่อไป และถ้าจังหวัดใดมีจำนวนราษฎรเกินกว่า ๑ แสนคน ก็ให้เลือกสมาชิกสภาผู้แทนเพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่ง ต่อจำนวนราษฎรทุก ๑ แสนคน เศษของ ๑ แสน ถ้าถึงถึงหรือกว่านั้นก็ให้นับเป็น ๑ แสน

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งคงเป็นไปตาม พรบ. การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๗๙ ที่กล่าวแล้ว แต่ยกเว้นข้อห้าม เรื่องผู้อยู่ในฐานะเหนือการเมือง ซึ่งเดิมห้ามสมัครรับเลือกตั้งให้สมัครรับเลือกตั้งได้

ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนเพิ่มเติมตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๘๙ ขึ้นเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๔๘๙ เป็นการเลือกโดยวิธีแบ่งเขต เช่นเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ ๒,๓,และ ๕ ที่กล่าวแล้ว การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งเพิ่มเติม (ครั้งที่ ๒) ใน ๔๗ จังหวัด ได้ผู้แทนเพิ่มขึ้นอีก ๘๒ คน รวมทั้งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนแล้วจึงเป็น ๑๗๘ คน สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนชุดนี้สิ้นสุดลงเนื่องด้วยมีการรัฐประหาร เมื่อ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐

สถิติการเลือกตั้งเพิ่มเติม ครั้งที่ ๒

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๕,๘๑๙,๖๖๒ คน
มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	๒,๐๒๖,๘๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๒
จังหวัดสกลนครมีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด	คือร้อยละ ๕๗.๔๙
จังหวัดนราธิวาสมีผู้มาใช้สิทธิน้อยที่สุด	คือร้อยละ ๑๖.๒๙

๕. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๔๙๐ (คณะรัฐประหาร ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมอีก ๓ ฉบับ) รัฐสภา (ระหว่าง ๙ พ.ย. ๒๔๙๐—๒๒ มี.ค. ๒๕๐๒) ประกอบด้วย ๒ สภา คือ

วุฒิสภา ประกอบด้วยสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๖ ปี มีจำนวน ๑๐๐ คน

สภาผู้แทน ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้น อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี ในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน โดยถือเกณฑ์จำนวนราษฎรสองแสนคนต่อผู้แทน ๑ คน วิธีการเลือกตั้ง เป็นการเลือกตั้งโดยตรงและรวมเขตจังหวัด (๘) และให้เฝ้าทบทบัญญัติแห่ง พรบ. การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๗๕ และที่จะได้แก้ไขเพิ่มเติม (๑๐) มาใช้บังคับแต่วันแต่อายุของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้กำหนดเป็นไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีบริบูรณ์

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่สำคัญจึงเป็น ดังนี้

๑. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีบริบูรณ์

๒. มีความรู้อ่านออกและเขียนหนังสือไทยได้

ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนขึ้น เมื่อ ๒๘ มกราคม ๒๔๙๑ เป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ ๕ เลือกตั้งโดยตรงและรวมเขตจังหวัดถือเกณฑ์ราษฎร ๒ แสนคน ต่อผู้แทน ๑ คน ได้ผู้แทนจำนวน ๙๙ คน

ผู้แทนชุดนี้คงอยู่ในตำแหน่งไปจนถึงการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๙๒

สถิติการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ ๕

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๗,๑๗๖,๘๙๑ คน

มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ๒,๑๑๗,๔๖๔ คน

จังหวัดระนองมีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด คือร้อยละ ๕๘.๖๘

จังหวัดสมุทรปราการมีผู้มาใช้สิทธิน้อยที่สุด คือร้อยละ ๑๕.๖๘

(จังหวัดลำปางไม่มีการเลือกตั้ง เพราะผู้สมัครมีเพียง ๒ คน ซึ่งเท่าจำนวนที่จะ

พึงมีผู้แทนได้)

อนึ่ง ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ๒๔๙๐ นี้ เมื่อวันที่ ๒๓ ม.ค.

๒๔๙๑ โดยกำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นสภาหนึ่ง ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งรัฐสภา

(๘) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๘๐ (ประกาศ ร.จ. ๘ พ.ค. ๒๔๘๐)
 (๑๐) พรบ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ใช้ไปพลางก่อน พ.ศ. ๒๔๘๐ (ประกาศ ร.จ. ตอนที่ ๒๑ ๒๐ พ.ค. ๒๔๘๐) และ พรบ. การเลือกตั้งแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๘๐ (ประกาศ ร.จ. ตอนที่ ๕๐ ๘ พ.ค. ๒๔๘๐)

เลือกตั้งจากสมาชิกวุฒิสภา ๑๐ คน จากสมาชิกสภาผู้แทน ๑๐ คน และจากผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอีก ๔ ประเภท ประเภทละ ๕ คน คือ

ประเภทที่ ๑ เลือกจากผู้มีคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน (ประเภททั่วไป)

ประเภทที่ ๒ เลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง หรืออธิบดี หรือเทียบเท่า

ประเภทที่ ๓ เลือกจากผู้ที่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาผู้แทน หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือดำรง หรือเคยดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรี

ประเภทที่ ๔ เลือกจากผู้สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

ได้กำหนดให้สภาร่างรัฐธรรมนูญนี้ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับถาวร ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้น

ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตามข้อบังคับว่าด้วยวิธีการสมัครรับเลือกตั้ง และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๘๑ ในวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๔๘๑ ในการนี้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เป็นเจ้าหน้าที่ในการเลือกตั้ง

สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ร่างรัฐธรรมนูญ เสร็จเมื่อ ๒๕ ธันวาคม ๒๔๘๑ และเสนอให้ที่ประชุมรัฐสภาให้ความเห็นชอบ เมื่อ ๒๘ มกราคม ๒๔๘๒ และคณะอภิรัฐมนตรี ในหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ลงนามประกาศใช้ เมื่อ ๒๓ มีนาคม ๒๔๘๒

๕. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๘๒ รัฐสภา (ระหว่าง ๒๓ มี.ค. ๒๔๘๒-๒๙ พ.ย. ๒๔๘๒) ประกอบด้วย ๒ สภา คือ วุฒิสภา และสภาผู้แทน

วุฒิสภา มีสมาชิกจำนวน ๑๐๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ได้ทรงเลือก และทรงแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๖ ปี เมื่อครบกำหนด ๓ ปี ให้มีการเปลี่ยนสมาชิกเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งโดยวิธีจับสลาก

ในวาระเริ่มแรก ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกต่อไป โดยนับอายุตั้งแต่วันได้รับแต่งตั้งมา

สภาผู้แทน ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้น โดยถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัด หนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อผู้แทน ๑ คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี

ในวาระเริ่มแรกให้สมาชิกสภาผู้แทน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นสมาชิกต่อไป และให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนให้ครบตามจำนวนพลเมืองตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน^(๑๐)

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สำคัญ ๆ ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๙๒ คือ

๑. มีอายุต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์ ในวันเลือกตั้ง
๒. มีความรู้ไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือมีความรู้ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่านั้น

ได้มีการเลือกตั้งเพิ่มเติมสมาชิกสภาผู้แทน (ครั้งที่ ๓) ใน ๑๕ จังหวัดขึ้น เมื่อ ๕ มิถุนายน ๒๔๙๒ เป็นการเลือกตั้งโดยตรงรวมเขตจังหวัด ถือเกณฑ์ราษฎร หนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อผู้แทน ๑ คน ได้ผู้แทนเพิ่มขึ้นอีก ๒๑ คน รวมกับที่มีอยู่แล้วเป็น ๑๒๐ คน สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทน สิ้นสุดลงเพราะได้มีคณะบริหารประเทศชั่วคราว ประกาศยึดอำนาจการปกครองและประกาศให้นำรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๗๕ กลับมาใช้ เมื่อ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๔

สถิติการเลือกตั้งเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (เฉพาะ ๑๕ จังหวัด) ๓,๕๑๘,๒๗๖ คน
 ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ๘๗๐,๒๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๒
 จังหวัดสกลนครมีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด คือ ร้อยละ ๔๕.๑๒
 จังหวัดอุดรธานีมีผู้มาใช้สิทธิน้อยที่สุด คือ ร้อยละ ๑๒.๐๒

๖. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ (พร้อมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยนามประเทศ พ.ศ. ๒๔๘๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยบทเฉพาะกาล พ.ศ. ๒๔๘๓) ซึ่งคณะบริหารประเทศชั่วคราวให้นำกลับมาใช้ รัฐสภา (ระหว่าง ๒๙ พ.ย. ๒๔๙๔-๗ มี.ค. ๒๔๙๕) กลับไปเป็น ระบบสภาเดี่ยว คือ สภาผู้แทนราษฎรมีสมาชิก ๒ ประเภท ในวาระเริ่มแรก คณะบริหารประเทศได้ตั้งสมาชิกประเภทที่ ๒

ผู้มีจำนวน ๑๒๓ คน และให้สั่งให้สมาชิกประเภทที่ ๒ นี้ ประกอบเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่ไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการเลือกตั้งสมาชิกประเภทที่ ๑ เข้ามา

ได้มีการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ ต่อสภาผู้แทนราษฎร ร่างรัฐธรรมนูญนี้ ที่ประชุมสภาลงมติรับหลักการ เมื่อ ๒๔ ม.ค. ๒๔๙๕ และประกาศใช้ เมื่อ ๘ มี.ค. ๒๔๙๕

๗. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๙๕ รัฐสภา (ระหว่าง ๘ มี.ค. ๒๔๙๕ – ๑๖ ก.ย. ๒๕๐๐) ประกอบไปด้วยสภาเดียว (สภาผู้แทนราษฎร) มีสมาชิก ๒ ประเภท

ประเภทที่ ๑ ให้แก่สมาชิกซึ่งราษฎรเป็นผู้เลือกตั้งขึ้น โดยถือเกณฑ์ราษฎรหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อผู้แทน ๑ คน^(๑๑) อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๕ ปี

คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง^(๑๑) ที่สำคัญ ๆ คือ

๑. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์
๒. มีความรู้สอปลได้ได้ชั้นมัธยมปีที่ ๖ หรือว่านั้นขึ้นไป ความหลักสุทวของกระทรวงศึกษาธิการ หรือมีความรู้ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่านั้น^(๑๒)
๓. ผู้อยู่ในฐานะเหนือการเมืองตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๑ ชาติคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง^(๑๑)

ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรได้ตราพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙^(๑๓) พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ยกเลิกบรรดาพระราชบัญญัติการเลือกตั้งที่เคยประกาศใช้รวม ๕ ฉบับ หลักสารสำคัญของ พรบ. ฉบับนี้ คือ ให้มีการเลือกตั้งแบบรวมเขต โดยถือเอาเขตการปกครองของจังหวัดเป็น “เขตเลือกตั้ง” และให้ถือเกณฑ์จำนวน

(๑๑) พรบ. การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๔๙๔ (ประกาศ ร.จ. ตอนที่ ๗๗ ๒๔ ธ.ค. ๒๔๙๔)

(๑๒) พรบ. การเลือกตั้ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๙ (ประกาศ ร.จ. ตอนที่ ๕๑ ๑๕ ส.ค. ๒๔๙๙)

(๑๓) ประกาศ ร.จ. ตอนที่ ๒๑ ๑๓ มี.ค. ๒๔๙๙

ราษฎรแต่ละจังหวัดที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ครั้ง
 หลังสุด หนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อสมาชิกสภาผู้แทนหนึ่งคน

และคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่สำคัญๆ เป็นดังนี้

๑. อายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง
๒. ไม่จำกัดความรู้

ประเภทที่ ๒ ได้แก่ผู้ซึ่งพระมหากษัตริย์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
 ไว้แล้วในวันที่ใช้บังคับรัฐธรรมนูญนี้ (จำนวน ๑๒๓ คน) ไปพลางก่อน (๑๔) และเมื่อได้ใช้
 บังคับรัฐธรรมนูญไปแล้วห้าปี ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดใดได้รับการศึกษาอบรมชั้น
 ประถมศึกษา ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเป็นจำนวนกึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
 ทั้งหมดในจังหวัดนั้น ก็ให้สมาชิกประเภทที่ ๒ ออกจากตำแหน่งมีจำนวนเท่าจำนวน
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีการเลือกตั้งในจังหวัดนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการออกไปจาก
 ตำแหน่งให้เป็นไปตามข้อบังคับ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรจะได้ตราขึ้น

ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไป
 ขึ้น ๒ ครั้ง คือ

การเลือกตั้งทั่วไป (ครั้งที่ ๖) เลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ เป็น
 การเลือกตั้งโดยตรงแบบรวมเขตจังหวัด โดยถือเกณฑ์จำนวนราษฎรหนึ่งแสนห้าหมื่นคน
 ต่อผู้แทน ๑ คน ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ จำนวน ๑๒๓ คน

สมาชิกประเภทที่ ๑ ชุกนอยู่ในตำแหน่งครบวาระ ๕ ปี เมื่อ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐
สถิติการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ ๖

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๗,๖๐๒,๕๙๑ คน
มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	๒,๗๖๑,๒๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๗๖
จังหวัดสระบุรีมีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด คือ ร้อยละ ๗๗.๗๘	
จังหวัดพระนครมีผู้มาใช้สิทธิน้อยที่สุด คือ ร้อยละ ๒๓.๐๓	
(จังหวัดระยองไม่มีการเลือกตั้ง เพราะมีผู้สมัครเพียงคนเดียว)	

(๑๔) บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ ๒๕๑๕ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๑๕

การเลือกตั้งทั่วไป (ครั้งที่ ๑) เลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐ เป็นการเลือกตั้งโดยตรง แบบรวมเขตจังหวัด ถือเกณฑ์จำนวนพลเมืองหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ต่อผู้แทนราษฎร ๑ คน^(๑๕) ได้ผู้แทนราษฎรจำนวน ๑๖๐ คน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดนี้ (รวมทั้งประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒) สมาชิกภาพสิ้นสุดลง เนื่องด้วยคณะทหารได้ยึดอำนาจการปกครอง เมื่อ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐

สถิติการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ ๑

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๙,๘๕๙,๐๓๙ คน

มาใช้สิทธิเลือกตั้ง

๕,๖๖๘,๕๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕๐

จังหวัดสระบุรีมีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด คือ ร้อยละ ๙๓.๓๐

จังหวัดสุพรรณบุรีมีผู้มาใช้สิทธิน้อยที่สุด คือ ร้อยละ ๔๒.๐๖

๔. รัฐสภา (ระหว่าง ๑๘ ก.ย.—๒๐ ต.ค. ๒๕๐๑) ตามประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ เรื่องการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๐๐ (คณะทหารยึดอำนาจการปกครอง มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ตั้งให้ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นผู้รักษาพระนครฝ่ายทหาร เมื่อ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐) ประกาศพระบรมราชโองการ นี้ มีความสำคัญว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๙๕ ให้คงใช้บังคับต่อไปตามเงื่อนไข ดังนี้

ก. ให้สมาชิกภาพแห่ง สภาผู้แทนราษฎร ของสมาชิกประเภทที่ ๑ และประเภทที่ ๒ สิ้นสุดลงในวันประกาศพระบรมราชโองการนี้

ข. ให้ดำเนินการเลือกตั้ง สมาชิกประเภทที่ ๑ ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันประกาศพระบรมราชโองการนี้

ค. จะให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งสมาชิกประเภทที่ ๒ จากบุคคลซึ่งทรงเห็นสมควร มีจำนวนไม่เกิน ๑๒๓ นาย ในวันและภายหลังวันประกาศพระบรมราชโองการนี้

(๑๕) พรบ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๘ (ได้ยกเลิก พรบ. การเลือกตั้งเดิม รวม ๕ ฉบับเสียทั้งสิ้น)

ในระหว่างที่สมาชิกประเภทที่ ๑ ยังไม่ได้เข้ารับหน้าที่ให้ สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย สมาชิกประเภทที่ ๒ ไปพลางก่อน

ได้มีการแต่งตั้งสมาชิกประเภทที่ ๒ จำนวน ๑๒๓ ขึ้นเมื่อ ๑๘ กันยายน ๒๕๐๐

ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ ขึ้นเมื่อ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๐ เป็นการเลือกตั้งทั่วไป (ครั้งที่ ๘) เลือกตั้งโดยตรงวิธีรวมเขตจังหวัด ถือเกณฑ์ จำนวนราษฎรหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อผู้แทน ๑ คน (๑๖) ได้ผู้แทนจำนวน ๑๖๐ คน

สถิติการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ ๘

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๙,๙๑๑,๑๑๘ คน
มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	๔,๓๗๐,๕๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๑๐
จังหวัดระนองมีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด คือ	ร้อยละ ๗๓.๐๐
จังหวัดอุดรธานีมีผู้มาใช้สิทธิน้อยที่สุด คือ	ร้อยละ ๒๙.๔๒

ต่อมาได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๑ เพิ่มแทนประเภท

ที่ ๒ (ซึ่งได้จับสลากออกจากตำแหน่ง) จำนวน ๒๖ คนขึ้นเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๑ ในจังหวัดที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจบชั้นประถมศึกษาเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ในจังหวัดนั้น ๆ รวม ๕ จังหวัดคือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และ อุบลราชธานี (การเลือกตั้งเพิ่มครั้งที่ ๘ นี้ เป็นการเลือกตั้ง โดยถือเกณฑ์ ฯ และวิธีการ เช่นเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ ๘) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้ สิ้นสุดลงเพราะได้มีการปฏิวัติ เมื่อ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑

สถิติการเลือกตั้งเพิ่ม ครั้งที่ ๘

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๑,๕๐๕,๐๓๑ คน
มาใช้สิทธิเลือกตั้ง	๕๗๑,๖๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๙๘
จังหวัดกาฬสินธุ์ มีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุด คือ	ร้อยละ ๕๕.๖๗
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผู้มาใช้สิทธิน้อยที่สุด คือ	ร้อยละ ๒๓.๙๖

(๑๖) พรบ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๔๙๕ (ประกาศ ร.จ. ตอนที่ ๒๑ ๑๓ มีนาคม ๒๔๙๕) พรบ. การเลือกตั้งฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕ (ประกาศ ร.จ. ตอนที่ ๓๑ ๔ ก.ย. ๒๔๙๕) และ พรบ. การเลือกตั้งฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๐ (ประกาศ ร.จ. ตอนที่ ๘๕ ๒๑ ต.ค. ๒๕๐๐)

๙. **ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร** (ประกาศใช้ ๒๘ ม.ค. ๒๕๐๒-๒๐ มิ.ย. ๒๕๑๑) บัญญัติให้มี สภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ และมีฐานะเป็น รัฐสภา ทำหน้าที่นิติบัญญัติด้วย

สภาร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน ๒๔๐ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงตั้งขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ และต่อมาพระมหากษัตริย์ได้ทรงตั้งบุคคลเข้าแทนตำแหน่งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ว่าง อีก ๓ ครั้ง คือ

๑. เมื่อ ๒๓ มี.ค. ๒๕๐๔ ตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างจำนวน ๑๓ นาย
๒. เมื่อ ๒๗ ส.ค. ๒๕๐๕ ตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างจำนวน ๕ นาย
๓. เมื่อ ๑๕ มิ.ย. ๒๕๐๗ ตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างจำนวน ๑๐ นาย

ในคราวประชุมครั้งที่ ๖๖ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ สภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ) ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเสร็จสิ้นและลงมติให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาพิจารณา

ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ในฐานะรัฐสภาได้ลงมติให้ความเห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อมหากษัตริย์ ทรงลงพระปรมาภิไธย

ให้มีพระราชพิธีประกาศใช้ และ พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

๑๐. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย** (ประกาศใช้ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑) บัญญัติให้รัฐสภา ประกอบด้วยวุฒิสภา และสภาผู้แทน

วุฒิสภา ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง จาก บุคคล ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- ๑) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาการหรือกิจการต่าง ๆ อันจะยังประโยชน์ให้เกิดแก่การปกครองแผ่นดิน
- ๒) มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด
- ๓) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปีบริบูรณ์

สมาชิกวุฒิสภามีจำนวน ๓ ใน ๔ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน
ตำแหน่งคราวละ ๖ ปี

และอยู่ใน

ในวาระเริ่มแรก ภายในระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้
พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภามีจำนวน ๑๒๐ คน เมื่อได้มีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนแล้ว ให้เพิ่มหรือลดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาให้มีจำนวน ๓ ใน ๔ ของ
จำนวนสมาชิกสภาผู้แทน การเพิ่มหรือลดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาให้กระทำให้เสร็จก่อนวัน
เปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก ในกรณีเพิ่มจะได้ทรงแต่งตั้งเพิ่ม ในกรณีลดให้สมาชิกวุฒิสภา
พ้นจากสมาชิกภาพเท่าจำนวนที่ลด โดยการจับสลาก

ในระยะเวลาเริ่มแรกก่อนเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก (ภายหลังได้ทำการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนแล้ว) ให้วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา

สภาผู้แทน ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้น โดยถือจำนวนราษฎรแก่
ละจังหวัดเป็นเกณฑ์คำนวณหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อสมาชิกสภาผู้แทนหนึ่งคน จังหวัดใด
มีราษฎรไม่ถึงตามเกณฑ์ดังกล่าว ก็ให้มีผู้แทนจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎร
เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ก็ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวน
ราษฎรทุกหนึ่งแสนห้าหมื่นคน เศษของหนึ่งแสนห้าหมื่นคนถ้าถึงเจ็ดหมื่นห้าพันหรือกว่า
นั้นให้นับเป็นหนึ่งแสนห้าหมื่น

สมาชิกสภาผู้แทนอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี (เว้นแต่มีการยุบสภา) นับแต่วัน
เปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรง และลับ โดย
ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเกณฑ์

เขตการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
คุณสมบัติของสมัครรับเลือกตั้ง ที่สำคัญ^(๑๑)คือ

- ๑) มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทย ซึ่งบิดาเป็นคนที่ต่างต่าง
ก็ติ บุคคลผู้ได้รับสัญชาติไทยโดยการแปลงชาติก็ติ จะต้องมืคุณสมบัติตาม
ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

(๑๑) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. ๒๕๑๑)

- ๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์ ในวันเลือกตั้ง
- ๓) มีมาตรฐานการศึกษาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
- ๔) มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนจะได้ระบุไว้
 - ๑) ทิทยาเสพติดให้โทษ
 - ๒) ทาบอดทั้งสองข้าง
 - ๓) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้ฟื้นคดี
 - ๔) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก ตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมาไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท
 - ๕) เป็นข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีเงินเดือนและตำแหน่งประจำ นอกจากข้าราชการการเมือง
 - ๖) ลักษณะอื่นนอกจากที่กล่าวมาแล้ว หากมีจะได้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๑๑ วุฒิสภา ทำหน้าที่รัฐสภา ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ วุฒิสภาได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้ส่งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑๑ คนพิจารณา ในคราวประชุมวันเดียวกันนั้น

หลักการและหลักสารสำคัญของ ร่างพระราชบัญญัติ การเลือกตั้ง สมาชิก สภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเสนอมีกังนี้

หลักการ—โดยที่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนขึ้น จึงสมควรตรากฎหมายว่าด้วยการนี้

หลักสารสำคัญ—ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ พร้อมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติมอีก ๒ ฉบับคือ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๐ (ร่างมาตรา ๓)

- การเลือกตั้งให้ใช้วิธีรวมเขต (ร่างมาตรา ๖)
- ผู้สมัครต้องมีมาตรฐานการศึกษาโดยมีความรู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่หก หรือมัธยมศึกษาปีที่สาม (ร่างมาตรา ๑๖)
- นอกจากลักษณะต้องห้ามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว บุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองในวันที่รับสมัครเลือกตั้ง ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๙)

เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาในวาระที่ ๑ ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้พิจารณาแล้ว ก็ส่งให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาต่อไป กรรมการคณะนี้ได้พิจารณาแก้ไข ในหลักสำคัญทั้ง ๓ ประการนั้น เป็นการตรงกันข้ามกับร่างเดิม คือ

- ๑) การเลือกตั้งให้ใช้วิธีแบ่งเขต
- ๒) ผู้สมัครต้องมีมาตรฐานการศึกษาโดยมีความรู้สอบไล่ได้ ไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ ฯ
- ๓) ลักษณะต้องห้ามที่ว่า “บุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองในวันที่สมัครเลือกตั้ง ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง” นั้น กรรมการคัดออก

แล้วก็ได้เสนอร่างที่แก้ไขกลับคืนมายังวุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาต่อไป

ในคราวประชุมวุฒิสภา ทำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ ๑๖ วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๑ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว เป็นวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง แต่ในหลักสารสำคัญทั้ง ๓ ประการที่กล่าวมานั้น ที่ประชุมได้ตกลงเปลี่ยนแปลงเป็น ดังนี้

- ๑) การเลือกตั้งที่กรรมการแก้ไขเป็น ให้ใช้วิธีแบ่งเขตนั้น สภาได้ลงมติให้เป็นไปตามร่างเดิม คือ “การเลือกตั้งให้ใช้วิธีรวมเขต”
- ๒) มาตรฐานการศึกษาซึ่งคณะกรรมการแก้ไขเป็นว่า “ผู้สมัครต้องมีมาตรฐานการศึกษา โดยมีความรู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ หรือ ประโยคประถมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือ

มีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า หรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ หรือประโยคประถมศึกษาตอนต้น” นั้น สภาได้ลงมติให้เป็นไปตามที่กรรมการแก้ไข (ร่างเดิม ร่างมาตรา ๑๖ — มีความรู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่หก หรือมัธยมศึกษาปีที่สาม)

- ๓) ข้อห้ามที่ว่า “นอกจากลักษณะต้องห้ามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว บุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองในวันที่สมัครรับเลือกตั้ง ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง” นั้น กรรมการเสนอมาให้ตัดออก ซึ่งสภาได้เห็นชอบโดยลงมติให้ตัดออก

กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ที่วุฒิสภา ทำหน้าที่รัฐสภาได้พิจารณาอนุมัติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ ดังกล่าวแล้วนี้ ให้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายและทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้แล้ว เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ มีบทบัญญัติดังต่อไปนี้

(๒) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๓) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

บรรดาบทกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ห้องที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า เขตการปกครองของจังหวัด

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

“ผู้เลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การเลือกตั้งให้ใช้วิธีรวมเขต

เมื่อได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ถ้าการเลือกตั้งนั้นเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แสดงว่าจังหวัดใดจะพึงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนได้มีจำนวนเท่าใด ทั้งนี้ ตามเกณฑ์ที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๗ ในเขตเลือกตั้งใดถ้ามีผู้สมัครไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนที่จะมีการเลือกตั้งได้ในเขตเลือกตั้งนั้น ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยไม่ต้องทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

LI RT

มาตรา ๘ นายจ้างทั้งปวง ต้องให้ความสะดวกตามสมควรแก่ลูกจ้างในอันที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับแก่ทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และองค์การของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยเงื่อนไขอายุผู้ทำงานในองค์การของรัฐด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙ ผู้เลือกตั้งไม่จำเป็นต้องให้ถ้อยคำว่าจะตนได้ลงคะแนนเลือกตั้งหรือไม่ หรือลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด ไม่ว่ากรณีใด

มาตรา ๑๐ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในเขตเลือกตั้งใด มิให้นำมาตรา ๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาใช้บังคับในกรณีที่น่าสั่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แผ่นประกาศหรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้ารับเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑ เมื่อได้มีประกาศระบุที่เลือกตั้งตามมาตรา ๓๗ วรรคสองแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดนำสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้ารับเลือกตั้ง ภายในบริเวณเขตสามสิบบเมตรแห่งที่เลือกตั้ง

มาตรา ๑๒ ในวันเลือกตั้งภายในบริเวณเขตสามสิบบเมตรแห่งที่เลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร ทั้งห้ามมิให้ใช้เครื่องขยายเสียงหรือทำเสียงอื่นใดที่เป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การเลือกตั้ง ไม่ว่าจะกระทำในหรือนอกบริเวณเขตดังกล่าว

ในกรณีที่มีการโฆษณาที่เป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครผู้ใด โดยได้จัดทำสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แผ่นประกาศ หรือสิ่งอื่นไว้ในที่เลือกตั้งภายในบริเวณเขตสามสิบบเมตรแห่งที่เลือกตั้งอยู่แล้วก่อนหรือในวันเลือกตั้ง ให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนและเสมียนคะแนนมีอำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิด หรือนำออกไปไว้นอกบริเวณเขตสามสิบบเมตรดังกล่าว

มาตรา ๑๓ ในวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดขาย จำหน่ายแจกหรือจัดเลี้ยง
สุราภายในบริเวณตมสามสิบเมตรแห่งที่เลือกตั้ง

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทย กระทำการใดเพื่อประโยชน์แห่ง
การเลือกตั้ง โดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัคร และห้ามมิให้เข้ามีส่วนช่วยเหลือ
ในการเลือกตั้งด้วยประการใด ๆ ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือ
เป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา ๑๕ นอกจากหน้าที่ซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
นายอำเภอ พนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ มีหน้าที่จัดการให้ความสะดวกและรักษา
ความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง

หมวด ๒

สิทธิเลือกตั้งและการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว จะเป็นผู้เลือกตั้งได้
ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่หก หรือมัธยมศึกษาปีที่สามตามหลักสูตร
ของกระทรวงศึกษาธิการ หรือมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า

(๒) รับหรือเคยรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(๓) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น โดยมีเงินเดือน
ประจำมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก
สภาผู้แทน สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาว่ารัฐธรรมนูญ สมาชิกสภา
จังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล กรรมการสุขาภิบาล กรรมการตำบล กำนันผู้ใหญ่บ้าน
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล

มาตรา ๑๗ บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงชาติ จะเป็นผู้เลือกตั้งได้ต้องมี
คุณสมบัติตามมาตรา ๑๖ และได้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรติดต่อกันนับแต่ได้สัญชาติไทย
มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๑๘ ผู้สมัครต้องมีมาตรฐานการศึกษาโดยมีความรู้สอบไล่ได้ ไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่สี่หรือประโยคประถมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่สี่หรือประโยคประถมศึกษาตอนต้น

มาตรา ๑๙ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นชนต่างด้าว จะเป็นผู้สมัครได้ต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่หกหรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่สามตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่หกหรือมัธยมศึกษาปีที่สาม และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับหรือเคยรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(๒) เคยเป็นข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ชั้นโทขึ้นไปหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นโทขึ้นไป

(๓) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทน สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนมีอำนาจหน้าที่กระทำการเทียบชั้นข้าราชการตาม (๒)

มาตรา ๒๐ บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงชาติ จะเป็นผู้สมัครได้ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และได้มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรติดต่อกันนับแต่ได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๒๑ เมื่อผู้สมัครผู้ใดสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนในเขตเลือกตั้งใดแล้ว ห้ามมิให้ผู้นั้นสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งอื่นอีก

มาตรา ๒๒ การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครต้องยื่นใบสมัครตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วยตนเองต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ณ ศาลา

กลางจังหวัด แห่งจังหวัดที่เขตเลือกตั้งที่ตนสมัครนั้นตั้งอยู่ภายในระยะเวลาที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ให้ลงบันทึกการรับใบสมัครไว้เป็นหลักฐานและออกใบรับให้แก่ผู้สมัครในวันนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนว่าผู้สมัครจะสมัครรับเลือกตั้งได้หรือไม่ ถ้าได้ก็ให้ประกาศรับสมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งการรับสมัครหรือไม่รับสมัครให้ผู้สมัครทราบโดยเร็ว

มาตรา ๒๓ ผู้สมัครผู้ใดซึ่งได้รับแจ้งการรับสมัครจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วต้องนำเงินประกันการสมัครห้าพันบาท และรูปถ่ายหรือรูปภาพที่พิมพ์ชัดเจนเหมือนรูปถ่ายของตนเองขนาด ๘.๕×๑๓.๕ เซนติเมตร มีจำนวนสองเท่าของจำนวนหน่วยเลือกตั้ง และของจำนวนอำเภอ ในเขตเลือกตั้งนั้น ไปมอบให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันได้รับแจ้งการรับสมัคร

เมื่อผู้สมัครได้มอบเงินประกันการสมัครและรูปครบถ้วนแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดทำประกาศซึ่งมีชื่อผู้สมัครและหมายเลขประจำตัวผู้สมัครซึ่งจะใช้ในการลงคะแนน และรูปผู้สมัครปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ และที่เลือกตั้งทุกแห่งในเขตเลือกตั้งซึ่งผู้นั้นสมัครโดยเร็ว

ผู้สมัครคนใดไม่นำเงินและรูปไปมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากการเป็นผู้สมัคร และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศถอนชื่อผู้นั้นจากการเป็นผู้สมัคร

มาตรา ๒๔ เงินประกันการสมัครนั้นเมื่อเสร็จจากการเลือกตั้งแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดคืนเงินให้แก่ผู้สมัคร เว้นแต่ผู้สมัครไม่ได้รับเลือกตั้งและไม่ไต่คะแนนเลือกตั้งถึงร้อยละสิบของจำนวนผู้เลือกตั้งซึ่งมาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือถ้าผู้สมัครถอนการสมัครเสียเอง ให้ถือว่าผู้สมัครได้ยินยอมให้เงินประกันนั้นตกเป็นของรัฐ

มาตรา ๒๕ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งไม่รับสมัคร ผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ศาลากลางจังหวัดตั้งอยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดนั้น หรือต่อศาลแพ่ง

สำหรับจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีได้ โดยมีต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินการ
กระบวนการพิจารณา เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาโดยมิชักช้า และให้
นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ศาลวินิจฉัยว่าให้
รับสมัครหรือไม่ คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด
โดยเร็ว

ในกรณีที่ศาลสั่งให้รับสมัคร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติตามคำสั่งศาล และ
ให้นำมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าได้จัดตั้งกรรมการตรวจคะแนนขึ้นแล้ว
ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งคำสั่งศาลให้คณะกรรมการตรวจคะแนนทราบโดยเร็ว

การใดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดและกรรมการตรวจคะแนน ได้ปฏิบัติ ไปตาม คำสั่งเดิม
ของผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนได้รับทราบคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่นนั้นเป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

หมวด ๓

ทะเบียนผู้เลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง

มาตรา ๒๖ ในเขตเทศบาลให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล และนอกเขตเทศบาลให้
เป็นหน้าที่ของนายอำเภอจัดทำทะเบียนผู้เลือกตั้งสำหรับแต่ละตำบลแยก ตามหน่วยเลือกตั้ง
เป็นทะเบียนถาวรไว้ ณ สำนักงานเทศบาลหรือที่ว่าการอำเภอ

มาตรา ๒๗ ในการจัดทำทะเบียนผู้เลือกตั้งให้ถือทะเบียนผู้เลือกตั้งที่ได้จัดทำ
ไว้ก่อนแล้ว และให้เทศบาลหรือนายอำเภอแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องโดยตรวจสอบกับ
ทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และหลักฐานอื่นที่จะทราบได้

มาตรา ๒๘ ในเดือนตุลาคมทุกปี ให้เทศบาลหรือนายอำเภอจัดทำประกาศ
บัญชีรายชื่อผู้เริ่มมีคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งไว้ ณ สำนักงานเทศบาลหรือที่ว่าการอำเภอ

ผู้ใดซึ่งเริ่มมีคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งยังไม่มีชื่อใน บัญชีรายชื่อที่ ประกาศตามวรรค
หนึ่ง ให้ไปแจ้ง ณ สำนักงานเทศบาลหรือที่ว่าการอำเภอหรือที่ทำการกำนันที่ตนมีภูมิลำเนา
อยู่ในเขตนั้น เพื่อให้ตนได้มีชื่อในทะเบียนเลือกตั้ง ถ้าไม่สามารถไปแจ้งด้วยตนเองได้ จะ
มอบหมายให้ผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะซึ่งเชื่อถือได้ไปแจ้งแทนตน หรือจะแจ้งโดยวิธีส่งหนังสือ
ลงทะเบียนตอบรับทางไปรษณีย์ก็ได้

มาตรา ๒๙ ทะเบียนผู้เลือกตั้งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อตัวและชื่อสกุล
- (๒) เพศ
- (๓) วัน เดือน ปีเกิด
- (๔) ที่อยู่ปัจจุบัน

มาตรา ๓๐ ผู้เลือกตั้งผู้ใดหรือผู้แทนพรรคการเมืองใดประสงค์จะตรวจดูชื่อของผู้เลือกตั้งในทะเบียนผู้เลือกตั้ง ณ สำนักงานเทศบาลหรือที่ว่าการอำเภอในเวลาราชการ ก็ให้เทศบาลหรือนายอำเภอจัดให้ตรวจดูโดยมิชักช้า

มาตรา ๓๑ ผู้เลือกตั้งผู้ใดไม่มีชื่อในทะเบียนผู้เลือกตั้ง มีสิทธิยื่นคำร้องต่อเทศบาลหรือนายอำเภอท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่นั้น เพื่อให้ลงชื่อตนในทะเบียนผู้เลือกตั้ง เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเทศบาลหรือนายอำเภอเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องสมควรมีชื่อในทะเบียนผู้เลือกตั้ง ก็ให้ส่งเติมชื่อผู้ยื่นคำร้องลงในทะเบียนผู้เลือกตั้งโดยมิชักช้า ถ้าเทศบาลหรือนายอำเภอเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องไม่สมควรมีชื่อในทะเบียนผู้เลือกตั้ง ก็ให้ส่งยกคำร้องและแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง โดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย

เมื่อได้รับคำแจ้งตามวรรคสองแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับผู้ที่มิมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี โดยมิต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำแจ้ง เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจะให้ลงชื่อผู้ยื่นคำร้องในทะเบียนผู้เลือกตั้งหรือไม่

เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการพิจารณาโดยมิชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังเทศบาลหรือนายอำเภอเพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งโดยเร็วที่สุด และในกรณีที่มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไปก่อนได้รับคำสั่งศาล ให้แก่บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย

การใดที่ได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งเดิมของเทศบาลหรือ นาย อำเภอ ก่อน ได้ รับทราบ คำสั่งศาลเป็นอย่างอื่นนั้นเป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๓๒ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนแล้ว ให้ นายอำเภอจัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ ณ ที่สาธารณะ ที่เห็นได้ง่าย และที่เลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน.

บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง สำหรับในเขตเทศบาลให้เป็นหน้าที่ของ เทศบาล สำหรับนอกเขตเทศบาลให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ ก็กรายชื่อผู้เลือกตั้งจาก ทะเบียนผู้เลือกตั้ง

มาตรา ๓๓ เมื่อได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามมาตรา ๓๒ วรรค หนึ่งแล้ว ผู้เลือกตั้งผู้ใดไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งแห่งหน่วยเลือกตั้งที่ตนสมควร มีชื่อเป็นผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และให้นำมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ ผู้เลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่ได้ประกาศตาม มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้เลือกตั้งมีสิทธิ ยื่นคำร้องต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิ เลือกตั้งผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งดังกล่าว

เมื่อนายอำเภอพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้นั้น หรือสมควรยก คำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้อง และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกถอนชื่อหรือผู้นั้น คำร้องทราบ แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ เมื่อบุคคลใดต้องคำพิพากษาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และคดี ถึงที่สุดแล้ว ให้ศาลแจ้งไปยังเทศบาลหรือนายอำเภอ ซึ่งผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ เลือกตั้งโดยพิชัชชา เพื่อบันทึกลงไว้ในทะเบียนผู้เลือกตั้ง และให้เทศบาลหรือนายอำเภอ ประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาลไว้ ณ สำนักงานเทศบาลหรือที่ว่าการ อำเภอ

ในกรณีที่ให้มีประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งแล้ว ให้นายอำเภอประกาศถอนชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย และให้นำมาตรา ๓๑ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

มาตรา ๓๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น ตามปกติให้ใช้เขตตำบลหนึ่งเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง

ถ้าตำบลใดมีจำนวนผู้เลือกตั้งเกินหนึ่งพันคน ให้กำหนดหน่วยเลือกตั้งในตำบลนั้นเพิ่มขึ้น โดยถือเกณฑ์จำนวนผู้เลือกตั้งหน่วยละไม่เกินหนึ่งพันคน ทั้งนี้ เว้นแต่การแยกเป็นอีกหน่วยเลือกตั้งหนึ่งจะไม่สะดวกแก่ผู้เลือกตั้งในการไปลงคะแนนเลือกตั้ง แม้จำนวนผู้เลือกตั้งจะเกินหนึ่งพันคนแต่ไม่เกินหนึ่งพันเก้าร้อยคน จะรวมเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยเดียวกันก็ได้ หรือถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าในตำบลนั้นการคมนาคมไม่สะดวกจะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยไม่คำนึงถึงจำนวนผู้เลือกตั้งก็ได้ เฉพาะตำบลในเขตเทศบาลถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรจะ กำหนด หน่วยเลือกตั้ง โดยให้ มีจำนวนผู้เลือกตั้งหน่วยเลือกตั้งละไม่เกินสองพันคนก็ได้

เมื่อได้กำหนดหน่วยเลือกตั้งขึ้นแล้ว ให้ประกาศหน่วยเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ว่าการกิ่งอำเภอและสำนักงานเทศบาล เฉพาะในเขตเทศบาลนั้นให้จัดทำแผนที่สังเขปแสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งประกอบไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง จะกระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และให้นำความในวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ หน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง ให้มีที่เลือกตั้งแห่งหนึ่ง ที่เลือกตั้งนั้นต้องให้เป็นที่ตั้งประชาชนเข้าออกได้สะดวก เพื่อการลงคะแนนเลือกตั้ง

เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในเขตเลือกตั้งใด ให้นายอำเภอประกาศระบุที่เลือกตั้งของแต่ละ หน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในท้องที่ ของตน ไม่น้อยกว่า

สามสัปดาห์ก่อนวันเลือกตั้ง ประกาศของนายอำเภอตั้งกล่าวให้ปิด ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ว่าการกิ่งอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่าย และที่เลือกตั้ง
 มาตรา ๓๘ ที่เลือกตั้งให้มีลักษณะและเครื่องประกอบตามที่กำหนดใน
 กฎกระทรวง

หมวด ๕

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน

และเสมียนคะแนน

มาตรา ๓๙ ให้นายอำเภอแต่งตั้งข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็น
 เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้ง
 ทุกหน่วยเลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์ คณะกรรมการตรวจคะแนน
 แต่ละหน่วยเลือกตั้งประกอบด้วยกรรมการหน่วยละห้าคน และให้แต่งตั้งเสมียนคะแนน
 ประจำหน่วยเลือกตั้งทุกหน่วยเลือกตั้งมีจำนวนหน่วยเลือกตั้งละหนึ่งคนเป็นอย่างน้อย จาก
 บรรดาผู้เลือกตั้งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๑ และให้มีอำนาจ
 ดอกลอนและแต่งตั้งผู้อื่นแทนก่อนวันเลือกตั้งได้

ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเลือกกรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งขึ้นเป็นประธาน
 เมื่อประธานไม่อยู่ในที่เลือกตั้ง ให้กรรมการตรวจคะแนนเลือกกรรมการตรวจคะแนนอื่น
 เป็นประธานไปพลางก่อนจนกว่าประธานที่ได้เลือกตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ในการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจคะแนน ให้ถือว่ากรรมการตรวจ
 คะแนนตั้งแต่สามคนขึ้นไปเป็นองค์คณะ

ในกรณีที่มีกรรมการตรวจคะแนนไม่ครบห้าคน ให้กรรมการตรวจคะแนนผู้ที่
 อยู่ครบบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๑ เป็นกรรมการตรวจ
 คะแนนให้ครบห้าคน ไปพลางก่อน จนกว่ากรรมการตรวจคะแนนที่ได้ตั้งไว้ สามารถปฏิบัติ
 หน้าที่ได้

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตรวจคะแนน ให้นายอำเภอหรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งนั้นมีอำนาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติ และ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๑ คนหนึ่งเป็นกรรมการตรวจคะแนน และให้กรรมการตรวจคะแนนผู้นั้นแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติ และ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๑ อีกสี่คนเป็นกรรมการตรวจคะแนนไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการตรวจคะแนนซึ่ง นายอำเภอ แต่งตั้ง ไว้ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๔๑ กรรมการตรวจคะแนนและเสมียนคะแนน ให้แต่งตั้งจากผู้เลือกตั้งซึ่งมีความประพฤติดี และสามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้

ห้ามมิให้แต่งตั้งข้าราชการประจำ นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ผู้สมัคร ผู้แทนผู้สมัคร หรือผู้แทนพรรคการเมือง เป็นกรรมการตรวจคะแนน ห้ามมิให้แต่งตั้งผู้สมัคร ผู้แทนผู้สมัคร หรือผู้แทนพรรคการเมืองเป็นเสมียนคะแนน

มาตรา ๔๒ การลงมติวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจคะแนน ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๔๓ ให้ถือว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน และเสมียนคะแนนตามมาตรา ๔๐ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา ๔๔ กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในที่เลือกตั้ง หากปรากฏว่าผู้ใดกระทำความผิดที่ขัดขวางรบกวนในกิจการเลือกตั้ง หรือจะทำความไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกไปเสียจากที่เลือกตั้งได้ แต่ต้องมิให้ขัดต่อการที่ผู้เลือกตั้งจะใช้สิทธิในการเลือกตั้ง

มาตรา ๔๕ ก่อนเวลาเปิดการรับลงคะแนนครึ่งชั่วโมง ถ้ากรรมการตรวจคะแนนยังไม่ครบองค์คณะหรือไม่มาเลย ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐

หมวด ๖

ผู้แทนพรรคการเมืองและผู้แทนผู้สมัคร

มาตรา ๔๖ พรรคการเมืองแต่ละพรรคและผู้สมัครแต่ละคน มีสิทธิแต่งตั้งผู้เลือกตั้งเป็นผู้แทนพรรคการเมืองหรือผู้แทนผู้สมัครประจำอยู่ ณ ที่ซึ่งจัดไว้ในที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้งได้แห่งละหนึ่งคน

ที่ซึ่งจัดไว้ สำหรับ ผู้แทน พรรค การ เมือง และผู้ แทนผู้ สมัคร ในที่ เลือก ตั้ง นั้น ให้อยู่ในลักษณะที่ผู้แทนพรรคการเมืองและผู้แทนผู้สมัครจะต้องได้เห็นการปฏิบัติกิจการของคณะกรรมการตรวจคะแนนได้โดยชัดเจน

หนังสือแต่งตั้งผู้แทนพรรคการเมืองและผู้แทนผู้สมัคร ให้ทำตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ผู้แทนพรรคการเมืองหรือผู้แทนผู้สมัครยื่นหนังสือแต่งตั้งผู้แทนต่อนายอำเภอที่ที่เลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง ให้นายอำเภอบันทึกรับทราบพร้อมด้วยลงวัน เดือน ปี ในหนังสือแต่งตั้งนั้นแล้วมอบคืนก่อนวันเลือกตั้ง

พรรคการเมืองหรือผู้สมัครมีสิทธิเพิกถอนผู้แทนซึ่งคนได้แต่งตั้ง โดยยื่นเป็นหนังสือต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้ง หรือต่อคณะกรรมการตรวจคะแนนในวันเลือกตั้ง

มาตรา ๔๗ ผู้แทนพรรคการเมืองหรือผู้แทนผู้สมัคร ต้องได้รับความยินยอมให้ตุลาการดำเนินการเลือกตั้ง และมีสิทธิทักท้วงได้เมื่อเห็นว่ากรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยยื่นคำทักท้วงเป็นหนังสือต่อประธานกรรมการตรวจคะแนนให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนออกใบรับ และนำเสนอคณะกรรมการตรวจคะแนนพิจารณาคำทักท้วงนั้น ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนบันทึกคำทักท้วง รวมทั้งพฤติการณ์และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจคะแนนไว้ในรายงาน แสดงผล ของการนับคะแนน

ห้ามมิให้ผู้แทนพรรคการเมืองหรือผู้แทนผู้สมัคร กล่าวโต้เถียงกับกรรมการตรวจคะแนนหรือระหว่างกันเอง โดยประการที่เป็นอุปสรรคต่อกิจการที่กำลังดำเนินอยู่ บทบัญญัติตามมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครโดยอนุโลม

หมวด ๗

การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๔๘ บัตรเลือกตั้งและหีบบัตรเลือกตั้งให้มีลักษณะและขนาดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๙ การลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีปิดเลขหมายประจำตัวผู้สมัครลงในบัตรเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๐ ในวันเลือกตั้ง ให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๕๑ ขณะจะเปิดการลงคะแนน ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนน เปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผย แสดงให้ผู้เลือกตั้ง ซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่า เป็นหีบเปล่าและให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งใส่กุญแจประจำครั้งที่บรรจุกุญแจไว้ และให้คณะกรรมการตรวจคะแนนบันทึกการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามมาตรา นี้ โดยให้ผู้เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคน ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา ๕๒ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้เลือกตั้งที่จะลงคะแนนไปแสดงตนต่อกรรมการตรวจคะแนน เพื่อให้ตรวจสอบชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง เมื่อกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้นั้นดัง ๆ ถ้าไม่มีผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร ผู้แทนผู้สมัคร หรือผู้แทนพรรคการเมืองผู้ใดทักท้วง ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง และให้กรรมการตรวจคะแนนมอบบัตรเลือกตั้ง และเลขหมายประจำตัวผู้สมัครให้แก่ผู้นั้นไปลงคะแนน

หากมีผู้ทักท้วงตามวรรคหนึ่งหรือกรรมการตรวจคะแนนสงสัยว่าผู้เลือกตั้งที่มาแสดงตนนั้นมิใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดว่า จะให้ผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยมีสิทธิลงคะแนนหรือไม่ ถ้าชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจคะแนนให้เป็นที่ยุติ ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจคะแนนวินิจฉัยว่าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยไม่มีสิทธิลงคะแนนให้ทำบันทึกคำวินิจฉัยนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๕๓ ผู้เลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งใด ให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะหน่วยเลือกตั้งนั้น และให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะแห่งเดียว

ผู้เลือกตั้งซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งหรือเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนต้องประจำปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่ต้องมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ถ้าหน่วยเลือกตั้งที่ตนประจำปฏิบัติหน้าที่นั้นอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง

ให้ผู้เลือกตั้งตามวรรคสองซึ่งประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนต้องประจำปฏิบัติหน้าที่ แสดงหลักฐานคำสั่งแต่งตั้งต่อคณะกรรมการตรวจคะแนนก่อนทำการลงคะแนนเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

มาตรา ๕๔ ผู้เลือกตั้งผู้ใดรับบัตรเลือกตั้งและเลขหมายประจำตัวผู้สมัครเพื่อลงคะแนนแล้ว ไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด ให้คืนบัตรเลือกตั้งและเลขหมายประจำตัวผู้สมัครแก่กรรมการตรวจคะแนน ให้กรรมการตรวจคะแนนบันทึกการไม่ลงคะแนนนั้นไว้ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง และผู้เลือกตั้งผู้นั้นจะใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งนั้นอีกไม่ได้

มาตรา ๕๕ ระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ห้ามมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้ง เว้นแต่จะมีความจำเป็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการลงคะแนนอันจะหลีกเลี่ยงมิได้ จึงให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเปิดได้โดยมิให้เอาบัตรออกจากหีบ และให้ปิดไว้ตามเดิม ในกรณีเช่นนี้ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนกระทำต่อหน้าผู้เลือกตั้ง ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งและให้บันทึกแสดงเหตุในการเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง โดยให้ผู้เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคน ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา ๕๖ ก่อนประกาศผลการนับคะแนน ห้ามมิให้กรรมการตรวจคะแนนหรือเสมียนคะแนน แจ้งแก่ผู้ใดให้ทราบจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ได้ลงคะแนนไว้ หรือให้ทราบจำนวนคะแนนอันได้ลงไว้สำหรับบุคคลใด หรือให้ทราบว่าผู้ใดลงคะแนนหรือไม่

หมวด ๘

การตรวจและการรวมคะแนน

มาตรา ๕๗ เมื่อปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนนับคะแนนโดยเปิดเผยจนเสร็จในรอกเดียว ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน

เมื่อการนับคะแนนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประกาศผลของการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น และรีบทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนนและปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อส่งไปยังนายอำเภอโดยเร็ว

แบบประกาศผลของการนับคะแนน รายงานแสดงผลของการนับคะแนน วิธีนับคะแนน วิธีประกาศผลของการนับคะแนน และวิธีเก็บบัตรเลือกตั้งบรรจุหีบ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๘ บัตรเลือกตั้งทั้งที่ไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย คือ

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่ปิดเลขหมายเลอะเลือน หรือไม่ชัดเจนว่าปิดเลขหมายให้แก่ผู้สมัคร

ผู้ใด

(๓) บัตรที่ปิดเลขหมายเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนที่จะมีได้ในเขตเลือกตั้ง

นั้น

(๔) บัตรที่มีได้ปิดเลขหมายเลย

(๕) บัตรที่ปิดเลขหมายซ้ำกันหรือซ้อนกัน

(๖) บัตรที่ปรากฏว่ามีบัตรที่ปิดเลขหมายซ่อนอยู่ในบัตรนั้นอีก

(๗) บัตรที่มีเครื่องหมาย เครื่องสังเกต หรือข้อความอื่นใดนอกจากที่กำหนด

ในกฎกระทรวง

บัตรดังกล่าวให้กรรมการตรวจคะแนนสลักหลังว่า “เสีย” และให้กรรมการตรวจคะแนนไม่น้อยกว่าสามคนลงลายมือชื่อกำกับไว้

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้เป็นส่วนหนึ่ง และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

LI RT

มาตรา ๕๙ ให้นายอำเภอรักษาที่บัตรเลือกตั้งไว้มีกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่ถ้าจะต้องใช้ที่บัตรเลือกตั้งในการเลือกตั้งก่อนครบกำหนดหนึ่งปี ก็ให้ใช้ที่บัตรเลือกตั้งนั้นได้ และให้ทำลายบัตรเลือกตั้งกับเอกสารที่เก็บอยู่ในที่บัตรเลือกตั้งนั้นด้วย

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งที่ได้กระทำในเขตเลือกตั้งใด ให้เก็บที่บัตรเลือกตั้งที่ใช้ในเขตเลือกตั้งนั้นไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด

มาตรา ๖๐ ให้นายอำเภอส่งรายงานการเลือกตั้งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยด่วน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรวมยอดคะแนนการเลือกตั้ง และประกาศผลการเลือกตั้งโดยเร็ว และให้รายงานไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อแจ้งต่อไปยังรัฐสภา

มาตรา ๖๑ ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนได้หนึ่งคน ผู้สมัครผู้ใดได้คะแนนมากที่สุด ให้ผู้สมัครนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ในกรณีที่คะแนนมากที่สุดเท่ากัน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเท่ากันจับสลากกันว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้งหรือไม่

ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ภายในบังคับแห่งวรรคสอง ในกรณีที่มีผู้สมัครหลายคนได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ตามจำนวน ก็ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลาก เพื่อให้ได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่เขตเลือกตั้งนั้นมีการเลือกตั้งได้

การจับสลากตามความในมาตรานี้ ให้กระทำต่อหน้าผู้ว่าราชการจังหวัดตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๙

การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา ๖๒ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใด ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือเห็นว่าการที่บุคคลใดได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนจากการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยมิชอบอันสมควรที่จะให้มีการเลือกตั้งใหม่ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลจังหวัดที่เขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่หรือต่อศาลแพ่งสำหรับจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี

มาตรา ๖๓ เมื่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาโดยมิชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ทำความเข้าใจและส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยและให้ศาลฎีกามีอำนาจคงต่อไป

(๑) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งหรือการที่ผู้ใดได้รับการเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบ สมควรจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้นหรือเฉพาะแก่สมาชิกสภาผู้แทนคนใด ที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้งตามคำร้องคัดค้านนั้นได้

(๒) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งหรือการที่ผู้ใดได้รับการเลือกตั้งเป็นไปโดยชอบ หรือแม้มิชอบ แต่ไม่มีเหตุอันสมควรจะมีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้นหรือเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนคนใดที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้งนั้น ให้มีคำสั่งยกคำร้องคัดค้านเสีย

มาตรา ๖๔ เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้ส่งสำเนาคำสั่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้ถือว่าสมาชิกสภาผู้แทนซึ่งถูกคัดค้านนั้นขาดจากสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่ง คำสั่งของศาลฎีกาซึ่งเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนผู้ใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกสภาผู้แทนผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทน ก่อนที่ประธานสภาผู้แทนได้รับแจ้งคำสั่ง

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๕ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๖๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

LI RT

มาตรา ๖๗ ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา ๖๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของกรรมการตรวจคะแนน ซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้เลือกตั้งผู้ใดลงคะแนนหรือพยายามลงคะแนนมากกว่าหนึ่งแห่ง อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๐ ผู้เลือกตั้งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๑ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือเสมียนคะแนนผู้ใด ฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือเสมียนคะแนนผู้ใดโดยจงใจนับบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนในการเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำกัวยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำกัวยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๓ ผู้ใดโดยจงใจกระทำกัวยประการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำกัวยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้อง

ระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๔ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือเสมียนคะแนนผู้ใดจงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ หรือกระทำการอันใดเพื่อขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวงหรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๕ ข้าราชการหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีเงินเดือนและตำแหน่งประจำ นายกเทศมนตรี เทศมนตรี กรรมการสุขาภิบาล หรือกรรมการตำบลผู้ใดใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่การเลือกตั้งของผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๖ ผู้สมัครหรือผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อันใดแก่ผู้เลือกตั้งผู้ใด เพื่อจะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งนั้นลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือให้ถึงวันมิให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๗ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เข้าสมัครรับเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๗๘ ผู้สมัครผู้ใดจักยานพาหนะนำผู้เลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งเพื่อการเลือกตั้งหรือเน่ากลับไปจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้เลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้งหรือกลับจากที่เลือกตั้ง โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้างซึ่งต้องเสียตามปกติ หรือผู้ใดกระทำการเช่นว่านั้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๙ ผู้เลือกตั้งผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะลงคะแนนเลือกตั้ง หรือคงเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๘๐ ภายหลังจากที่ได้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งที่ตั้งไว้เพื่อการลงคะแนนแล้ว หรือภายหลังจากที่ได้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้นเพื่อรักษาไว้เมื่อการเลือกตั้งได้เสร็จสิ้นแล้ว ผู้ใดเปิด ทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพ หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือลักพาไป ซึ่งหีบบัตรเลือกตั้งหรือบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๘๑ ผู้ใดไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายจงใจกระทำการใดเพื่อขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้เลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือเข้าไป ณ ที่ลงคะแนน หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ตั้งว่านั้น ภายใต้งานกำหนดเวลาที่จะลงคะแนนเลือกตั้งได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๘๒ ผู้ใดโดยทุจริต ทำเครื่องหมายหรือเครื่องสังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้งหรือเลขหมายประจำตัวผู้สมัคร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๘๓ ผู้ใดโดยทุจริตกระทำให้ปรากฏด้วยวิธีใดอันเป็นการลวงผู้เลือกตั้งให้สำคัญผิดเกี่ยวกับเลขหมายประจำตัวหรือการสังกัดพรรคของผู้สมัครคนใด หรือของตนเอง ในกรณีที่ตนเป็นผู้สมัครด้วย มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๔ ผู้เลือกตั้งผู้ใดโดยทุจริต ใช้บัตรเลือกตั้งหรือเลขหมายประจำตัวผู้สมัคร ซึ่งมีใช้บัตรหรือเลขหมายที่กรรมการตรวจคะแนนแห่งที่เลือกตั้งนั้นมอบให้ลงคะแนน หรือนำบัตรเลือกตั้งหรือเลขหมายประจำตัวผู้สมัครที่ไม่ใช้ลงคะแนนออกไปจาก

ที่เลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำ
ทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๘๕ ผู้ใดลงคะแนนเลือกตั้งหรือพยายามลงคะแนนเลือกตั้ง โดยรู้อยู่
แล้วว่าตนไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น ได้ลงบัตร
หรือพยายามลงบัตร หรือแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือสิ่งที่ใช้แทนบัตรประจำตัว
ประชาชนที่มีได้มีไว้สำหรับตน หรือที่ทำปลอมแปลงขึ้นต่อกรรมการตรวจคะแนนเพื่อลง
คะแนนเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท
และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๖ ผู้ใดไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย นำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตร
เลือกตั้ง หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง แสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อลงคะแนน
โดยผิดจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท และให้ศาลสั่งเพิก
ถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๗ ผู้ใดก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในที่เลือกตั้ง หรือในที่ประชาชนชุมนุม
กันอยู่เพื่อรอการเข้าไปลงคะแนนเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับ
ไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ถนอม กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการประกาศใช้
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนขึ้น จึง
สมควรตรากฎหมายว่าด้วยการนี้

(พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๐๓ ๔ พ.ย. ๒๕๑๑)

สหธนาคารกรุงเทพ จำกัด

สำนักงานใหญ่

เลขที่ 624 ถนนเซวราช สามแยก พระนคร
(ต.ป.ณ. กลาง 2114 พระนคร)

โทรศัพท์ 38966-9
30460, 32178, 38129, 37330

สาขาพระนคร-ธนบุรี

ราชวงศ์	เลขที่ 2	ถนนราชวงศ์	โทรศัพท์	21333
ประตูน้ำ (ปทุมวัน)	„ 425/1-2	ถนนราชปรารภ	„	70569
ธนบุรี (วงเวียนใหญ่)	„ 22-24	ถนนประชาธิปก	„	60442
ท่าเตียน	„ 394/6-7	ถนนมหาสาร	„	24928
บางรัก	„ 1401-3	ถนนเจริญกรุง	„	31884
มหานาค	„ 1210	ถนนกรุงเกษม	„	812650
บางกระบี่	„ 336-338	ถนนสุขุมวิท	„	913334
บางโพ	„ 48/2-3	ถนนประชาธิปไตย สาย 1	„	46260
สมราช	„ 41	ถนนเพชรบุรี	„	810126
เข็นเต้หลุยส์	„ 10/35-36	ถนนเข็นเต้หลุยส์ซอย 3	„	52438
จรัลสนิทวงศ์ (ธนบุรี)	„ 629/20-21	ถนนจรัลสนิทวงศ์		

สาขาต่างจังหวัด

สาขาชลบุรี	เลขที่ 797-799	ถนนเจตน์จางง	อำเภอเมือง	จังหวัดชลบุรี
				โทรศัพท์ 2576
สาขากูเก้	เลขที่ 31	ถนนกู่เก้	ตำบลตลาดใหญ่	อำเภอเมือง จังหวัดกู่เก้
				โทรศัพท์ 500-501
สาขาขอนแก่น	เลขที่ 142-148	ถนนศรีจันทร์	อำเภอเมือง	จังหวัดขอนแก่น
				โทรศัพท์ 6457.6731
สาขาน้ำแก่งคอย	เลขที่ 395/1-2	ถนนพระยาชัย	อำเภอแก่งคอย	จังหวัดสระบุรี
สาขาสีคิ้ว	ตำบลสีคิ้ว	อำเภอสีคิ้ว		จังหวัดนครราชสีมา
สาขาบางละมุง	ตำบลนาเกลือ	อำเภอบางละมุง		จังหวัดชลบุรี

นายบรรเจ็ด บัณฑิต

กรรมการผู้จัดการ

LI RT

การเลือกตั้งประธานาธิบดีอเมริกัน

△

การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐจะดำเนินไปตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ น. วันที่ ๕ เดือนนี้ ซึ่งตรงกับเวลา ๑๘.๐๐ น. วันเดียวกัน ตามเวลาในประเทศไทย และจะดำเนินไปจนถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. ตามเวลาในสหรัฐซึ่งตรงกับเวลา ๐๖.๐๐ น. วันที่ ๖ เดือนนี้ตามเวลาในประเทศไทย

นอกจากการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐแล้ว ประชาชนอเมริกันผู้มีสิทธิออกเสียงยังจะลงคะแนนเสียงเลือกสมาชิกสภาสูง ๑ ส่วนใน ๓ เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งหมดรวม ๔๓๕ คน และเลือกผู้ว่าราชการมลรัฐต่าง ๆ หนึ่งครั้งของจำนวนทั้งหมด ๕๐ คน

สำหรับการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐนั้น คงทราบกันแล้วว่าดำเนินไปเป็น ๒ ระยะด้วยกัน ระยะแรกเป็นการเลือกตั้งภายในพรรค และระยะที่ ๒ เป็นการเลือกผู้แทนของแต่ละพรรคที่สมัครเข้ารับเลือกตั้งว่า ผู้แทนของพรรคใดสมควรที่จะได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี

วิธีลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐนั้น เป็นไปค่อนข้างจะซับซ้อน ประชาชนอเมริกันที่มีสิทธิออกเสียงแต่ละรัฐ มิได้เลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง แต่เลือกผู้แทนไปทำหน้าที่เลือกตั้งประธานาธิบดีอีกต่อหนึ่ง ทั้งนี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญสหรัฐฉบับแรก พ.ศ. ๒๓๓๐ มาตรา ๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๓๓๔ มาตรา ๑๒

ผู้แทนที่ประชาชนของแต่ละมลรัฐในสหรัฐ เลือกให้ไปทำหน้าที่เป็นผู้เลือกตั้งประธานาธิบดีนั้น มีจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาสูงของแต่ละรัฐรวมกัน เช่น รัฐนิวยอร์กมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๔๕ คน และสมาชิกสภาสูง ๒ คน ฉะนั้น ผู้แทนราษฎรในรัฐนิวยอร์กที่ประชาชนเลือกให้ไปทำหน้าที่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดี จะต้องมียังจำนวน ๔๗ คน

LIART

การลงคะแนนเลือกผู้แทนราษฎรไปทำหน้าที่ตั้งกล่าวแล้ว เรียกว่า “โพลิวลาไวท” คณะผู้แทนราษฎรที่มีหน้าที่เลือกประธานาธิบดีเรียกว่า “อีเล็กโทรล คอลเลจ” คณะเนียงของคณะผู้แทนตั้งกล่าวเรียกว่า “อีเล็กโทรล ไวท”

อย่างไรก็ตาม เมื่อการเลือกผู้แทนเพื่อให้ไปทำหน้าที่เลือกประธานาธิบดีในแต่ละรัฐสิ้นสุดลงแล้ว ก็พอจะทราบได้อย่างไม่เป็นทางการว่า ผู้ใดได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีครั้งนี้โดยวินิจฉัยเอาจากการที่ผู้ได้รับเลือกตั้งให้ไปลงคะแนนนั้น เป็นผู้ที่ยอมรับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนไหน ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี คือผู้ที่ได้รับเสียงสนับสนุนจากผู้แทนที่ประชาชนเลือกกว่า ๒๗๐ คณะเนียง อันเป็นคณะเนียงที่เรียกกันว่า อีเล็กโทรล ไวท ตัวเลข ๒๗๐ นั้น แสดงถึงจำนวนมากกว่าครึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนและสภาสูงของสหรัฐรวมกัน ซึ่งมีทั้งหมด ๕๓๕ คน

ตามพิธีการซึ่งเป็นไปตามนัยแห่งรัฐธรรมนูญสหรัฐฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๓๓๐ นั้น ผู้แทนราษฎรของแต่ละมลรัฐที่ได้รับเลือกตั้งให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดี และรองประธานาธิบดีนั้น จะต้องประชุมกัน ณ นครหลวงของแต่ละมลรัฐเพื่อลงคะแนนเสียงเลือกประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี แล้วทำบัญชีแจ้งจำนวนผู้ที่ลงคะแนนเสียงเลือกใครเป็นประธานาธิบดี และเลือกใครเป็นรองประธานาธิบดี พร้อมทั้งคณะเนียงที่แต่ละคนได้รับ บัตรฉีกส่งไปยังกรุงวอชิงตัน โดยเจ้าหน้าที่ของถึงประธานสภาสูงอเมริกัน

เมื่อถึงวันที่ ๖ มกราคม ของปีต่อไป ประธานสภาสูงจะเรียกประชุมสภาผู้แทนราษฎรกับสภาสูงรวมกัน เพื่อนับคณะเนียง ผู้ที่ได้รับคณะเนียงข้างมากกว่า ๒๗๐ คณะเนียง จะได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีอเมริกัน แต่ถ้าหากไม่มีผู้ใดได้คณะเนียงข้างมาก สภาผู้แทนราษฎรจะทำหน้าที่เลือกคนใดคนหนึ่ง ในจำนวนไม่น้อยกว่า ๒ คน โดยวิธีลงคะแนนเสียงที่ระรัฐตามลำดับ คือให้ผู้แทนของแต่ละรัฐลงโศกคณะเนียง

แต่ถ้าสภาผู้แทนราษฎรมิได้เลือกตั้งประธานาธิบดีจนถึงวันที่ ๔ มีนาคม ศกเดียวกัน ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นรองประธานาธิบดีจะต้องได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเช่นเดียวกับในกรณีที่ประธานาธิบดีตาย หรือไร้สมรรถภาพที่จะปฏิบัติงานตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ

สำหรับผู้ที่ได้รับเลือกเป็นรองประธานาธิบดีนั้น คือผู้ที่ได้รับคณะเนียงสนับสนุนข้างมากจากสภาผู้แทนราษฎรที่ได้เลือกตั้ง แต่ถ้าไม่มีผู้ใดได้รับคณะเนียงข้าง

มาก สภาสูงจะต้องทำหน้าที่เลือกคนหนึ่งในจำนวน ๒ คน ที่ได้คะแนนเสียงสนับสนุนมากกว่าคนอื่น ในบรรดาผู้ที่สมัครเป็นรองประธานาธิบดี ผู้ที่พลาดการรับเลือกเป็นประธานาธิบดีตามรัฐธรรมนูญจะได้รับเลือกเป็นรองประธานาธิบดีหาได้ไม่

ประธานาธิบดีคนใหม่จะต้องปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งในวันที่ ๒๐ มกราคม คือในเวลา ๒ เดือน ซึ่งภายหลังวันเลือกตั้ง โดยจะต้องกล่าวปฏิญาณตนตามประโยคที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญอเมริกัน ดังนี้ “ข้าพเจ้าขอปฏิญาณตนว่า จะบริหารงานในตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ข้าพเจ้าจะธำรงรักษาคำคุ้มครองและป้องกันรัฐธรรมนูญของสหรัฐอย่างเต็มความสามารถ”

ภายในเวลา ๑๒.๐๐ น. ของวันที่ ๖ พฤศจิกายน นี้ คงจะทราบกันว่า ประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐจะได้แก่ นายฮิวเบิร์ต ฮัมฟรีย์ นายริชาร์ด นิกสัน หรือนายจอร์จ วอลเลซ

(ต่อไปนี้เป็นสรุปข่าวต่างประเทศ (ประจำ ๑๐ พ.ย. ๒๕๑๑) รายงานผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา)

การเลือกตั้งประธานาธิบดี สมาชิกสภาสูงส่วนหนึ่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ผู้ว่าราชการรัฐส่วนหนึ่ง และเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นของสหรัฐ ซึ่งมีการเลือกตั้งเมื่อ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ นั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อแข่งขันชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐ มีนายริชาร์ด นิกสัน แห่งพรรคริพับลิกัน นายฮัมฟรีย์ แห่งพรรคเดโมแครต และนายจอร์จ วอลเลซ สังกัดพรรคอิสระ ผลของการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐปรากฏว่านายริชาร์ด นิกสัน แห่งพรรคริพับลิกัน ได้ชัยชนะด้วยคะแนนเสียงอีเลคโทรัลโวก ๓๐๒ คะแนน นายฮิวเบิร์ต ฮัมฟรีย์ ได้ ๑๙๑ คะแนน และนายวอลเลซ ๔๕ คะแนน นายริชาร์ด นิกสัน ได้เลือกนายสไปโร แอกนิว แห่งพรรคริพับลิกัน เป็นรองประธานาธิบดีในรัฐบาลใหม่ของเขา ประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐจะเข้ารับตำแหน่งเป็นทางการในวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๑๒ นับเป็นประธานาธิบดีคนที่ ๓๗ ของสหรัฐ และนับเป็นการเปิดศักราชใหม่แห่งการบริหารของพรรคริพับลิกัน หลังจากพรรคเดโมแครตได้ครองอำนาจมา ๘ ปีแล้ว และจะเป็นครั้งแรกในศตวรรษที่ ๒๐ นี้ ที่ประธานาธิบดีจากพรรคริพับลิกันจะบริหารประเทศโดยเสียงข้างมาก ทั้งในสภาสูงและในสภาผู้แทนเป็นของพรรคริพับลิกัน

หลังจากได้ทราบผลการเลือกตั้งเป็นที่แน่นอนแล้ว นายนิคสันได้ออกคำแถลงที่ นิวยอร์กเรียกร้องให้ชาวอเมริกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และให้คำมั่นสัญญาว่ายินที่จะต้อนรับทั้งพรรครีพับลิกัน และเดโมแครต และคนทุกเชื้อชาติไม่ว่าอายุน้อยหรือมาก ให้เข้าร่วมในระบบบริหารของเขา

ประวัติโดยย่อของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาคนใหม่

นายริชาร์ด นิกสัน เกิดเมื่อวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๖ ในรัฐ แคลิฟอร์เนีย มีประวัติการศึกษาได้ปริญญาเกียรตินิยมทางกฎหมาย ก่อนสมัครเข้าประจำ การในกองทัพเรือ และได้ปฏิบัติงานในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองจนได้ยศเป็นนาวาตรี นายนิคสันเริ่มบทบาททางการเมืองด้วยการได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ ต่อมานายนิคสันได้รับเลือกตั้งให้ ดำรงตำแหน่งรองประธานาธิบดีในสมัยประธานาธิบดีไอเซนเฮาว์ถึง ๒ สมัยด้วยกัน คือ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ และ ๒๔๙๙ และในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๖ ถึง ๒๕๐๒ นายนิคสันได้ไป เยี่ยมนานาชาติถึง ๕๖ ประเทศด้วยกัน รวมทั้งโซเวียตด้วย ในระหว่างการณรงค์หา เสียงเลือกตั้ง นายนิคสันได้แถลงไว้ว่า เวียดนามเป็นจุดหัวเลี้ยวหัวต่อของการนำเสถียรภาพ และสันติภาพมาสู่เอเชียและผลได้เสียทางยุทธศาสตร์ อันสำคัญของสหรัฐกำลังตกอยู่ใน อันตราย ถึงจะต้องเพิ่มการใช้กำลังเข้าจัดการกับเวียดนามเหนือด้วย นายนิคสันติเตียนผู้ที่ ยอมอ่อนข้อให้แก่คอมมิวนิสต์ว่า คนเหล่านั้นหาได้สำนึกไม่ว่าการกระทำเช่นนั้นจะนำไปสู่ การสูญเสียอิสรภาพในบั้นปลาย คอมมิวนิสต์มุ่งที่จะครองโลกและพร้อมที่จะเสี่ยงทุกอย่าง เพื่อการนั้น เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นที่ผู้นำและประชาชนสหรัฐจะต้องตระหนักว่า ประเทศ ชาติจะพินาศล่มจม นอกเสียจากว่า สหรัฐพร้อมที่จะเสี่ยงอันตรายเพื่อป้องกันรักษาเอกราช ของตน ในทำนองเดียวกับที่คอมมิวนิสต์กล้าเสี่ยงเพื่อทำลายเอกราชนั้น

บทความและข่าวจาก
วิทยุสารประจำวันของกรมประชาสัมพันธ์

△

LIIRT

งานของ

วุฒิสภา

△

บันทึกการประชุมวุฒิสภา

ทำหน้าที่รัฐสภา

ครั้งที่ ๑๔

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๓๕ นาฬิกา

พันเอก นายวรการบัญชา ประธานวุฒิสภากล่าวเปิดประชุม และเสนอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมวุฒิสภากำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ ๘

ที่ประชุมได้รับรองรายงานการประชุมครั้งนี้

ครั้นแล้ว ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑ และร่างพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่...) พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งคณะกรรมการการปกครองพิจารณาเสร็จแล้ว ที่ละฉบับตามลำดับ

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับนี้ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และในวาระที่ ๓ ลงมติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ที่ละฉบับตามลำดับ

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ต่อจากนั้น ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๑ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ รองนายกรัฐมนตรี ได้ทรงแถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า โดยที่ได้ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่ตำบลสุเทพ และตำบลสวนดอก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๐๖ และเจ้าหน้าที่ได้กระทำการสำรวจที่ดินที่จะต้องเวนคืนแล้ว จึงสมควรตราพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ขึ้นไว้

ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะกรรมการการปกครองพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๑ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลอากาศโท มุณี มหาสันตะนะ เวชยันตรังสฤษดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติโรงงาน พุทธศักราช ๒๔๘๒ และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้ประกาศใช้มาเป็นเวลานานแล้ว สภาพการณ์ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ฉะนั้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในปัจจุบัน จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรงงานเสียใหม่

ได้มีสมาชิกซักถามข้อข้องใจในรายการละเอียดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับนี้บางประการ ซึ่ง พลอากาศโท มุณี มหาสันตะนะ เวชยันตรังสฤษดิ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมได้ชี้แจงตอบจนเป็นที่พอใจแล้ว ในที่สุดที่ประชุมได้ลงมติหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะกรรมการวิสามัญจำนวน ๕ คนพิจารณา ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑. นายคำรา อมาตยกุล	๒. นายวิเชียร สากรมงคล
๓. นายโกวิท อมาตยกุล	๔. พลอากาศโท มุณี มหาสันทนะ เวชยันตรงตฤษฎ์
๕. นายคณิศ บุณธรรม	๖. นายเสกกล บุณย์ขัติ
๗. นายประยูร กาญจนกุล	๘. นายกมล วรรณประภา
๙. พลโท อัมพร จินตกาเนนทร์	

กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

เลิกประชุมเวลา ๑๐.๔๕ นาฬิกา

ประเสริฐ บัณฑิตกุล
(นายประเสริฐ บัณฑิตกุล)
เลขาธิการวุฒิสภา

บันทึกการประชุมวุฒิสภา

ทำหน้าที่รัฐสภา

ครั้งที่ ๑๕

วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๓๕ นาฬิกา

พันเอก นายวรการบัญชา ประธานวุฒิสภากล่าวเปิดประชุม และเสนอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมวุฒิสภากำหน้าที่รัฐสภา ครั้งที่ ๘

ที่ประชุมได้รับรองรายงานการประชุมครั้งนี้

ครั้นแล้ว ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่...) พ.ศ. ๒๕๑๑ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลโท พงษ์ ปุณณกันต์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า เนื่องจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยมีความจำเป็นต้องขยายงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความต้องการในปัจจุบันและในอนาคตของประชาชนให้เพียงพอ ซึ่งในการนี้อาจได้รับงบประมาณแผ่นดินจากรัฐบาลจากต่างประเทศ หรือจากองค์การระหว่างประเทศ เพื่อกำเนินการตามความจำเป็น อนึ่ง โดยที่ขณะนี้กฎหมายว่าด้วยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มิได้กำหนดเครื่องแบบและเครื่องหมายของผู้อำนวยความสะดวกองค์การโทรศัพท์ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

ได้มีสมาชิกซักถามข้อข้องใจ และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการขยายงานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยบางประการ ซึ่ง พลโท พงษ์ ปุณณกันต์ รัฐมนตรีว่าการ

LI RT

กระทรวงคมนาคม ได้ตอบชี้แจงจนเป็นที่พอใจแล้ว ในที่สุดที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะกรรมการการศึกษา การสาธารณสุขและการสาธารณสุขการพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

ต่อจากนั้น ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๑๑ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยศิลปากรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจำกัดขอบเขตการศึกษา กล่าวคือ มหาวิทยาลัยนี้เปิดการสอนได้เพียงบางวิชาเท่านั้น เพื่อจะขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยศิลปากรเสียใหม่

ได้มีสมาชิกซักถามข้อข้องใจเกี่ยวกับการขยายขอบเขตการศึกษาตามพระราชบัญญัติฉบับนี้บางประการ ซึ่ง หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ชี้แจงตอบจนเป็นที่พอใจแล้ว ในที่สุดที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะกรรมการการศึกษา การสาธารณสุขและการสาธารณสุขการพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

เลิกประชุมเวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา

ประเสริฐ บัณฑิต
(นายประเสริฐ บัณฑิต)
เลขาธิการรัฐสภา

บันทึกการประชุมวุฒิสภา

ทำเนียบที่รัฐสภา

ครั้งที่ ๑๖

วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๔๕ นาฬิกา

พันเอก นายวรการบัญชา ประธานวุฒิสภากล่าวเปิดประชุม และเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และในวาระที่ ๓ ลงมติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

ครั้นแล้ว จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวขอบคุณต่อที่ประชุม มีความว่า รัฐบาลขอขอบคุณรัฐสภาที่ได้ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้ง ให้สำเร็จเสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการที่จะไปเตรียมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลได้เตรียมการในการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ และรัฐบาลขอยืนยันกับรัฐสภานี้ว่าจะดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และด้วยความสุจริตยุติธรรมอย่างที่สุด

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

ประเสริฐ บัณฑิตสุนทร

(นายประเสริฐ บัณฑิตสุนทร)

เลขาธิการรัฐสภา

LIART

บันทึกการประชุมวุฒิสภา

ทำเนียบที่รัฐสภา

ครั้งที่ ๑๑

วันพฤหัสบดีที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๑

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๕ นาฬิกา

พันเอก นายวรการบัญชา ประธานวุฒิสภากล่าวเปิดประชุม และเสนอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมวุฒิสภา ทำเนียบที่รัฐสภา ครั้งที่ ๑๐

ที่ประชุมได้รับรองรายงานการประชุมครั้งนี้

ครบถ้วน ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่..) พ.ศ. ๒๕๑๑ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

นายทวี แรงขำ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยได้แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า ด้วยพระราชบัญญัติเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๕๘๒ ได้กำหนดในเรื่องคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตลอดจนการจัดทำทะเบียนผู้เลือกตั้ง ให้โยงไปใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บัญชีกฎหมายดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๕๘๒

ได้มีสมาชิกซักถามข้อข้องใจ และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้บางประการ ซึ่งนายทวี แรงขำ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ชี้แจงตอบจนเป็นที่พอใจแล้ว ในที่สุดที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะกรรมการการปกครองพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๒ วัน

ต่อจากนั้น ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่..) พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งคณะกรรมการการศึกษา การสาธารณสุขและการสาธารณสุขพิจารณาเสร็จแล้ว

LI RT

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับ
มาตราจนจบร่าง และในวาระที่ ๓ ลงมติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณา ร่าง พระราชบัญญัติ อนุมัติ พระราช
กำหนดพิทักษ์อัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๑๑ พ.ศ. ๒๕๑๑ (คณะรัฐมนตรี
เป็นผู้เสนอ)

นายเสริม วินิจฉัยกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้แถลงเหตุผลในการ
เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า โดยที่มีพระราชกำหนดพิทักษ์อัตรา
ศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๑๑ ประกาศใช้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๒๙ ตุลาคม
๒๕๑๑ ไปแล้ว รัฐบาลจึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้เพื่ออนุมัติพระราชกำหนดพิทักษ์อัตรา
ศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๑๑

ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะ
กรรมาธิการเศรษฐกิจพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน

ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์
อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลอากาศโท มุณี มหาสันตนะ เวชยันตรังสฤษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
อุตสาหกรรมได้แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า
เนื่องจากประเทศไทยกำลังเร่งรัดพัฒนากิจการอุตสาหกรรม มีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหลาย
ชนิดที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศ แต่ยังมีได้มีการกำหนดมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์
อุตสาหกรรมให้เป็นที่น่าพอใจและเหมาะสม ทำให้มีการแข่งขันกันลดราคา โดยทำคุณภาพ
ให้ต่ำลง เป็นเหตุให้ประชาชนขาดความนิยมเชื่อถือ นอกจากนี้ยังอาจเกิดอันตรายแก่
ประชาชน และก่อให้เกิดความไม่มั่นคงในการประกอบกิจการอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นผล
เสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศ จึงเป็นการสมควรตรากฎหมายฉบับนี้กำหนดมาตรฐาน
เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรม เพื่อความปลอดภัย หรือเพื่อป้องกันความ
เสียหายอันอาจจะเกิดแก่ประชาชนหรือแก่กิจการอุตสาหกรรมหรือเศรษฐกิจของประเทศ

ได้มีสมาชิกซักถามข้อข้องใจ และตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการตราพระราช
บัญญัติฉบับนี้บางประการ ซึ่ง พลอากาศโท มุณี มหาสันตนะ เวชยันตรังสฤษฏ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมได้ชี้แจงตอบจนเป็นที่พอใจแล้ว ในที่สุดที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๕ คน พิจารณา ดังมีรายชื่อต่อไปนี้ .

๑. นายยศ บุณนาค	๒. นายชายไหว แสงรุจิ
๓. นายวิเชียร สาครมงคล	๔. พลอากาศโท มณี มหาสันทนะ
เวชยันตรังสฤษฎ์
๕. พันเอก จิตต์ ธนะโชติ	๖. นายมณูญ บริสุทธิ์
๗. พลโท สุข เปรมาวิน	๘. พลโท อัมพร จินตกานนท์
๙. นายประยูร กาญจนกุล	

กำหนดการแปรญัตติกภายใน ๗ วัน

ประธาน วุฒิสภา เสนอให้ ที่ประชุม พิจารณา ร่าง พระราชบัญญัติ กลุ่ม เกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๑ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พระประกาศสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า โดยที่ราษฎรส่วนใหญ่ซึ่งมีอาชีพในทางเกษตร มักประสบปัญหาและอุปสรรคในด้านการผลิตและการจำหน่าย ไม่สามารถจะแก้ปัญหาและอุปสรรคโดยลำพังตนเองได้ ในปัจจุบันนี้ราษฎรมีอาชีพดังกล่าวก็มาร่วมกันจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรขึ้นในจังหวัดต่าง ๆ ฉะนั้น ทางราชการจึงเห็นสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยกลุ่มเกษตรกรเพื่อช่วยยกฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรให้สูงขึ้น

เมื่อได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว ที่ประชุมได้ลงมติให้เลื่อนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไป

ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๑ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ รองนายกรัฐมนตรี ได้ทรงแถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า เนื่องจากตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทำการสอนได้เพียงบางวิชา จึงจำเป็นต้องปรับปรุง เพื่อขยายวิชาให้กว้างขวางและขยายส่วนราชการ ให้เหมาะสม กับวิชา

ที่ประชุมได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และส่งให้คณะกรรมการการศึกษา การสาธารณสุขและการสาธารณสุขการพิจารณา กำหนดการแปรญัตติกภายใน ๗ วัน

ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับวุฒิสภาว่าด้วยกติกา การจ่ายเงินประจำตำแหน่ง และค่าใช้จ่ายในการเดินทางของสมาชิกวุฒิสภากับกรรมการ พ.ศ. ๒๕๑๑

ที่ประชุมได้ลงมติให้ส่งคณะกรรมการ คณะที่พิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาพิจารณา กำหนดการแปรญัตติกภายใน ๗ วัน

ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับวุฒิสภาว่าด้วยเครื่องแบบสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๑๑

ที่ประชุมได้ลงมติให้ส่งคณะกรรมการ คณะที่พิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาพิจารณา กำหนดการแปรญัตติกภายใน ๗ วัน

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา

ประเสริฐ บัณฑิตคุณ
(นายประเสริฐ บัณฑิตคุณ)
เลขาธิการรัฐสภา

บันทึกการประชุมวุฒิสภา

ทำเนียบที่รัฐสภา

ครั้งที่ ๑๘

วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๑

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๓๕ นาฬิกา

พันเอก นายวรการบัญชา ประธานวุฒิสภากล่าวเปิดประชุม และเสนอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมวุฒิสภาทำเนียบที่รัฐสภา ครั้งที่ ๑๑

ที่ประชุมได้รับรองรายงานการประชุมครั้งนี้

ครบถ้วน ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๑ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) ซึ่งเลื่อนการพิจารณาจากคราวประชุมครั้งก่อน

คณะรัฐมนตรีได้ขอดอนร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้คืนไปก่อน ซึ่งที่ประชุมอนุมัติต่อจากนั้น ประธานวุฒิสภาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๑ และร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่...) พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งคณะกรรมการการปกครองพิจารณาเสร็จแล้ว ที่ละฉบับตามลำดับ

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับนี้ ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และในวาระที่ ๓ ลงมติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ที่ละฉบับตามลำดับ

เลิกประชุมเวลา ๐๘.๔๕ นาฬิกา

ประเสริฐ บัณฑิตกุล
(นายประเสริฐ บัณฑิตกุล)
เลขาธิการรัฐสภา

LIART

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

(หน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ)

ครั้งที่ ๕๕

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๘

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๘.๕๐ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : วันนี้มีสมาชิกร่วมการประชุม ๑๓๓ คน ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้ดำเนินการประชุมทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม สำหรับวันนี้ขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบด้วยความสลดใจว่า นายสิริ ปกาสิต สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายนศกนี้ ด้วยโรคมะเร็งของกระดูก ณ โรงพยาบาลศิริราช

เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว จึงขอเชิญชวนท่านสมาชิกไปร่ายขึ้นแสดงความไว้อาลัยเป็นเวลา ๑ นาที

(สมาชิกและผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ยืนขึ้นแสดงความไว้อาลัยเป็นเวลา ๑ นาที)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕๑, ๕๒ และ ๕๓ จะมีท่านผู้ใดขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดบ้าง

(ไม่มีสมาชิกขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใด)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข ข้าพเจ้าถือว่าที่ประชุมนี้รับรองรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๕๑, ๕๒ และ ๕๓

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

ระเบียบวาระที่ ๓ ญัตติขอให้สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาทบทวนมติเรื่องที่ได้เคยพิจารณาและลงมติไว้แล้ว เพื่อลงมติใหม่ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเสนอ ค้างการพิจารณาจากคราวประชุมครั้งก่อน ขอเชิญคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ๒. มติ ๑๑. ๑๒. ๑ สิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกรัฐสภามีเฉพาะสมาชิกแห่งสภาซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้ง

ในข้อนี้คณะกรรมการ ฯ เห็นว่า สมาชิกแห่งสภาที่ประกอบด้วยสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง ควรมีสสิทธเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ด้วย ขอเชิญคณะกรรมการแถลง

นายสมภพ โหตระกิตย์ (กรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ) : คณะกรรมการขอกราบเรียนเหตุผลในการขอทบทวนมติดังกล่าวข้างต่อไปนี้ ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๑๘ ซึ่งมีคำว่า “ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทน แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทางการเงิน สมาชิกสภาผู้แทนจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี” จากหลักการของมาตรานี้จะเห็นได้ว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่กำลังพิจารณาอยู่นี้ได้กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทน เสนอร่าง พระราชบัญญัติได้เท่านั้น คณะกรรมการได้พิจารณาถึงมาตราต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการตราพระราชบัญญัติ ก็เห็นได้ว่าในมาตรา ๗๔ ก็บอกว่า “ร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา” คำว่า รัฐสภา นั้นก็หมายถึงวุฒิสภาและสภาผู้แทน ก็หมายความว่าสภาทั้งสองเป็นผู้ร่วมให้คำแนะนำและยินยอมในการตรากฎหมาย และคณะกรรมการฝ่ายข้างมากเมื่อมาคำนึงถึงบุคคลซึ่งมาประกอบเป็นวุฒิสภาก็ปรากฏว่า จะเห็นได้จากมาตรา ๗๕ ซึ่งบัญญัติว่า “วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาการหรือกิจการต่าง ๆ อันจะยังประโยชน์ให้เกิดแก่การปกครองแผ่นดิน” จะเห็นได้ว่า วุฒิสภานั้นประกอบด้วยบุคคลที่พระมหากษัตริย์

ทรงแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาการและในสาขาต่าง ๆ อันจะยังประโยชน์ให้เกิดแก่การปกครองแผ่นดิน เมื่อวุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิคงแล้ว คณะกรรมการก็ได้พิจารณาว่าเป็นการสมควรหรือไม่ที่จะให้บุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาการในสาขากิจการต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมในการที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัติแก่รัฐสภาด้วย คณะกรรมการเห็นว่า การเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นว่าประเทศจะควรมีกฎหมายในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่กฎหมายนั้นจะตราบังคับใช้แก่ราษฎรทั่วทั้งประเทศหรือไม่ ย่อมต้องได้รับความยินยอมหรือแนะนำจากทั้งสภาผู้แทนและจากสมาชิกวุฒิสภาด้วย เมื่อลักษณะของวุฒิสมาชิกเป็นเช่นนี้ คณะกรรมการเห็นว่าน่าที่จะได้กำหนดให้วุฒิสมาชิกเสนอร่างกฎหมายได้ด้วย คือเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ด้วย การเปิดโอกาสให้สมาชิกวุฒิสภาเสนอร่างกฎหมายได้นั้นก็ย่อมจะเป็นประโยชน์ ในบางครั้งอาจจะเป็นประโยชน์แก่รัฐบาล เพราะในบางเหตุการณ์เป็นการไม่แน่เสมอไปว่าร่างพระราชบัญญัติบางฉบับนั้น รัฐบาลอาจไม่อยู่ในฐานะที่จะเสนอได้ด้วยตนเอง สมาชิกอาจจะเห็นความขัดข้องในแก่นรัฐบาลอาจจะช่วยเสนอร่างกฎหมายให้ด้วยก็ได้ อย่างจะยกตัวอย่างให้เห็นได้ อย่างไรก็ดีสภาร่างรัฐธรรมนูญในกรณีที่สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตุลาการชั้น ซึ่งเป็นการแก้ไขการชะงักงันระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายตุลาการ นี้ก็จะเห็นได้ว่าเป็นความคิดของท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญในการแก้ไขข้อขัดข้องหรือความล่าช้าซึ่งเป็นที่โจษจันกันอยู่มาก นี้ก็จะเห็นได้ว่า ในบางเหตุการณ์ถ้าหากได้เปิดช่องให้สมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงคุณวุฒิได้มี โอกาสแสดงความคิดเห็น ในการแก้ไขปัญหาบางประการแล้วก็จะได้ประโยชน์ไม่ไ้ย นอกจากพระราชบัญญัติตุลาการแล้วก็จะเห็นได้ว่าสมาชิกก็ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง การ ปฏิบัติการ ของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๗ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ท่านประธานคงเห็นแล้วว่า ผู้ที่ทำหน้าที่เสนอก็คือท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการเสนอที่เหมาะสม ซึ่งทุกคนก็ได้ให้ความเห็นชอบในการเสนอกฎหมายนั้น นี้ความคิดของท่านผู้ทรงคุณวุฒิคงกล่าวก็เป็นประโยชน์แก่เหตุการณ์ของบ้านเมือง ฉะนั้นทางคณะกรรมการฝ่ายข้างมากจึงเห็นว่า ถ้าหากได้มีการเปิดช่องให้แก่สมาชิกวุฒิสภาได้เสนอร่างกฎหมายได้ด้วยนั้น ย่อมจะมีแต่ทางได้ประโยชน์

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

มากกว่าในทางเสียและนอกจากนั้นทางคณะกรรมการฝ่ายข้างมากก็ได้ คำนึงถึง ฐานะของ วุฒิสภาประกอบกันต่อไปด้วย ก็ปรากฏเห็นว่าในร่างมาตรา ๑๒๘ ของร่างรัฐธรรมนูญนี้ ได้บัญญัติให้วุฒิสภามีส่วนร่วมในการลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลได้ กล่าวคือตามมาตรา ๑๒๘ เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ เมื่อการเปิดอภิปรายนั้นครบถ้วนตามข้อบังคับแล้วก็ต้องมีการประชุมร่วมกันคือทั้งวุฒิสภาและสภาผู้แทน และในการประชุมร่วมกันนั้น วุฒิสภาก็มีสิทธิที่จะยกมือลงคะแนนเสียงลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลได้ บทบัญญัติของมาตรา ๑๒๘ นี้ ท่านประธานจะได้พิจารณาเห็นว่าฐานะของวุฒิสภามาร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้เปลี่ยนแปลงไปจากรัฐธรรมนูญของประเทศไทยฉบับก่อน ๆ รัฐธรรมนูญของประเทศไทยฉบับก่อน ๆ นั้นวุฒิสภาก็คือหรือพฤฒสภาก็ดี ไม่มีสิทธิเข้ามายกมือล้มรัฐบาลหรือลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลเลย รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้บัญญัติหน้าที่ของวุฒิสภาในส่วนที่เกี่ยวกับการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจก็แต่เพียงว่า ให้วุฒิสภำทำหน้าที่แต่เพียงที่ปรึกษาเท่านั้น กล่าวคือเมื่อสภาผู้แทนได้ขอเปิดอภิปรายแล้วและได้ดำเนินการอภิปรายไปแล้วตามรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ประธานสภาผู้แทนจะต้องส่งประเด็นการเปิดอภิปรายไปให้วุฒิสภาได้พิจารณาเปิดอภิปรายกัน เมื่อวุฒิสภาได้อภิปรายกันแล้วประธานวุฒิสภาก็จะส่งผลของการอภิปรายหรือตั้งข้อสังเกตมา ให้สภาผู้แทน ทราบเพื่อ ประกอบการ พิจารณาของสภาผู้แทนว่าสมควรจะลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลหรือไม่ จะเห็นได้ว่าในฐานะของวุฒิสภาหรือสภาสูงของประเทศไทยที่มีมาแต่กาลก่อนนั้นก็อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นแต่เพียงฐานะของที่ปรึกษา ฉะนั้นการที่จะบัญญัติไม่ให้วุฒิสภาเสนอร่างกฎหมายนั้น ก็อาจจะชอบด้วยเหตุผลแต่ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ หลักการของวุฒิสภาได้เปลี่ยนแปลงไป วุฒิสภาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการที่จะลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล ในข้อนี้คณะกรรมการฝ่ายข้างมากก็ได้พิจารณาว่าการเปลี่ยนแปลงหลักการดังกล่าวนี้ทำให้ฐานะของวุฒิสภาเป็นอย่างไร ก็เห็นได้ว่าวุฒิสภานั้นไม่ใช่สภาที่ปรึกษาเสียแล้ว เพราะเหตุได้เข้ามามีส่วนร่วมในการลงมติไม่ไว้วางใจหรืออีกนัยหนึ่งสามารถขับไล่รัฐบาลออกได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว เมื่อวุฒิสภามีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษาแล้ว การที่จะบัญญัติให้วุฒิสภาหรือสมาชิกของวุฒิสภามีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้ก็ด้วยนั้น ก็น่าจะไม่เป็นการขัดต่อลักษณะของสภาสูงตามร่างรัฐธรรมนูญ

ฉบับนี้แต่ประการใด จากเหตุผลสารสำคัญดังกล่าวมาที่กระผมได้กราบเรียนมานี้ คณะกรรมการฝ่ายข้างมากจึงเห็นว่าควรที่จะได้เปิดโอกาสให้สมาชิกวุฒิสภา ได้มีสิทธิ เสนอร่างกฎหมายได้ เมื่อได้ตกลงในหลักการเช่นนี้ คณะกรรมการฝ่ายข้างมากก็ได้พิจารณาไปถึงกระบวนการในการพิจารณาร่างกฎหมายหรือร่างพระราชบัญญัติต่อไปว่า เมื่อให้สมาชิกวุฒิสภา เสนอร่างกฎหมายได้แล้ว ร่างกฎหมายที่วุฒิสภาเสนอนั้นจะเสนอต่อสภาใดก่อน ในขั้นนี้ คณะกรรมการก็ได้ตรวจสอบแบบอย่างของนานาประเทศ ก็ปรากฏว่าในบรรดาประเทศหลายประเทศที่เขายินยอมให้สภาสูงเสนอร่างกฎหมายได้นั้นเขาก็ให้สมาชิกวุฒิสภาเสนอต่อสภาสูงนั่นเอง คือ ให้สภาสูงเป็นผู้พิจารณาร่างกฎหมายร่างพระราชบัญญัตินั้นเสียก่อน เมื่อได้พิจารณาเสร็จแล้ว จึงจะส่งมาให้สภาล่างหรือสภาผู้แทนเป็นผู้พิจารณา เมื่อหลักในทางปฏิบัติมีเช่นนี้ คณะกรรมการก็ได้แก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้เป็นที่เรียบร้อย ซึ่งสรุปได้ดังนี้ว่า ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติกระบวนการในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินั้นก็คงเป็นไปตามมาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ ของร่างรัฐธรรมนูญ คือ เมื่อสภาผู้แทนได้พิจารณาเสร็จแล้วก็เสนอไปยังวุฒิสภา เมื่อวุฒิสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติ วุฒิสภาก็พิจารณา ถ้าไม่เห็นชอบด้วยในหลักการ ร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ต้องยับยั้งไว้หนึ่งปี สภาผู้แทนจึงจะพิจารณาใหม่ได้ ถ้าหากว่าวุฒิสภาเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนได้พิจารณามาแล้ว ก็ดำเนินการแก้ไข ถ้าหากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ต้องส่งไปให้สภาผู้แทนพิจารณา ถ้าสภาผู้แทนเห็นด้วยก็ผ่านไป ถ้าไม่เห็นด้วยก็ต้องตั้งกรรมการพิจารณากันใหม่ ถ้าคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขอย่างไรแล้ว ถ้าสภาหนึ่งสภาใดไม่เห็นด้วย ก็ต้องยับยั้งร่างกฎหมายนั้นไว้ นี่เป็นกระบวนการตามที่ปรากฏอยู่ในร่างของร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่กำลังพิจารณาอยู่นี้ ทั้งนี้สำหรับในกรณีที่ได้รับหลักการให้วุฒิสภาเสนอร่างกฎหมายได้ ความในมาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ ก็ต้องแก้ไขใหม่ ซึ่งคณะกรรมการก็ได้แก้ไขไปในทำนองที่ว่า เมื่อสมาชิกวุฒิสภาได้เสนอร่างกฎหมายต่อวุฒิสภาแล้ว วุฒิสภาก็พิจารณา ถ้าไม่เห็นชอบด้วย กฎหมายนั้นก็ตกไป ถ้าหากวุฒิสภาเห็นชอบ

ด้วยในหลักการที่วุฒิสมาชิกเสนอ และได้แก้ไขเรียบร้อยแล้ว ก็ส่งลงมายังสภาผู้แทน
 พิจารณาเป็นลำดับที่ ๒ ถ้าสภาผู้แทนไม่เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่
 ได้ผ่านการพิจารณาของวุฒิสมาชิก ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป ความแตกต่าง
 ความสำคัญระหว่างร่างกฎหมายของวุฒิสมาชิกกับร่างกฎหมายของสภาผู้แทนก็อยู่ที่ตรงนี้ คือ
 สำหรับวุฒิสมาชิกนั้น ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสมาชิก ถ้าสภาผู้แทนไม่เห็นชอบ
 ด้วย ร่างพระราชบัญญัตินั้นก็เป็นอันตกไปเลย ซึ่งผิดกับร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทน
 ถ้าหากวุฒิสภาไม่เห็นด้วยยับยั้งไว้ก่อน ไม่ตกไปเลย ความสำคัญข้อนี้ก็เพื่อเป็นการเคารพ
 ว่า สภาผู้แทนนั้นประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรได้เลือกตั้งเข้ามา ฉะนั้นเจตจำนงของ
 ผู้แทนก็ควรจะสำคัญกว่า ก็ควรจะเป็นลักษณะการยับยั้ง เมื่อสภาผู้แทนไม่เห็นชอบด้วย
 กับร่างพระราชบัญญัตินั้นร่างพระราชบัญญัตินั้นก็เป็นอันตกไป แต่ถ้าหากว่าสภาผู้แทน
 เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยในหลักการ ก็ได้
 ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบางประการในร่างพระราชบัญญัตินั้น ร่างพระราชบัญญัตินั้น
 ก็ต้องส่งกลับคืนมา ก็ต้องให้มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันประกอบด้วยกรรมาธิการของวุฒิ
 สภาและสภาผู้แทนร่วมกัน เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาแก้ไขประการใดแล้ว ก็
 เสนอไปยังวุฒิสภาและสภาผู้แทน ถ้าหากว่าไม่เห็นชอบด้วย ร่างกฎหมายนั้นก็จะเป็นอันตก
 ไป ไม่ใช่ยับยั้งเหมือนกรณีที่เป็นร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทน จากหลักการที่คณะ
 กรรมาธิการได้พิจารณาแก้ไขกระบวนการในการที่จะปฏิบัติเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราช
 บัญญัติที่เสนอโดยวุฒิสมาชิก ดังที่กระผมได้กราบเรียนมา ท่านประธานก็จะเห็นได้ว่า
 หลักการที่ให้วุฒิสมาชิกเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ก็จะปฏิบัติไปได้โดยสะดวกไม่เป็นการ
 ยุ่งยากหรือขัดแย้งแต่ประการใด กระผมใคร่ขอกราบเรียนเพิ่มเติมต่อท่านประธานสภา
 สักเล็กน้อย โดยที่หลักการให้วุฒิสมาชิกเสนอร่างกฎหมายได้นั้น กระผมได้กล่าว
 แล้วว่า เป็นของใหม่ในประเทศไทย รัฐธรรมนูญทุกฉบับ ๆ ของประเทศไทยที่ได้เคยมี
 มาแล้วนั้น ไม่ได้มีข้อความหรือหลักการทำนองนี้เลย คณะกรรมาธิการก็ตระหนักอยู่
 เหมือนกันว่า หลักการเช่นนี้อาจจะทำให้บางท่านเห็นว่า เป็นการที่ปฏิบัติผิดแผกแหวก
 แนวไป หรือเป็นการที่จะทันสมัยก้าวหน้า ซึ่งประเทศอื่น ๆ เขายังไม่มีใครปฏิบัติกัน

กระผมก็ขอกราบเรียนต่อท่านประธานสภาว่า หลักการที่ให้สมาชิกสภาสูงหรือวุฒิสภานั้น เสนอร่างกฎหมายได้นั้น จริงอยู่ อาจจะเป็นของใหม่ในประเทศไทย แต่ทว่าเป็นของเก่าที่เขาปฏิบัติกันมาในต่างประเทศมาเป็นระยะเวลานานมาแล้วหลายสิบปี อย่างอังกฤษ ก็ร้อยกว่าปี แล้วก็มีหลายสิบประเทศที่ให้วุฒิสภาเสนอหรือสภาสูงเสนอร่างกฎหมายได้ ยกตัวอย่างที่จะเห็นได้ชัด อย่างประเทศอังกฤษ สภาขุนนางของประเทศอังกฤษซึ่ง ประกอบด้วยสมาชิกส่วนมากเป็นสมาชิกที่แต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์หรือสืบมรดก คือ หมายความว่าบิดาเป็นสมาชิกสภาขุนนาง เมื่อถึงแก่กรรม ลูกชายก็ไปเป็นสมาชิกสภาขุนนางเป็นส่วนใหญ่ แล้วมีสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งเป็นส่วนน้อย ประมาณ ๓๐ กว่าคน ก็มีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้แล้วในปัจจุบันนี้ใน ค.ศ. ๑๙๖๒ สมาชิกวุฒิสภาหรือสภาขุนนางของอังกฤษนี้ยังเสนอร่างกฎหมายพิจารณา แล้วสภาผู้แทนหรือสภาสามัญของประเทศอังกฤษก็ได้เห็นด้วยกับร่างกฎหมายที่เสนอนั้น วิธีปฏิบัตินี้กระผมกล่าวยืนยันได้ว่ามีปฏิบัติอยู่ในหลายประเทศ ไม่ว่าจะพิจารณาในแง่ใด ๆ กระผมขอประทานอนุญาตที่จะกราบเรียนถึงเรื่องนี้ แต่ไม่ได้หมายความว่าเราจะต้องดำเนินการแบบอย่างว่า เมื่อเขาปฏิบัติกัน เช่นนั้นเราจะต้องจำลองเขามา และกระผมใคร่จะชี้ให้เห็นว่าหลักการที่ให้สมาชิกวุฒิสภาเสนอร่างกฎหมายได้นั้นไม่ใช่เป็นของใหม่ ไม่ใช่เป็นของที่ไม่พึงปฏิบัติหรือว่าไม่มีใครเขาปฏิบัติกันเลย และนอกจากนั้นถ้าจะพิจารณาในแง่ที่ว่าเอาประเทศที่มีประมุขเป็นกษัตริย์แล้วมีสองสภา อย่างเช่น สวีเดน เบลเยียม เดนมาร์ก เมื่อสมัยมีสองสภาจอร์แดนและประเทศอื่น ๆ อีกมากมาย เขาก็ยินยอมให้รัฐธรรมนูญของเขาเขาก็ได้ตราให้สมาชิกสภาสูงเสนอร่างกฎหมายได้ ถึงแม้จะพิจารณาในแง่ที่ว่าสภาสูงของประเทศไทยประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งไม่ใช่เป็นผู้ที่ราษฎรเลือกตั้ง ซึ่งบางท่านอาจจะเห็นว่าในข้อสำคัญข้อนี้ก็ไม่ว่าจะให้เสนอร่างกฎหมายได้ เพราะไม่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนความในข้อนี้ คณะกรรมการฝ่ายข้างมากก็ได้คำนึงเห็นเหมือนกันว่าความแตกต่างในที่มาของสมาชิกวุฒิสภากับสภาผู้แทนนั้น เมื่อคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้จากความคึกคักเห็นของวุฒิสมาชิกซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการและในกิจการต่าง ๆ อันจะยังประโยชน์ให้เกิดแก่แผ่นดินแล้วก็น่าที่จะยอมให้วุฒิสมาชิกเสนอร่าง

กฎหมายได้ค้ำย แล้วในข้อนี้ในแบบอย่างของต่างประเทศก็มีอยู่หลายประเทศที่สภาสูงประกอบด้วยสมาชิกที่ประมุขของรัฐแต่งตั้งทั้งหมด เอาแต่เพียงทั้งหมดก่อนก็มีประมาณ ๔ ประเทศ กานาดาแต่งตั้งทั้งหมด จอร์แดนแต่งตั้งทั้งหมด ซิลอนก็ให้สภาสูงเสนอร่างกฎหมายได้ แล้วถ้าหากว่าพิจารณาถึงประเทศที่ประมุขของรัฐแต่งตั้งสภาสูงบางส่วนเลือกบางส่วน ก็ยังมีอีกหลายประเทศที่ให้สภาสูงเสนอร่างกฎหมายได้ กระผมจะไม่กล่าวถึงบรรดาสภาสูงของพวกสหรัฐหรือรัฐรวม federal ซึ่งแน่นอนเขามีสิทธิ รัฐธรรมนูญของเขายินยอมให้สภาสูงเสนอร่างกฎหมายได้ พม่าเมื่อครั้งยังมีรัฐธรรมนูญอยู่สภาสูงพม่าก็เสนอร่างกฎหมายได้ มาเลเซียปัจจุบันสภาสูงมาเลเซียก็เสนอร่างกฎหมายได้เหมือนกัน นี่จะเห็นได้ว่าจะเป็นการศึกษาในแง่ของการแต่งตั้งอะไรก็ตามก็มีแบบอย่างที่ได้ปฏิบัติในนานาประเทศ แล้วเขาถือเป็นเรื่องธรรมดาไม่ได้เป็นลักษณะที่แตกต่างหรือว่าเป็นลักษณะที่ผิดแปลกหรือไม่สอดคล้องกับหลักการแต่ประการใดเลย แล้วนอกจากนั้นกระผมขออนุญาตท่านประธานสภาที่จะกราบเรียนความเห็นส่วนตัวว่า ถ้าหากจะยึดถือหลักที่ว่าไม่ได้เป็นสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้งแล้วไม่ควรจะเสนอร่างกฎหมาย ก็ขอได้โปรดคำนึงถึงหลักการในร่างรัฐธรรมนูญนี้เองที่ว่ารัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนไม่ได้ ถ้าเคร่งครัดในหลักนี้แล้วคณะรัฐบาลจะเสนอร่างกฎหมายนี้ได้หรือ ถ้าจะถือว่ารัฐบาลเป็นสมาชิกสภาผู้แทนไม่ได้ก็จะเสนอได้แต่สภาผู้แทนอย่างเดียว แต่ในกรณีข้อนี้กระผมเห็นว่าหลักการในการตรากฎหมายนั้นไม่ควรจะคำนึงถึงในเรื่องที่มาของสมาชิก แต่ควรคำนึงว่าการเสนอร่างกฎหมายนั้นเป็นการแสดงความคิดเห็นว่าประเทศควรจะมีความอย่างไร ในลักษณะเช่นไร หรืออาจจะเป็นในกรณีที่ว่าเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องความยุ่งยาก ความขัดแย้ง ควรจะเปิดโอกาสให้สมาชิกทั้งสองสภาได้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้ ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมแก่ประเทศมากกว่าที่จะไปจำกัดให้สมาชิกส่วนหนึ่งคือสมาชิกสภาผู้แทนซึ่งมีจำนวนมากกว่าสมาชิกวุฒิสภาเพียงหนึ่งในสี่ มีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้เท่านั้น กระผมขอกราบเรียนถึงเหตุผลคณะกรรมการฝ่ายข้างมาก

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมการพิจารณาาร่างรัฐธรรมนูญ) : กระผมสงวนความเห็นของกระผมมาอภิปรายในสภาตามเคยในเรื่องนี้ เพราะกระผมมีความเห็นแย้งอย่าง

รุนแรงต่อความเห็นของท่านสมาชิกที่ได้นั่งลงเมื่อกันและกรรมาธิการฝ่ายข้างมาก ซึ่งก็เป็นธรรมเนียมกรรมาธิการฝ่ายข้างมากมีมติให้เสนอก็คงเสนอมายังสภานี้ เพื่อจะได้พิจารณากันอีกครั้งหนึ่ง เหตุที่กระผมได้กราบเรียนท่านประธานว่า กระผมมีความเห็นแย้งอย่างรุนแรงนั้น ขอโทษ ไม่ใช่ร้ายแรง เป็นแต่เพียงรุนแรง ในทรรคนะคงต่อไปนี้ กระผมใคร่จะกราบเรียนท่านประธานว่า ขอให้เราระลึกดูเมื่อครั้งสภานี้ได้ประชุมกันพิจารณาหลักสารสำคัญที่จะกำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญว่าจะเอากันอย่างไรนั้น ปัญหาสำคัญข้อหนึ่งซึ่งปรึกษากันคือว่าเราจะมีสภาเดียวหรือสองสภาในการที่พิจารณาว่าเราจะมีสภาเดียวหรือสองสภานั้น เราได้ถกได้เถียงได้อภิปรายกันอย่างแจ่มแจ้งถึงประโยชน์และโทษของการมีสภาเดียวและการมีสองสภา ในที่สุดเราเห็นพ้องกันดูเหมือนเป็นเอกฉันท์เท่าที่กระผมจำได้ อาจจะผิดไปก็ได้ อาจจะมียังไม่เห็นด้วยเสียงสองเสียงอะไรก็ตามเถิด แต่เท่าที่กระผมจำได้นี้เห็นพ้องต้องกันอย่างยิ่งว่าเราควรมีสองสภา เพราะเราเล็งเห็นว่าถ้ามีสภาเดียวแล้วทำอะไรพลาดง่ายปราศจากผู้ที่ยกยอเตือนสติ คอยทักท้วง เพื่อจะได้คิดหน้าคิดหลังให้ดี เราจึงได้ลงมติไปในรูปให้มีสองสภา เวลานั้นเราเรียกว่ายังไม่ได้ตั้งชื่อว่าสภาผู้แทนหรือวุฒิสภา เราให้มีสภาที่ ๑ และมีสภาที่ ๒ นี้เราได้มีมติให้เป็นสภายับยั้งความมุ่งหมายสำคัญของสมาชิกทุกคน กระผมยังจำได้ดีว่าเรามุ่งหมายให้เป็นสภายับยั้งหรือเป็นคล้าย ๆ พี่เลี้ยงคอยท้วงคอยติงการกระทำของสภาที่ ๑ โดยเราเกรงว่าถ้าสภาที่ ๑ มาล้วน ๆ เลือกตั้งล้วน ๆ จากราษฎรแล้ว หรือจะมาในรูปไหนก็ตามเถิด ผิดพลาดได้ง่ายและผิดพลาดแล้วเสียหายได้ง่าย จึงได้สร้างสภาที่ ๒ ขึ้นเป็นสภายับยั้ง การที่เรามีมติดังนี้กระผมคิดว่าสมาชิกแต่ละท่านที่ยกมือลงมติในขั้นนี้ก็คงได้เล็งเห็นแล้วว่า เราได้เฝ้าดูเหตุการณ์ในหนหลังที่มีมา ๓๐ ปีเศษนั้น เราเห็นว่าระยะบางระยะเรามีสภาหนึ่งสภาเดียวประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท คือประเภทที่ราษฎรเลือกตั้งและประเภทที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้ง ไปรวมกันเป็นสภาเดียวเราเรียกว่าสมาชิกประเภทที่ ๒ ก็มีคำพิพากษ์วิจารณ์อะไรกันมากมาย มีคนตั้งข้อรังเกียจ มีอะไร ก็เราเห็นว่าแบบนั้นเป็นแบบชั่วคราว เริ่มแรกในการเปลี่ยนการปกครองจากระบอบเดิมมาสู่ระบอบใหม่ ก็จำเป็นต้องมีผู้ที่เข้าไปควบคุมอย่างใกล้ชิด หรือว่าสอดส่องอย่างใกล้ชิดกันอยู่ในที่เดียวกัน เวลาลงมติก็น่าจะทำอย่างเดียวกัน

สิทธิทุกอย่างก็เหมือนกัน แล้ววิวัฒนาการต่อมาก็หลายหนหลายครั้งหลายหน มีสภาอ.
สภา สภาหนึ่งเลือกตั้ง สภาหนึ่งพระมหากษัตริย์ทรงตั้งบางครั้งเรามีสภาที่ ๒ นี้ โดย
สมาชิกของสภาที่ ๑ เป็นผู้ออกเสียงเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามกลับไปกลับมา สภานี้เราก็มา
เห็นว่าสิ่งที่ควรสำหรับกาลภายหน้านั้นเอาสภาที่ ๒ นี้ไว้เป็นสภาพิเศษ สภายับยั้งอยู่ห่าง ๆ
ไม่ใช่ไปรวมเป็นอันเดียวกันให้สิทธิอย่างเดียวกัน เพราะว่าถ้าไปรวมเป็นอันเดียวกันให้สิทธิ
อย่างเดียวกันแล้วก็เป็นสมาชิกประเภทที่ ๒ อย่างเต็ม ซึ่งไปเป็นข้ออุกกรหาณินทาว่าไม่
ปล่อยสิทธิให้ราษฎรอะไรเหล่านั้นเป็นอันมาก จนถึงบางครั้งบางครั้งอาจจะเห็นเหตุให้มี
ผู้กิตติมัตติ์ร้ายอะไรอย่างนี้เราเห็นไปไม่ไหว เราก็ให้มีสภาที่ ๒ อยู่ห่าง ๆ ซึ่งความมุ่งหมาย
ของเราบอกว่าเป็นสภายับยั้ง ไม่ใช่สภาเริ่ม นี่เป็นจุดสำคัญที่สุด ในการที่กรรมการ
ฝ่ายข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านสมาชิกที่อภิปรายก่อนกระผมนี้ มีความเห็นไปว่าควร
ให้สิทธิแก่สมาชิกสภาที่ ๒ นี้ซึ่งเพื่อความสะดวก ขอเรียกเอาตามร่างในปัจจุบันว่าสมาชิก
วุฒิสภานี้เสนอร่างพระราชบัญญัติได้ด้วยนั้น ท่านอ้างเหตุผลมากมายหลายประการซึ่งกระผม
จะขอยกเหตุผลมาแย้งในภายหลัง แต่ว่ากระผมอยากจะทราบเรียนในที่ประชุมนี้เสียก่อนว่า
ไม่ใช่กระผมจะอวดดี ถือตัวว่าเคยดำรงตำแหน่งสูงใหญ่อะไร ความจริงไม่เคยสูงใหญ่
แต่กระผมเคยอยู่ในวุฒิสภามัยหนึ่งโดยได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้เป็น
ซึ่งก็ได้อยู่ในสภานั้นหลายปี ได้ทำงานอย่างสภายับยั้งทำนองเดียวกับที่กรรมการได้ยก
ร่างไว้แล้ว ในร่างปัจจุบันก่อนที่จะมีมติกรรมการว่าให้เสนอความเห็นให้สภาพิจารณา
ใหม่นี้ รูปก็ไปทำนองเดียวกับวุฒิสภาเก่า คือเป็นสภายับยั้ง จะต่างกันก็คิดเดียวในข้อที่ว่า
ตามร่างใหม่ของเราให้มีส่วนในการลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลได้ต่างกันเท่านั้น นอกนั้นใน
ค่านิติบัญญัติแล้วเป็นสภายับยั้งเหมือนกับที่วุฒิสภาเคยเป็นมา ที่กระผมทราบเรียนว่า
กระผมเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภานั้น เมื่อเป็นแล้วเป็นอยู่หลายปีท่านประธาน ได้มีประสพ-
การณ์อันหนึ่งซึ่งขอเรียนด้วยจริงใจต่อท่านประธานว่า แม้แต่ในรัฐธรรมนูญสมัยนั้นจะได้
เขียนว่า สมาชิกสภาผู้แทนและวุฒิสภานี้ย่อมมีหน้าที่ที่จะปฏิบัติตัวเป็นผู้แทนของปวงชน
เหมือนกันหมด ไม่ใช่ว่าผู้แทนพระมหากษัตริย์แม้กระนั้นความรู้สึกของสมาชิกสภาผู้แทน
กระผมไม่ได้ว่าทั้งหมดหรือส่วนมาก แต่มีเป็นอันมาก และบางคราวอภิปรายในสภา เขา

เรียกสมาชิกวุฒิสภาว่าเป็นผู้แทนพระมหากษัตริย์ นี่บางคนไม่ใช่ทุกคน การที่เรียกกัน เช่นนั้นไม่ใช่เรียกกันว่าพูดเล่น ๆ ในห้วงสำนึกในจิตใจเขา เขารู้สึกรังเกียจในการที่มีสภาที่ ๒ มากอวยควบคุม เขารู้สึกไม่พอใจในการที่เป็นสมาชิกมาโดยไม่ต้องเห็นดีไม่ต้องเห็น้อย่างเขา ไม่ต้องวิ่งไม่ต้องเดินไปตามราษฎร อยู่ดี ๆ เขาเรียกว่า “ราชรถมาเกย” ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์นี้มีอยู่บ้างแล้วเป็นทุน ครั้นเมื่อใดวุฒิสภา อย่าเอาถึงไม่รับหลักการร่างพระราชบัญญัติที่เขาเสนอมาเลยเอาแต่เพียงว่าแก้ไข ซึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับก่อนปี พ.ศ. ๒๔๙๒ นี้ไม่มีทางออกในทางตั้งกรรมาธิการร่วมกัน เกิดอะอะกันเป็นอันมากลงไปสภาผู้แทน สภาผู้แทนยื่นบ้ายไม่ค่อยเห็นด้วยกับวุฒิสภาเลย ครั้นต่อมาเมื่อมีรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๔๙๒ แล้ว ได้หาวิธีให้ทำงานร่วมประสานกัน โดยตั้งกรรมาธิการร่วมกันมาพิจารณาเพื่อจะได้ไกล่เกลี่ยในความแตกต่างของสภาทั้งสองนั้นก็ค่อยยังชั่วขึ้น แต่กระนั้นความรู้สึกที่รู้สึกว่าคุณแก้ไขถูกยับยั้ง แม้แต่ช่วงขณะนั้นทุกครั้งต้องมีผู้โมโหในสภาผู้แทน ในกรรมาธิการซึ่งกระผมได้เคยเป็นกรรมาธิการร่วมกับสภาผู้แทนนี้ การโต้เถียงทั้ง ๆ ที่ผู้ใหญ่ ๆ นี้ได้พยายามจะสุภาพที่จะอะลุ่มอล่วยพยายามที่จะปรองคองนี้บางที่ถูกคลื่นเรียกว่า สลาตันจนแทบอยากจะลุกออกจากเก้าอี้ไปเลยนี้ แต่ว่าในที่สุดเกราะหัดก็ตกลงกันได้ทุกเรื่อง ทั้ง ๆ ที่ลำบากยากเข็น แต่ว่าเพื่อผลประโยชน์แห่งส่วนรวมนี่ก็ไม่มีทางออกทางอื่นดีไปกว่าที่คิดไว้แล้วว่าตั้งกรรมาธิการร่วมกันมาปรองคองกัน ซึ่งคณะกรรมการผู้กว้างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็คงเห็นพ้องด้วยว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุดแล้ว จึงได้ยกร่างรัฐธรรมนูญมาเป็นทำนองเดียวกัน ก็ถือว่าถ้าเห็นแตกต่างกันก็ให้ตั้งกรรมาธิการร่วมกันมาพิจารณารวมความว่าที่เราลงมติไปแล้วในหลักการสำคัญนี้เราสร้างสภาที่ ๒ มาในรูปสภายับยั้งและการยับยั้งนี้เราลงมติไว้ด้วยว่าเป็นการยับยั้งไม่เด็ดขาด เพราะฉะนั้นรูปโฉมของสภาที่ ๒ เราสร้างนี้เป็นที่เลียงอย่างเต็มตัว คราวนี้เรามองในทรรศนะว่าทำไมเราไปลงมติว่าเป็นที่เลียงทำไมจึงให้มีส่วนในการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ในขั้นนี้กระผมไม่ได้ลงมติเห็นด้วยหรือออก แต่กระผมก็มองเห็นในเหตุผลของฝ่ายที่เห็นด้วยซึ่งเป็นฝ่ายข้างมากกว่าการลงมติเช่นนั้น มีหลักอยู่อันหนึ่งคือหลักนั้นไม่ใช่หลักที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร แต่เป็นหลักที่เราเข้าใจกันในการที่เราลงมติในหลักการสำคัญ หลักนั้นคือเป็นความประสงค์ของรัฐธรรมนูญ

ฉบับใหม่ ต้องการฝ่ายบริหารที่แข็งแกร่งหรือแข็งแรงเพื่อจะไม่ให้ถูกแก้งได้ง่าย ๆ เพราะฉะนั้นสภาที่ ๒ นี้ที่เป็นสภายับยั้งเป็นสภาพเสี่ยงนี้ ไม่ใช่ยับยั้งเพียงในค่านิติบัญญัติ ในด้านควบคุมรัฐบาลก็ช่วยยับยั้งด้วย คือว่าให้ไปนั่งร่วมกับกับสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาว่าควรจะใส่รัฐบาลออกหรือไม่ นี่ตอนนั้นไปนั่งยับยั้งแต่ยับยั้งภายใน ไม่ใช่ยับยั้งท่า่ง ๆ เพราะว่าหน้าที่เราจะบอกให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้เป็ตอมิปรายไม่ไว้วางใจได้ รัฐบาลได้ แล้วก็ส่งมติมาให้วุฒิสภามาวินิจฉัยว่าจะยอมหรือไม่ยอมนี้ไม่ทันกาล ในเรื่อง มติจะใส่รัฐบาลออกนี้เป็นเรื่องกะทันหัน เรื่องตอมิปรายกันถึงพิวกถึงชิงและทักสินใจ ในเคี้ยวนี้ เพราะฉะนั้นในการที่ท่านสมาชิกส่วนมากมีความเห็นให้วุฒิสภาเข้าไปมีส่วนในการตอมิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลนั้น กระผมแม้แต่เป็นฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยก็ก็ยังเห็นว่าเหตุผล อยู่บ้าง แต่ถ้าให้สมาชิกวุฒิสภาเสนอร่างพระราชบัญญัติได้แล้ว ประการแรกเท่ากับจะเอา น้ำมันเบนซินไปใส่ไฟ ต่อไปวุฒิสภาไปยับยั้งกฎหมายของสภาผู้แทนเจ้า กระผมทราวยื่น ท่านประธานได้ว่าในประสพการณ์ที่กระผมมีมาแล้ว ต่อไปกฎหมายที่วุฒิสภาเสนอจะถูก ผู้แทนยับยั้ง ๕๕.๕๕๕ เปอร์เซนต์ แล้วก็ในทัศนะของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติที่ตอมิปรายไป แล้วนี้ท่านปุพรมให้เราเห็นว่าวิธีเสนอกฎหมายนี้ทำอย่างไร ๆ ได้ ซึ่งนั่นเป็นรายละเอียด กรรมวิธีการฝ่ายข้างมากยังไม่ได้พิจารณาถึงว่าวิธีจะเสนอกฎหมายนี้เป็นอย่างไร ต้องรอ สภานี้มีมติเสียก่อนว่าให้เสนอได้ จึงจะเป็นไปสู่รายละเอียดแล้วในรูปการณ์ที่ท่านเสนอมา นี้ ท่านเสนอมาในรูปที่จะให้เห็นว่าวุฒิสภายังคงเป็นสภายับยั้งอยู่โดยไม่เด็ดขาด แต่ สภาผู้แทนโดยเด็ดขาด อำนาจสูงสุดจะยังอยู่กับราษฎร กระผมว่าถ้าจะให้สภาล่างยับยั้งได้ อย่างนั้นแล้วเขาไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติคำเดียวเท่านั้น ไม่เอกอันเดียว ไม่โท อันเดียว เขาไม่มีทางแก้ไขเลยนอกจากโยนลงตะกร้า ซึ่งเป็นวิธีการที่เห็นจะไม่เกิด ประโยชน์มากนัก ท่านกล่าวว่าเราขึ้นชื่อว่าเป็นสภานิติบัญญัติมีสภาสองชนิด เมื่อมารวม กันมีหน้าที่ถวายคำแนะนำและปรึกษาแก่พระมหากษัตริย์เพื่อทรงตรากฎหมาย จึงเป็นการ ชอบที่จะให้วุฒิสภานี้เสนอกฎหมายได้เพื่อให้คำที่ว่าแนะนำปรึกษานี้มีความหมายเต็มบริบูรณ์ นี้ไม่ใช่คำของท่าน แต่กระผมเข้าใจว่าอย่างนั้น กระผมไม่เห็นว่าเป็นต้องไปถึงแก่น

เพราะว่าวุฒิสภาในรูปสภายับยั้งล้วน ๆ ก็ได้มีส่วนในการพิจารณา ร่างกฎหมายที่สภาผู้แทน
เสนอขึ้นมา มีส่วนในการแก้ไขในการยับยั้งอะไรก็ตามเกิด เสร็จแล้วก็ไปตั้งกรรมาธิการ
ร่วมกันต้องมาผ่านสภาทั้งสองเห็นชอบแล้วจึงทูลเกล้า ๆ ถวาย นั่นก็มีความหมายอยู่
เต็มตัว ถวายคำแนะนำและปรึกษาเหมือนกันอย่างที่แล้วว่า โดยไม่จำเป็นจะต้องเป็น
ผู้เสนอกฎหมายเลย ท่านกล่าวว่าถ้าที่รัฐบาลทำไม่เสนอกฎหมายได้ โดยที่ไม่เป็นสมาชิก
กระผมว่าการเสนอกฎหมายนี้กฎหมายนี่คืออะไร กฎหมายนี้เป็นเครื่องมือที่รัฐบาลจะนำ
มาใช้บริหารประเทศ โดยปกติรัฐบาลก็เป็นผู้ขอเครื่องมือเพราะรัฐบาลนี้มีนโยบายมีความ
คิดความอ่านความปรารถนาที่จะอยากได้เครื่องมือชนิดไหน จึงเป็นที่รับกันทั่วโลกว่า
รัฐบาลทุกรัฐบาลในโลกนี้มีสมานี้ โดยปกติรัฐบาล เขาเป็นผู้เสนอกฎหมาย เพราะเขา เป็น
ฝ่ายขอเครื่องมือ ส่วนที่ให้สมาชิกเสนอได้นั้นก็เพราะเหตุว่าสมาชิกรู้เห็นว่ารัฐบาลบริหาร
นี้ก็ยังไม่เพียงพอก็หยิบยื่นเครื่องมือให้รัฐบาล เพราะฉะนั้นในการที่รัฐบาลเสนอกฎหมายนี้
โลกเขายอมรับกันแล้วว่าไม่ใช่ในฐานะเป็นสมาชิกสภา แต่ที่เขารู้ว่าโลกทั้งโลกนี้ผู้ที่
เป็นรัฐบาลเขาต้องเป็นสมาชิกสภาเป็นส่วนใหญ่ เรื่องเป็นอย่างนี้ ที่นี้ท่านบอกว่าถ้าใน
กรณีเช่นนั้นถ้ารัฐบาลไม่เป็นสมาชิก ของเราไม่เป็นสมาชิกยังเสนอได้ วุฒิสภาไม่ใช่ผู้แทน
ราษฎรที่เลือกมาก็ควรเสนอได้เช่นกัน นี้กระผมว่าเหตุผลคนละเรื่องคนละราย ต่างเรื่อง
ต่างรายกันเราคอยดูรัฐบาลเสนออะไรมา ผู้แทนเสนออะไรมา ผ่านอะไรมา แล้วเราคอย
ดูว่าก็ไม่ดีเรายับยั้งไม่ยับยั้ง เราเป็นจึงจกทักนะ พอแล้วท่านยกตัวอย่างหลาย ๆ ประเทศ
ว่ารวมทั้งประเทศอังกฤษซึ่งรัฐธรรมนูญเขาไม่ได้ชี้ชัดเขียนเป็นประเพณีว่า สภาสูงที่ราษฎร
ไม่ได้เลือกตั้งก็เสนอกฎหมายได้ กระผมว่ามีหลายประเทศจริง แต่น้อยประเทศเต็มที แต่
อย่างไรก็ตามกระผมแน่ใจอย่างหนึ่งว่าแต่ละประเทศที่เขาอมให้สมาชิก สภาสูงที่ไม่ได้รับ
เลือกตั้งจากราษฎรเสนอกฎหมายได้นั้น เขาแต่ละประเทศและทุกประเทศไม่เคยมีประวัติ
ในเรื่องสมาชิกประเภทที่ ๒ อย่างเราเขาสร้างสภาขึ้นมาเขาก็แยกกันเลย เขาไม่ได้มีสมาชิก
ประเภทที่ ๒ ของเรานี้มีประวัติสมาชิกประเภทที่ ๒ ท่านประธาน ซึ่งในความรู้สึกของ
ราษฎรมีความรังเกียจสมาชิกประเภทที่ ๓ โกร ๆ ก็ต้องยอมรับทราบกันนี้ ที่นี้ประเทศ

เหล่านั้นเขาไม่เคยมีความรู้สึกอย่างราษฎรไทย ราษฎรไทยรังเกียจสมาชิกประเภทที่ ๒ ที่นี้ ถ้าเราเอาสภาที่ ๒ ไปเทียบวางฐานะเท่ากับสภาที่ ๑ คือถ้าเสนอกฎหมายได้แล้วเหมือนกัน เกือบทุกอย่างหมด นอกจากน้อยเต็มทีละที่ไม่เหมือนอย่างที่ท่านยกตัวอย่างมา คือ อำนาจ ยับยั้งเด็ดขาดไม่เด็ดขาด นอกนั้นก็เหมือนกันหมดนี้ สภาจะถูกตราหน้าว่าลงมติสร้าง สมาชิกประเภทที่ ๒ โดยเล่ห์เหลี่ยมเอาไปไว้คนละแห่ง แต่ที่จริงก็สมาชิกประเภทที่ ๒ นั้นเอง นี้กระผมว่าสภาจะถูกประณามเช่นนั้น เพราะฉะนั้น กระผมไม่สามารถจะเห็น คว้าได้ในการที่จะสร้างสภาที่ ๒ ว่าให้อำนาจเท่าหรือเกือบ ๆ เท่ากับสภาที่ ๑ นั้น ความมุ่งหมายของเราที่ลงมติแต่แรกนี้จะถูกทำลายหมดเกลี้ยง กระผมยังมองไม่เห็นเลยว่า ความจำเป็นที่สมาชิกสภาที่ ๒ หรือวุฒิสภานี้จะมาเสนอกฎหมายนี้ ความจำเป็นมีหรือ กระผมว่าไม่เห็นมี ท่านมาเปรียบเทียบกับสภาที่เสนอกฎหมายในเรื่องร่างพระราชบัญญัติ กุ่มครองท่านนายกรัฐมนตรี ใช้มาตรา ๑๗ ในเรื่องแก้ความขัดข้องเรื่อง ก.ค. ก็สมาชิกสภา นี้เสนอ ก็เพราะเหตุว่าไม่มีสภาอื่นเสนอ เพราะว่าสภาที่เราจะมีภายหลัง เรามีสภาผู้แทน ที่จะเสนอ ก็ให้สมมติว่าตัวท่านนี้ ไปนั่งอยู่ในสภาสูง แหมอีกอึดใจเหลือเกิน ไม่มีใคร เสนอกฎหมายนี้ ท่านก็ไปกระซิบพรรคพวกท่านในสภาผู้แทนก็มีบ้าง เสนอซิ ถ้าเขา เห็นด้วยเขาก็เสนอ ไม่เห็นด้วยเขาก็ไม่เสนอ ที่นี้ ท่านก็ไปกระซิบรัฐบาล รัฐบาลไม่ เห็นด้วยก็ไม่เสนอ รัฐบาลเห็นด้วยก็เสนอ ที่นี้ ถ้าเขาไม่เสนอ กระผมว่าต้องมีจุดจบ ที่ไหนแห่งหนึ่ง ถ้าเราจะสร้างอะไรที่เราจะเอาต้องให้เป็นไปอย่างนั้น ๆ ให้สำเร็จ ทุกคน มีสิทธิเท่ากันแล้ว ไม่มีชืคไม่มีเกณฑ์แล้ว ก็ไม่มีประโยชน์อะไรจะมีสองสภาและไปรด อย่างดีว่า ในรูปการเมืองของการเมืองทั่วโลกนี้ จริงอยู่โดยปกติผู้ที่ป็นรัฐบาล คือผู้ที่ เป็นพรรคเสียงข้างมากในสภา หัวหน้าพรรคเป็นนายกรัฐมนตรี ที่นี้ของเรานี้เรามีมติว่า นายกรัฐมนตรีเป็นสมาชิกไม่ได้ รัฐมนตรีเป็นสมาชิกไม่ได้ แต่เราไม่ได้ลงมตินี้ว่า นายก รัฐมนตรีเป็นหัวหน้าพรรคไม่ได้ เราไม่ได้ลงมติ เราไม่ได้ลงมติว่ารัฐมนตรีแต่ละคนนี อยู่ในพรรคไม่ได้ เราไม่ได้ลงมติเช่นนั้น ที่นี้รูปของการเมืองจะต้องเป็นว่าผู้ใดก็ตาม ที่มานั่งเก้าอี้นายกรัฐมนตรีแล้ว มาจ้รัฐบาลนี้ จะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะจะคุมเสียง

ข้างมากในสภาได้นี้ข้อสำคัญ แม้แต่การแต่งตั้งนั้น จะเป็นโดยพระบรมราชโองการ แม้สมมติให้ถึงที่สุดว่าไม่ฟังเสียงสมาชิก เรียกว่าไม่ทาบตามเสียงสมาชิกสภาผู้แทนหรือวุฒิสภาก็ตาม ท่านผู้เป็นนายกรัฐมนตรีจะต้องแน่ใจอย่างหนึ่งว่าสามารถคุมเสียงอย่างน้อยก็ในสภาที่ ๑ ได้ มิฉะนั้นไปไม่รอด เมื่อผู้มาเป็นนายกรัฐมนตรี ประกอบทั้งคณะของท่านนี้ ต้องเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะจะคุมเสียงสภาได้แล้ว นี้กระผมไม่เห็นยากอะไรในการที่จะกระชับสมาชิกในสภาผู้แทนเสนอร่างพระราชบัญญัติอะไรก็ได้ ท่านประธานก็ทรงทราบได้ว่าในเล่ห์ของการเมืองนี้ ผู้ที่เป็นรัฐบาลทำได้ร้อยแปดพันประการ ใช้สมาชิกของตัวตั้งกระทุ้งตามยังได้ นี่เป็นของธรรมดาเขาใช้กัน แม้แต่ใช้ให้สมาชิกในพรรคของตัวนี้ ให้เปิดอภิปรายก็ได้ อะไรก็ได้ ในเมื่อรัฐบาลไม่ยอมเปิดเอง เพื่อจะเป็นโอกาสได้แถลง ถ้าไม่มีใครเปิดก็แถลงไม่ได้ เพราะฉะนั้นที่ไปวิตกว่าเกรงสมาชิกสภาผู้แทนจะไม่เสนอร่างพระราชบัญญัติที่ควรเสนอ เกรงรัฐบาลเสนอร่างพระราชบัญญัติที่ไม่ควรเสนอ แล้วก็จะให้สมาชิกวุฒิสภาเสนอนี้ กระผมว่าเป็นการกลัว ซึ่งควรได้รับการสนับสนุนเพียงเศษหนึ่งในห้าร้อยล้าน เพราะฉะนั้น โอกาสที่จะมาใช้สมาชิกวุฒิสภาที่จะมาเสนอร่างกฎหมายนี้ ท่านอ้างว่าสภาสูงของอังกฤษคือ House of Lords เสนอกฎหมาย มีเสนอเมื่อเร็ว ๆ นี้จริง แต่เขาก็ร้อยปีก็สิบปี เขาเสนอกันเรื่องหนึ่ง แล้วเอาอันนั้นมา ตัวอย่างอันนั้นมาให้เราเสนอเสนอโดยเสียงต่อการดูรังเกียจเกียจถั่นที่ว่าสมาชิกประเภทที่ ๒ นั่งอยู่ห่าง ๆ อย่างนี้ คุ่มกันไหม กระผมว่าไม่คุ่ม เสร็จแล้วเกือบจะใช้ไม่ได้ ขอกราบเรียนท่านประธานว่า ในความสำคัญของสมาชิกวุฒิสภาในอดีตแต่ละคนนี้ บางทีขอประทานโทษ กระผมไม่ต้องการจะประณามสภาผู้แทนเพราะเขาก็มีเกียรติ แต่บางทีที่เวลาเข้าประชุมร่วมกัน สมาชิกสภาผู้แทนบางคนอภิปรายนี้ต้องลุกหนีไปเลยทนไม่ไหวอะไรอย่างนี้ มีอย่างนี้ เพราะฉะนั้น ขอให้เขาทำหน้าที่แล้วก็เป็นพี่เลี้ยงอันมีเกียรติอย่าได้เข้าไปกลุกกล็อย่างใกล้ชิดเลย ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้อภิปรายว่ามีประเทศหลายประเทศที่ให้สภาสูงเสนอกฎหมายได้นั้น กระผมว่าถ้าจะเอาประเทศที่เราจะเอาอย่างก็ควรเป็นประเทศเก่า ๆ ไม่ใช่ว่าประเทศอะไรพอเขียนรัฐธรรมนูญฉบับเราก็เอาอย่างนี้กระผมไม่ออกชื่อประเทศ แต่ประเทศเก่า ๆ ที่ท่านออกชื่อมานี้ก็มีอังกฤษ กานาดา กานาดาก็เอาอย่างอังกฤษ ท่านเห็นจะรู้สึกไม่ยากอ้างฝรั่งเศส เพราะสมัยหนึ่ง

ฝรั่งเศษก็เสนอได้อะไรอย่างนี้ แต่ก็เลิกๆไปแล้วอะไรนี้ หรือยังเสนออยู่กระผมก็ไม่ทราบ กระผมไม่ได้อ่าน แต่ว่ากระผมย้ำว่าเขาไม่เคยผจญกับเรื่องสมาชิกประเภทที่ ๒ เราเคยผจญแล้ว เราสู้แล้ว เราไม่ควรจะเสี่ยงฝืนความรู้สึกของราษฎรอีก เพราะว่าถ้าเสี่ยงอีกที่กระผมคิดว่าอะไรจะตามมาเราก็ไม่ทราบ ในเวลาที่อภิปรายในประเด็นอื่น ๆ นี้ กระผมได้ฟังเสมอที่เดียวจากท่านสมาชิกผู้อภิปรายแล้วก็ดี หลายท่านก็ดี มักจะอ้างถึงว่าราษฎรเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุด การปกครองควรจะเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน เวลาท่านจะเถียงในญัตติอะไรที่ไปทางนั้น ท่านก็อ้างอย่างนั้น พอมาเดี๋ยวนี้ ท่านก็บอกว่าเอาเดอะพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งก็เสนอได้เหมือนกัน เพราะมีหน้าที่ต้องถวายคำแนะนำ คำปรึกษา กระผมไม่ได้เห็นด้วยหรือกว่ารัฐธรรมนูญนี้จะต้องกอดคำที่ว่า เพื่อประชาชน โดยประชาชน ของประชาชนแฉอย่างนั้น กระผมไม่เห็นด้วยหรือ อะไรเหมาะสมกับประเทศไทยกระผมเอาทั้งนั้น แต่ว่าพอถึงกรณีนี้อันนี้ ท่านกลับเห็นว่า ผู้ที่ไม่ได้รับเลือกจากราษฎรขึ้นมา ก็ให้มีสิทธิอย่างเดียวกันที่เสนอกฎหมายได้เหมือนกับผู้แทนราษฎร นี่กระผมก็ไม่เข้าใจว่าจะสอดคล้องกับทฤษฎีที่ท่านว่านี้ได้อย่างไร

พลเอก ประภาส จารุเสถียร (กรรมาธิการพิจารณาว่างรัฐธรรมนูญ) : กระผมเป็นกรรมาธิการผู้หนึ่ง ที่สนับสนุนในการที่จะให้สมาชิกวุฒิสภาได้มีโอกาสเสนอพระราชบัญญัติหรือกฎหมายต่อสภาได้ ในเรื่องนี้ในการที่กระผมมีความเห็นดังนั้น เพราะเนื่องจากเหตุผลที่ว่า วุฒิสมาชิกนั้นย่อมประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณวุฒิและเป็นผู้ที่ได้คัดเลือกมาแล้วว่าเป็นผู้ที่ยังน้อยก็มีประสิทธิภาพในการทำงานทำการมาอย่างกว้างขวางมาก และส่วนมากก็จะเป็นท่านที่ได้มีวุฒิและวิชาความรู้สูงจึงได้เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้ง โดยพระมหากษัตริย์มาให้ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก เพราะฉะนั้น ท่านเหล่านั้นย่อมเป็นที่รับรองกันได้ว่า เป็นบุคคลที่ย่อมมีประสพการณ์และมีความรู้กว้างขวางดีพอที่จะพิจารณาพระราชบัญญัติหรือกฎหมายใด ๆ ที่จะออกมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติได้อย่างมากมาย

เพราะฉะนั้น ถ้าเราจะไปสกัดกั้นเสียไม่ให้วุฒิสมาชิกเสนอกฎหมายเข้ามาสู่สภาได้โดยเหตุ แต่เพียงว่าวุฒิสมาชิกนั้นมีหน้าที่เป็นแค่เพียงพี่เลี้ยง แล้วก็กระผมได้ยื่นทำนกรรมวิธีการที่ ได้อภิปรายแล้วเมื่อตะกั้นได้กลับไปนั่งลง ท่านได้เอาไปเปรียบเทียบกับสมาชิกประเภทที่ ๒ วุฒิสมาชิกกับสมาชิกประเภทที่ ๒ ไม่เหมือนกัน สมาชิกประเภทที่ ๒ นั้นนะ เป็นผู้ ที่แต่งตั้งมากุมในระยะแรกของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้เข้ามาสู่ ระบอบประชาธิปไตยได้ แต่วุฒิสมาชิกนั้นมีฐานะและได้รับการแต่งตั้งมานั้นแตกต่างกับ สมาชิกประเภทที่ ๒ เป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้น กระผมจึงเห็นว่าในฐานะที่ท่านมีประสพ- การณ์ดีกว่า และมีคุณวุฒิสูงกว่านั้น ถ้าจะเป็นประโยชน์แล้วเราจะไปสกัดกั้นไว้ทำไม ของที่จะเป็นประโยชน์ ของที่จะได้แก่บ้านเมืองแล้วก็ไปสกัดกั้นเอาไว้เพียงว่ามีหน้าที่เป็น พี่เลี้ยงไม่ควรที่จะให้มาเสนออะไรได้ ก็ถ้าพี่เลี้ยงนั้นเขาเป็นพี่เลี้ยงที่มีความสามารถจะหยิบ ยื่นอะไรให้ได้ด้วยนี้ แล้วเราจะไม่ยินดียินดีรับที่เดียวหรือ กระผมจึงเห็นว่าไม่มีอะไรที่จะมา สกัดกั้น ไม่มีทางที่จะเกิดความเสียหายได้เลย จึงได้สนับสนุนให้วุฒิสมาชิกนั้นเป็นผู้ที่เสนอ กฎหมายได้ สำหรับตัวอย่างในต่างประเทศที่เดียวกัน อันนี้ก็ในข้อความอื่น ๆ หลายเรื่อง หลายราวมาแล้ว ก็อ้างต่างประเทศโน้นต่างประเทศนี้ ก็พอเป็นบรรทัดฐานได้ในทางวิชา การก็ไม่เป็นของที่แน่นอนนักว่า สำหรับประเทศไทยเรานั้นจะต้องลอกแบบเอามาเพียงแต่ เราเอามาเป็นวิชาการ แล้วมาพิจารณาวิจัยดูว่าจะเหมาะสมแก่คนของเราอย่างไรหรือไม่ เท่านั้น เพราะฉะนั้น ในเรื่องนี้เรื่องความเหมาะสมแก่คนของเราหรือคัดลอกของเรานั้นนี้ กระผมนึกว่าเป็นความสำคัญมากกว่า เมื่อได้พิจารณาแล้วเห็นว่าวุฒิสมาชิกเป็นผู้ที่สูง กล้วยคุณวุฒิและวัยวุฒิต่าง ๆ ด้วย จึงเห็นสมควรที่จะได้ให้เป็นผู้ที่จะเสนอกฎหมายได้ แล้ว ท่านก็รับอยู่เองแล้วว่าในประเทศอังกฤษที่เขาให้วุฒิสมาชิกให้เสนอกฎหมายได้นั้น เขาก็มีได้ เสนอพร้าเพื่อ เขาจะเสนอต่อเมื่อเป็นกฎหมายที่สำคัญเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองมาก จะ ช่วยบ้านเมืองมากในช่วงครึ่งชั่วครวหรือนาน ๆ ครั้งเท่านั้น ก็วุฒิสมาชิกของไทยเราก็อาจ จะเอาอย่างเขาก็ได้ และกระผมเชื่อว่าเป็นคนที่มียุทธิมียุทธิอย่างนี้แล้ว เขาก็ไม่ทำอะไร

พร้าเพรื่อ เขาคงจะทำเพียงแต่เท่าที่มีความจำเป็นเท่านั้น หรือที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์
แก่บ้านเมืองมากมายซึ่งยังไม่มีใครทำ เขาก็จะทำแทนให้ กระผมก็เห็นว่าไม่มีทางเสียหาย
อย่างไร จึงได้สนับสนุนในการที่จะให้วุฒิสมาชิกเสนอกฎหมายได้ ทั้งนี้ขอให้บรรดาท่าน
สมาชิกผู้มีเกียรติได้โปรดพิจารณาถึงประโยชน์ของประเทศชาติที่จะได้รับในการที่วุฒิสมาชิก
จะเสนอกฎหมายได้เป็นบรรทัดฐานด้วย

(มีต่อ)

Δ

การประชุม

คณะรัฐมนตรี

การประชุมวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๑๕ น. ณ ทำเนียบรัฐบาล จอมพล ถนอม กิตติขจร
นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณารายงานการประชุมของผู้แทนหน่วยราชการต่างๆ ซึ่งมีอธิบดีกรมการศาสนาเป็นประธาน เกี่ยวกับเรื่องการทำความเข้าใจกับชาวต่างประเทศ ในกรณีทูลหมิ่นพระพุทธรูป ผลการประชุมมีว่า การที่ชาวต่างประเทศปฏิบัติต่อพระพุทธรูป ในทางไม่ถูกต้องเหมาะสมนั้นเป็นเพราะไม่เข้าใจในวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวพุทธเป็นส่วนมาก ที่เจตนาอันมีเป็นส่วนน้อย การที่จะทำความเข้าใจกับชาวต่างประเทศนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการติดต่อกันไป ควรจะมีวิธีการหรือปฐมนิเทศน์ แนะนำชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเมืองไทยให้เข้าใจถึงวัฒนธรรมของเรา วิธีดำเนินการ ควรที่จะได้มีการเผยแพร่วัฒนธรรม ขนบประเพณีของชาวพุทธเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติต่อพระพุทธรูปในฐานะเป็นสิ่งที่เคารพบูชาในพระพุทธศาสนา โดยเผยแพร่ทั้งทางวิทยุกระจายเสียงภาคภาษาต่างประเทศ ทางเอกสาร หรือทางองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมทั้งให้มีการเผยแพร่ภายในประเทศ เพื่อให้คนไทยบางคนซึ่งยังไม่เข้าใจในวิธีปฏิบัติได้เข้าใจ นอกจากนี้ควรที่จะได้ควบคุมและแนะนำร้านค้าของเก่าที่จำหน่ายพระพุทธรูป เกี่ยวกับการตั้งพระพุทธรูปในร้านค้าให้เหมาะสมหรือให้มีการประชุมร้านค้าที่ดำเนินการนี้มาทำความเข้าใจ ทั้งนี้รวมไปถึงการถ่ายภาพยนตร์อันมีลักษณะลบหลู่พระ

LI RT

การประชุมคณะรัฐมนตรี

๘.

พุทธศาสนา กับภาพพิมพ์ภาพหรือประติมากรรมรูปพระพุทธรูปลงบนวัตถุต่าง ๆ เพื่อจำหน่าย เป็นต้น

คณะรัฐมนตรีพิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีมติให้กรมการศาสนาสอดคล้องและดูแลในเรื่องนี้ต่อไป

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องอื่น ๆ อีก จนถึงเวลา ๑๓.๕๐ น. จึงเลิกประชุม.

การประชุมวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๑๐

เริ่มประชุมเวลา ๑๑.๒๐ น. ณ ทำเนียบรัฐบาล จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. กรมไปรษณีย์โทรเลขได้รายงานมาว่า การร่ำรำลึกแบบไทยนั้น นับว่ามีลักษณะและลีลาสวยงามมาก ในบางแห่งก็มีแต่เฉพาะในประเทศไทย จึงเห็นสมควรที่จะจัดสร้างตราไปรษณียากรชุดรำไทยขึ้น เพื่อเผยแพร่ศิลปะของไทยให้ได้เป็นที่รู้จักทั้งในหมู่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ เรื่องนี้กระทรวงคมนาคมเห็นว่าสมควรที่จะสร้างตราไปรษณียากรดังกล่าวขึ้น

คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วอนุมัติ

๒. กระทรวงเกษตรฯ เสนอว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักการใช้ประโยชน์พื้นที่สองข้างทางหลวง โดยให้ปลัดกระทรวงเกษตรเป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่พิจารณาว่าพื้นที่สองข้างทางหลวงบริเวณใดควรรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ หรือที่จัดสรร หรือควรปลูกป่าขึ้นใหม่ หรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น ในการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวได้ขออนุมัติเพิ่มเติมว่า จะได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่สองข้างทางหลวงตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ๒๕๑๒ เป็นต้นไป และในเรื่องนี้กรมพัฒนาที่ดินยังมีค่าใช้จ่ายประมาณค่าใช้จ่ายไว้ จึงขอให้คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติเงินงบประมาณส่วนกลางจำนวน ๓ ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสำรวจปีแรกต่อไปด้วย

LIART

คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วรับหลักการ ส่วนการเงินนั้นให้สำนักงบประมาณรับไปพิจารณาต่อไป

๓. กระทรวงเศรษฐกิจ เสนอตามที่ได้รับรายงานจากกรมการค้าต่างประเทศ แจ้งว่า บริษัทปุ๋ยเคมี จำกัด ได้แจ้งมาว่า บริษัทผลิตปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตได้เกิดความล้มเหลวความต้องการภายในประเทศ มีความประสงค์จะส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ แต่ตามพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง ฉบับที่ ๑๖ พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้ห้ามมิให้ส่งปุ๋ยชนิดนี้ออกไปนอกราชอาณาจักร จึงได้ขอให้พิจารณายกเลิกพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว เรื่องนี้กรมการค้าต่างประเทศเห็นว่า ปัจจุบันได้มีการผลิตปุ๋ยเคมีเกิดความต้องการ จนถึงกับต้องควบคุมห้ามปุ๋ยเคมีบางชนิดจากต่างประเทศเข้ามาประกอบกับยังไม่มีปรากฏว่ามีการขาดแคลนปุ๋ยเคมี จึงเห็นสมควรยกเลิกพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว โดยได้เสนอร่างพระราชกฤษฎีกายกเลิก ฯ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วรับหลักการ และให้ส่งคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

๔. กระทรวงมหาดไทยรายงานว่ ท้องถิ่นภายในเขตเทศบาลตำบลสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้กำหนดเขตไว้ตามแนวลำคลองสองพี่น้องฝั่งใต้ ซึ่งบริเวณดังกล่าวเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมทุกปี ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่ได้ผล นอกจากนั้นที่ว่าการอำเภอสองพี่น้องก็ได้ย้ายไปตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลศรีสำราญ ทางตอนใต้นอกเขตเทศบาลซึ่งน้ำท่วมไม่ถึง และใกล้สถานีรถไฟ เป็นต้นทางเข้าสู่เขตเทศบาลตำบลสองพี่น้อง จึงได้มีราษฎรอพยพออกไปอยู่นอกเขตเทศบาลมากขึ้น ในกรณีนี้จึงเห็นว่าควรที่จะได้ขยายเขตเทศบาลตำบลสองพี่น้องทางด้านใต้ให้คลุมไปถึงบริเวณที่ว่าการอำเภอสองพี่น้องและสถานีรถไฟ

คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วรับหลักการ และให้ส่งคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องอื่น ๆ จนถึงเวลา ๑๕.๓๐ น. จึงเลิกประชุม

LI RT

การประชุมวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๐

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๑๐ น. ณ ทำเนียบรัฐบาล จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. นายกรัฐมนตรี ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ได้รับรายงานว่าชาวนาในจังหวัดต่าง ๆ หลายจังหวัด กำลังประสบภาวะขาดน้ำสำหรับหล่อเลี้ยงต้นข้าวที่กำลังออกรวงอยู่ และเรื่องนี้ขอให้นายพจน์ สารสิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ และประธานกรรมการพิจารณาข้อควรดำเนินการเพื่อบรรเทาความเสียหาย และความเดือดร้อนเนื่องจากฝนแล้ง ได้รวบรวมเครื่องสูบน้ำที่กรมชลประทานและหน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีอยู่ไปช่วยสูบน้ำเข้านาราชภู และหากปรากฏว่าเครื่องสูบน้ำที่มีอยู่ไม่พอใช้ เพราะปรากฏตามรายงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ว่าได้ระดมเครื่องสูบน้ำที่มีอยู่ไปช่วยเหลือชาวนาแล้ว ก็ให้คิดงบประมาณเพื่อจัดซื้อเพิ่มเติมได้ ส่วนการแก้ไขระยะยาวก็ให้ดำเนินการต่อไป

๒. สถานเอกอัครราชทูตไซเวียตแจ้งมาว่า คณะนักแสดงของสหภาพไซเวียต ๒ ชุด คือ ชุดนักกายกรรม และชุดระบำพื้นเมือง มีจำนวนประมาณชุดละ ๒๐ ถึง ๒๕ คน จะเดินทางมาแสดงในประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และพร้อมที่จะแสดงให้ประชาชนชาวไทยชม เพื่อเก็บเงินสบทบทุนการกุศลสภาอากาศไทย คือ ชุดนักกายกรรม แสดงตั้งแต่วันที่ ๑๐ ถึง ๑๓ พฤศจิกายน และชุดระบำพื้นเมืองตั้งแต่วันที่ ๑๒ ถึง ๑๔ พฤศจิกายนนี้

เรื่องนี้สภาอากาศไทยยินดีรับข้อเสนอของฝ่ายไซเวียต และกระทรวงการต่างประเทศก็เห็นว่าไม่น่าขัดข้อง โดยถือว่าเป็นการแสดงในเรื่องศิลปวัฒนธรรม เพื่อเก็บเงินบำรุงสภาอากาศไทย ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย.

๓. กระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอตามรายงานกรมการศาสนาว่า กรมการศาสนาได้ปฏิบัติตามโครงการอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาในสหพันธ์มาเลเซียและสิงคโปร์ เพื่อ

ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศทั้งสอง โครงการ
 นี้ นอกจากจะได้อุดหนุนการบูรณาซ่อมแซมถาวรวัตถุตามวัดต่าง ๆ แล้ว ยังมีนโยบาย
 ส่งเสริมการศึกษาทั้งด้านพระสงฆ์และเยาวชนไทยในสองประเทศให้ได้รับ การศึกษาภาษา
 ไทยตามสมควร ในปี ๒๕๑๑ กรมการศาสนาได้จัดทำหนังสือหลักสูตรภาษาไทยตั้งแต่ชั้น
 ประถมปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษา ๔ นักธรรมชั้นตรี โท และเอก บาลีเปรียญ ๓ ประโยค
 หนังสือสารคดีธรรมและพระไตรปิฎก มอบให้วัดต่าง ๆ ในสหพันธมาเลเซีย ๕ วัด คือ
 วัดบุญญาราม วัดไทยเจริญ วัดทุ่งควาย และวัดถ้ำคีรีวงศ์ รัฐไทรบุรี กับวัดมัชฌิมาประสิทธิ์
 รัฐเปอร์ลิสโดยพระพรหมมุนี แม่กองธรรมสนามหลวง ผู้แทนองค์สมเด็จพระสังฆราช
 เป็นประธานมอบให้ ต่อมาพระครูวิสุทธศีลญาณในนามคณะสงฆ์ในสหพันธมาเลเซียได้มี
 ลิขิตถึงนายกรัฐมนตรีตอบอนุโมทนาในการมอบเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว
 ด้วย

คณะรัฐมนตรีรับทราบ.

นอกจากนี้คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องอื่น ๆ อีกจนถึงเวลา ๑๔.๓๐ น.

การประชุมวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

เริ่มประชุมเวลา ๑๑.๐๐ น. ณ ทำเนียบรัฐบาล จอมพล ถนอม กิตติขจร
 นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องการดำเนินการเพื่อบรรเทาความเสียหายความ
 เดือดร้อนอันเนื่องมาจากฝนแล้ง ซึ่งกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้จัดทำรายละเอียด
 เกี่ยวกับงบประมาณช่วยเหลือชาวนาเพื่อบรรเทาความเสียหายและเดือดร้อนต่าง ๆ เนื่อง
 จากฝนแล้งเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี สรุปได้ดังนี้

นอกเหนือไปจากเครื่องสูบน้ำที่มีอยู่แล้วที่กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน และ
 กรมสหกรณ์ที่ดิน ซึ่งได้ระดมออกไปช่วยสูบน้ำให้ชาวนาแล้ว กระทรวงพัฒนาการแห่ง
 ชาติ เสนอตั้งงบประมาณพิเศษเพื่อซื้อเครื่องสูบน้ำใหม่เพิ่มจำนวน ๓๐ เครื่อง ซึ่งรวม
 ทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้วยเป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๓,๘๘๑,๔๕๐ บาท ในวงเงินงบประมาณ

๕๕ ๕ ๕๕ ๕
ทั้งสนธิ ๕๕ ๕ เนื้อที่นาเพิ่มเติมที่จะช่วยเหลือได้ตั้งแต่บัดนี้จนถึงสิ้นสุดการทำนาปีรวมทั้งสิ้น ๕๕ ๕
ประมาณ ๑๑๔.๐๐๐ ไร่

คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วอนุมัติ

๒. คณะรัฐมนตรี ได้พิจารณาเรื่องการขออนุญาตตั้งโรงสีข้าว ซึ่งกระทรวง อุตสาหกรรม ได้เสนอ ร่างประกาศเกี่ยวกับการ ปรับปรุงแก้ไข หลักเกณฑ์ การอนุญาตให้ตั้ง โรงสีข้าวและระเบียบปฏิบัติ และข้อคิดเห็นของกระทรวงอุตสาหกรรมในการแก้ไขหลัก- เกณฑ์ในเรื่องนี้ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ส่งคณะกรรมการ บริหารสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจ แห่งชาติรับไป พิจารณาเสนอ ความ เห็น เพื่อ ประกอบการ พิจารณาของคณะรัฐมนตรีนั้น บัดนี้ สำนักงานสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติดำเนินการ ผล การพิจารณาของคณะกรรมการบริหาร ฯ สรุปว่า การอนุญาตให้จัดตั้งโรงสีข้าวควรจะ อนุญาตให้ตั้งขึ้นได้ทั่วไป โดยไม่จำเป็นต้องเอาปริมาณข้าวมาคักคำนวณในการพิจารณา อนุญาต เพราะถ้าปล่อยให้จัดตั้งขึ้นได้โดยเสรีแล้วจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้ที่ดำเนินการ อยู่แล้วแต่เดิมได้ปรับปรุงโรงสีข้าวให้มีคุณภาพดีขึ้น ส่วนผู้ที่ลงทุนดำเนินการใหม่ จำเป็นที่จะต้องหาตลาดและปรับปรุงคุณภาพของโรงสีข้าวให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ทางการ กำหนดไว้อีกด้วย โรงสีข้าวที่จะขออนุญาตจัดตั้งขึ้นมาใหม่ควรจะเป็นโรงสีข้าวที่มีลักษณะ ดังนี้ ก็จะต้องเป็นโรงสีข้าวชนิดแยกแกลบแยกรำ จะต้องสีข้าวให้ได้ข้าวสาร ๖๖ % ของ ข้าวเปลือกเป็นอย่างต่ำ และโรงสีข้าวที่ขอตั้งจะต้องมีอุปกรณ์ครบถ้วนตามที่กระทรวง อุตสาหกรรมกำหนดไว้ตามความเหมาะสมแล้วแต่ขนาดของโรงสีข้าว นอกจากนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมควรจะได้ปรับปรุงหน่วยงานโรงสีข้าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการศึกษาและวิเคราะห์ตามหลักวิชาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมโรงสีข้าวด้วย ทั้งนี้ควร ขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศเพื่อจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาช่วย และกระทรวงอุตสาหกรรม ควรจะได้จัดสรรงบประมาณพร้อมทั้งอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้มีเพียงพอที่จะดำเนินงานได้โดย ประสิทธิภาพ

คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ลงมติให้กระทรวงอุตสาหกรรมรับความเห็นของ คณะกรรมการบริหารสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไปประกอบการร่างประกาศขึ้น ใหม่ ทั้งนี้ภายใต้บทบังคับแห่งกฎหมาย

LIART

๓. คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องการให้ความช่วยเหลือแก่โครงการสร้างสะพานไมทวนในสาธารณรัฐเวียดนาม ซึ่งประธานกรรมการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงเสนอว่า ในการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาเกี่ยวกับโครงการสร้างสะพานไมทวนในสาธารณรัฐเวียดนาม โดยรัฐบาลสาธารณรัฐเวียดนามมีความประสงค์จะดำเนินการก่อสร้างสะพานไมทวนนี้โดยรีบด่วน และจะก่อสร้างสะพานขนาดมีความสูงช่วงเดินเรือ ๕ เมตรจากระดับน้ำสูงสุด ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานแม่น้ำโขงได้พิจารณาเห็นว่า สะพานนี้เป็นสะพานที่จะก่อสร้างข้ามแม่น้ำโขงซึ่งเป็นแม่น้ำระหว่างประเทศ ทั้งนี้ความสูงของสะพานที่จะก่อสร้างจะต้องมีความสูงช่วงเดินเรือขนาดมาตรฐานสะพานสากลเช่นเดียวกับสะพานข้ามแม่น้ำระหว่างประเทศโดยทั่วไป กล่าวคือมีความสูงไม่ต่ำกว่า ๔๕ เมตรจากระดับน้ำสูงสุด ซึ่งรัฐบาลสาธารณรัฐเวียดนามไม่ขัดข้องที่จะก่อสร้างสะพานสูง ๔๕ เมตร หากคณะกรรมการประสานงาน ฯ จะจัดหาเงินช่วยเหลือค่าก่อสร้างในส่วนที่จะเพิ่มขึ้น ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการประสานงาน ฯ ได้มีมติให้จัดหาเงินช่วยเหลือในส่วนที่เพิ่มขึ้นเพื่อจัดสร้างสะพานนี้โดยรีบด่วนต่อไป ในการนี้คณะกรรมการประสานงาน ฯ มีความเห็นว่า หากประเทศภาคีจะเสนอให้ความช่วยเหลือในโครงการนี้ แม้จะเป็นจำนวนเล็กน้อย ก็สามารถจะแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือของประเทศภาคีและจะจงใจให้ประเทศอื่น ๆ เสนอให้ความช่วยเหลือในโครงการนี้ได้โดยเร็วขึ้น

คณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงได้พิจารณาในหลักการว่า หากประเทศภาคี ๒ ประเทศ คือ ลาวและกัมพูชา เสนอให้ความช่วยเหลือแล้ว ประเทศไทยก็จะเสนอให้ความช่วยเหลือโครงการนี้ตามสมควรด้วยเช่นกัน

คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วอนุมัติในหลักการ

นอกจากนี้คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องอื่น ๆ จนถึงเวลา ๑๖.๔๕ น. จึงเลิก

ประชุม.

A

คำปราศรัย ของ

จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี

เนื่องในวาระดิถีครบรอบปีที่ ๑๘ ในการเดินทางไปช่วยเหลือประชาชาติทำการ
ณ ประเทศเกาหลี

๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๑

พี่น้องทหารผ่านศึกเกาหลี ทั่วทุกหลาย

วาระที่ระลึกอันสำคัญได้เวียนมาบรรจบครบรอบปีที่ ๑๘ ในวันนี้ นับแต่ประเทศไทยได้ส่งทหารทั้งสามเหล่าทัพ บุคคลพลเรือน เจ้าหน้าที่สภากาชาดรุ่นแรกออกไปช่วยเหลือประชาชาติทำการปราบปรามคอมมิวนิสต์ผู้รุกราน ณ ประเทศเกาหลี นับได้ว่าพวกท่านเป็นส่วนหนึ่งที่ยุติการก่อวินาศกรรม การเข้ายึดครอง การบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในประเทศเกาหลีอีกด้วย แม้ว่าพวกท่านในรุ่นหลัง ๆ จะมีได้ทำการสู้รบกับพวกคอมมิวนิสต์ก็ตาม พวกท่านก็ยังได้ทำหน้าที่เป็นกำแพงกั้นมิให้คอมมิวนิสต์ดำเนินนโยบายที่จะรบกวนพี่น้องชาวเกาหลีได้ได้สะดวกทราบเท่าทุกวันนี้ พวกท่านซึ่งเป็นผู้ได้นำเกียรติของกองทัพไทยให้ไปปรากฏแก่บรรดาประเทศภาคีที่ได้ไปร่วมรบกัน ทั้งในด้านการรบ การฝึก และการพร้อมรบ ได้ประกอบวีรกรรมไว้ในสมรภูมิแห่งนั้นหลายครั้งหลายคราวจนเป็นที่ครั่นคร้ามหวั่นเกรงของพวกคอมมิวนิสต์ จึงนับได้ว่าท่านทั้งหลายได้ช่วยกันสร้างสมความดีเพื่อเป็นเกียรติแห่งกองทัพไทย และประเทศไทยอันเป็นที่รักยิ่งของเรา

จากการสู้รบกันในสมรภูมิประเทศเกาหลี พวกท่านทั้งหลายย่อมประจักษ์เป็นอย่างดีมาแล้วถึงความวิบัติในทรัพย์สิน ชีวิตทหารและบุคคลพลเรือน และยังคงเป็นภาพที่ประทับใจท่านอยู่ และคงตระหนักถึงภัยพิบัติเหล่านั้นอย่างมิรู้ลืม หลังจากทำการสู้รบในประเทศเกาหลีได้ยุติลงแล้ว คอมมิวนิสต์ก็หาได้ยุติการก่อวินาศกรรม แทรกซึม บ่อนทำลายแก่เสรีประเทศ เช่น การเข้ายึดครองประเทศธิเบต การรุกรานประเทศอินเดีย และยังทำการสู้รบระหว่างพวกคอมมิวนิสต์กับฝ่ายรัฐบาลเสรีประชาธิปไตยก็มี เช่น ในสาธารณรัฐ

LI RT

เวียดนามใต้ ซึ่งประเทศไทยที่รักยิ่งของเราก็ได้ส่งทหารทั้งสามเหล่าทัพไปช่วยรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเวียดนามใต้ปราบปรามพวกคอมมิวนิสต์ ทำนองเดียวกันกับที่พวกท่านทั้งหลายได้กระทำมาแล้วในอดีต ในกองกำลังทหารไทยที่ได้ไปช่วยสาธารณรัฐเวียดนามใต้นี้ก็มีผู้ที่เคยผ่านศึกเกาหลีมาแล้วร่วมอยู่ด้วยหลายนาย

พี่น้องทหารผ่านศึกเกาหลีทั้งหลาย ขณะนี้ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภายใต้การสนับสนุนของจีนคอมมิวนิสต์และเวียดนามเหนือได้ดำเนินการก่อความไม่สงบขึ้นหลายแห่งหลายตำบลในประเทศของเรา มีการบังคับเอาเสบียงอาหารจากราษฎร ทำร้ายราษฎรที่ไม่ร่วมมือด้วย ทำร้ายเจ้าพนักงานซึ่งได้กระทำการตามหน้าที่จนได้รับบาดเจ็บ ทุพพลภาพ และถึงแก่ชีวิตก็มี เมื่อเร็ว ๆ นี้พวกก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ยังได้ลักลอบเข้ามาทำลายเครื่องบินที่สนามบินอุดรตามข่าวที่ท่านทราบที่อยู่แล้ว อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามของรัฐบาลก็ได้ทำการขับไล่และจับกุมนำตัวมาลงโทษแล้วก็ตาม นอกจากนั้นยังมีพวกที่ถูกคอมมิวนิสต์หลอกลวงไป ได้กลับใจมามอบตัวต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลอีกเป็นจำนวนมาก แต่เพื่อเป็นการไม่ประมาทต่อสถานการณ์ และเป็นการป้องกันมิให้ประเทศของเราตกอยู่ในสภาพเดียวกับประเทศเพื่อนบ้านเช่นเวียดนามใต้ ข้าพเจ้าใคร่ขอรับรองบรรดาพี่น้องทหารผ่านศึกเกาหลีทั้งหลายซึ่งได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ได้เคยทำการต่อต้านปราบปรามคอมมิวนิสต์มาแล้วอย่างดียิ่งในอดีต จงช่วยกันทำลายล้างบรรดาผู้ที่ฝักใฝ่นิยมคอมมิวนิสต์ ภัยการเป็นเหตุเป็นตาให้กับทางราชการ หากท่านได้รับข่าวการแทรกซึม การก่อกวน การบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์แล้ว ขอให้รีบแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทราบโดยด่วน ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ความวិบัติอันอาจจะเกิดแก่ทรัพย์สิน ชีวิตประชาชนพลเมืองทั้งที่ท่านเคยประสบมาแล้ว ในสมรภูมิประเทศเกาหลี และ เวียดนามใต้ เกิดขึ้นในบ้านเมืองของเรา

สุดท้ายแห่งวันที่ระลึกอันสำคัญนี้ ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาดีจากใจจริงมายังพี่น้องทหารผ่านศึกเกาหลีทุกท่าน ผู้ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นผู้มีระเบียบวินัยอันดีงาม เป็นผู้ที่ได้นำเกียรติของกองทัพไทยไปปรากฏแก่บรรดาชาติภคินีที่ได้ไปทำการร่วมรบด้วยกัน ณ สมรภูมิในประเทศเกาหลีมาแล้ว ตลอดจนครอบครัว จงช่วยกันประกอบสัมมาอาชีพ มีความ

ขยันหมั่นเพียร มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน เพื่อเป็นตัวอย่างอันดีของประชาชน เป็นกำลังช่วยรัฐบาล ในการพัฒนาป้องกันประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง และ มีความ มั่นคงสืบไป และขอให้ท่านทั้งหลายจงประสบแต่ความสุขความเจริญด้วย ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข จงทุกประการ

เนื่องในวันสหประชาชาติ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๑

พี่น้องประชาชนชาวไทยที่รักทั้งหลาย

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มีโอกาสมาปราศรัยต่อพี่น้องที่รักทั้งหลายอีกครั้งหนึ่ง ในวันสหประชาชาติ คือ วันที่ ๒๔ ตุลาคม อันเป็นวันที่บรรดาประเทศสมาชิกทั่วโลกได้ให้ความสำคัญและได้จัดงานเฉลิมฉลองขึ้นโดยพร้อมเพรียงกันนี้

องค์การสหประชาชาติ นับว่าเป็นองค์การทางการเมืองระหว่างประเทศที่มีอายุยืนยาวที่สุดขององค์การหนึ่งในบรรดาที่เคยมีมา เพราะเหตุว่ามีอายุถึง ๒๓ ปีแล้ว ในตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของสหประชาชาติจะต้องเผชิญกับอุปสรรคการเสี่ยงภัย และความไม่สมประสงค์อยู่บ้าง แต่ผลงานทั้งหลายที่ได้ปรากฏแล้วก็ได้ยังคุณประโยชน์ ให้แก่มนุษยชาติอย่างมากมายใหญ่หลวง แทบทุกชาติทุกประเทศต่างก็ได้รับประโยชน์จากองค์การนี้ไม่โดยทางตรงก็ทางอ้อม จึงนับว่าองค์การสหประชาชาติเป็นองค์การที่มีประโยชน์ต่อมวลมนุษย์เป็นอันมาก

สหประชาชาติมีกำเนิดขึ้นจากสาเหตุที่มนุษย์เราได้รับภัยพิบัติอย่างมหันต์จากการสงคราม ซึ่งมหันตภัยอันร้ายกาจนี้ได้ผลาญชีวิตและนำความวิปโยคมาสู่มนุษยโลกแล้วอย่างสุดขีดณานับจากจุดเริ่มต้นอันน่าเศร้าใจนี้ สหประชาชาติจึงได้มีเจตจำนงที่จะยืนยันความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนอันดีถือว่าเป็นหลักมูลฐานสำคัญ ในด้านเกียรติศักดิ์ และ คุณค่า ของมนุษย์ และในปีแรกนี้เองที่สหประชาชาติได้กำหนดให้เป็นปีแห่งสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศขึ้น

การที่สหประชาชาติได้ส่งเสริมและเล็งเห็นความสำคัญของสิทธิมนุษยชนก็เพราะเหตุที่สิทธินี้เป็นสิทธิที่มนุษย์ทุกคน ควรมีอยู่ หรือควรได้รับ นับตั้งแต่ได้เริ่มมีกำเนิดขึ้นมา สาเหตุแห่งการค้นร้นต่อสู้ หรือการไม่ปรองดองกัน ตลอดจนการประท้วงประท้วงซึ่งกันและกันนั้น ต่างก็มีมูลฐานแห่งการเป็นไปเพื่อสิทธิอันนี้แทบทั้งสิ้น ทั้งนี้สหประชาชาติจึงได้ใช้ความเพียรพยายามอย่างเต็มที่ในอันที่จะปกป้องรักษาและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยการจัดทำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รวมทั้งปฏิญญา อนุสัญญา และความตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องด้วยความมุ่งหมายที่จะใช้เป็นเครื่องมือคุ้มครองสิทธิอันนี้ ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงการมีเชื้อชาติหรือเพศ ศิพพรรณ ตลอดจนที่ตั้งสถานที่อยู่ของมนุษย์ที่ต่างกันแต่ประการใด

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่สหประชาชาติได้ตระหนัก และให้ถวรับรอง ก็คือ การกำหนดเจตจำนงของตนเองแห่งประชาชน ทั้งจะเห็นได้ว่ามีหลายกรณีที่สหประชาชาตินำเข้าสู่การพิจารณา ถ้าหากว่ากรณีนั้น ๆ เป็นการบีบบังคับให้ประชาชนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดต้องยอมจำนนต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้ได้มีการนำเข้าสู่การพิจารณาของสหประชาชาติมาแล้วหลายกรณี ซึ่งถึงแม้จะไม่สัมฤทธิ์ผลเต็มที่ทุกกรณีไป แต่อย่างน้อยก็ยังเป็นการช่วยยับยั้งการกระทำที่จะบั่นทอนหลักการในการกำหนดเจตจำนงของตนเองแห่งประชาชนลงไป ได้มิใช่น้อย

ในขณะนี้ถึงแม้ว่างานของสหประชาชาติในด้านการให้ความคุ้มกันดินแดนที่มีได้ปกครองตนเองและอยู่ในภาวะทรัสตีจะมีลดน้อยลง เนื่องจากดินแดนเหล่านั้นได้เอกราช เพราะสามารถปกครองตนเองได้เกือบหมดไปแล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่ามีงานในด้านเศรษฐกิจและสังคมทวีมากยิ่งขึ้น เพราะต้องช่วยประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายตามความมุ่งหมายและอุดมการณ์ของสหประชาชาตินั่นเอง การมีจำนวนประเทศสมาชิกมากขึ้นซึ่งขณะนี้ถึง ๑๒๕ ประเทศแล้วนั้นก็ก็เป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งซึ่งทำให้ปริมาณงานขององค์การสหประชาชาติมีมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพราะงานของสหประชาชาติมิได้จำกัดอยู่ ณ เขตภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่งเท่านั้นหากแต่ครอบคลุมไปทั่วทุกมุมโลก จึงเป็นเหตุให้มีขอบเขตกว้างใหญ่และมีจำนวนคณะกรรมการประจำ ทบวงชำนาญพิเศษ และทบวงการระหว่างประเทศอื่น ๆ มากมายตามไปด้วย

ตามที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมานี้คงจะทำให้พี่น้องที่รักทั้งหลาย พอมองเห็นแล้วว่า งานของสหประชาชาตินี้มีขอบเขตกว้างใหญ่ไพศาลเพียงใด ข้าพเจ้าอาจกล่าวได้ว่าสหประชาชาติ คือที่พึ่งอันมั่นคงและแน่นอนของมนุษยโลกในการรอดพ้น จากความแร้นแค้นอดอยากรวมทั้งรอดพ้นจากการคุกคามและประหัตประหารกันด้วย ดังนั้น จึงควรที่ทุกประเทศจะได้ร่วมแรงร่วมใจช่วยกันผลักดันให้สหประชาชาติสามารถดำเนินการบรรลุความมุ่งหมายต่อไป ซึ่งประเทศไทยได้กระทำมาแล้วแต่บัดนี้และจะกระทำต่อไปในอนาคตกาลอีก

ในโอกาสที่วันสหประชาชาติได้เวียนมาบรรจบครบรอบอีกครั้งหนึ่งในวันนี้ในนามแห่งรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและประชาชนชาวไทย ข้าพเจ้าขอส่งความปรารถนาอย่างจริงใจต่อองค์การสหประชาชาติ และต่อบรรดาประเทศสมาชิกทั้งหลายของสหประชาชาติ ข้าพเจ้าหวังใจว่าในอนาคตต่อไปบรรดาประเทศสมาชิกของสหประชาชาติทั้งหลายคงจะได้ร่วมมือร่วมใจกันเต็มที่เพื่อช่วยเหลือให้สหประชาชาติสามารถดำเนินงานไปได้ดี และมีผลบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การทุกประการ

สวัสดิ์.

Δ

เดี๋ยวนี้

กำหนดเวลาขบวนรถไฟ ในทางสายใต้ เปลี่ยนแปลงใหม่แล้ว

รถด่วนสายใต้	ออกจากกรุงเทพฯ ฯ เวลาเดิมคือ	๑๖.๑๕ น.
	ถึง ปาดังเบซาร์ เวลาใหม่	๑๑.๓๐ น.
	ถึง สุโขทัย	๑๕.๔๕ น.
เที่ยวกลับ	ออกจากสุโขทัย เวลาใหม่	๗.๓๐ น.
	ออกจากปาดังเบซาร์	๑๑.๔๕ น.
	ถึงกรุงเทพฯ ฯ เวลาใหม่เร็วกว่าเดิม	๗.๐๐ น.
รถเร็วสุโขทัย	ออกจากชลบุรี เวลาเดิม	๖.๓๕ น.
	ถึง หาดใหญ่ เวลาใหม่	๑.๒๐ น.
	ถึง สุโขทัย เวลาใหม่	๖.๓๐ น.
เที่ยวกลับ	ออกจาก สุโขทัย เวลาใหม่	๑๕.๑๐ น.
	ถึง หาดใหญ่	๒๐.๑๐ น.
	ถึงชลบุรี เวลาใหม่	๑๕.๑๕ น.

กำหนดเวลาใหม่นี้ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๑ เป็นต้นไป

การรถไฟแห่งประเทศไทย

LI RT

ข่าวในพระราชสำนัก

พระบรมมหาราชวัง

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๑

เมื่อค่ำวานนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรภาพยนตร์รอบปฐมทัศน์ ณ โรงภาพยนตร์โคลีเซียม ตามคำอัญเชิญของประธานกรรมการมูลนิธิการศึกษามิตรภาพประเทศไทย เพื่อเก็บเงินรายได้สมทบทุนมูลนิธิดังกล่าว

วันนี้เวลาเช้า ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ หัวหน้าผู้แทนไทยระดับรัฐมนตรี นำคณะกรรมการประสานงานทางหลวงแห่งเอเชียจากประเทศต่าง ๆ ซึ่งมาร่วมการประชุม ครั้งที่ ๔ ที่ศาลาสันติธรรม เพ้าทูลละอองธุลีพระบาท

วันศุกร์ ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๑

วันนี้เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐินเป็นการส่วนพระองค์ ณ วัดไร่ล่อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด แล้วเสด็จ ฯ กลับมาประทับ ณ พระตำหนักพิทยาสถา จังหวัดชลบุรี

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

วันพุธ ที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๑๑

เมื่อค่ำวานนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินไปในงานราตรีสโมสร “วันจุฬาลงกรณ์” และทอดพระเนตรการแสดงของนิสิตเก่าและนิสิตใหม่ ณ เวทีลีลาศสวนอัมพร ตามคำอัญเชิญของนายกสมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์

เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว วันนี้ เวลาบ่าย ทรงโปรดเกล้า ฯ ให้พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ประธานองคมนตรี เสด็จแทนพระองค์ไปยังพระบรมราชานุสรณ์ ณ พระลานพระราชวังดุสิต ทรงวางพวงมาลาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการะ กราบถวายบังคมพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แล้วเสด็จมายังพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการและธูปเทียนเครื่องราชสักการะกราบ ถวาย บังคม พระ บรมอัฐิ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยกาเจ้า พระสงฆ์ ๕๗ รูปเจริญพระพุทธมนต์จบแล้ว ทรงจุดธูปเทียนเครื่องทรงธรรม พระสาสนโสภณ แห่งวัดบวรนิเวศวิหาร ถวายศีล ถวายพระธรรมเทศนาถ้อยคำ ๑ จบ ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมบุชากันต์เทศน์ แล้วทรงทอดผ้า พระสงฆ์ทั้งนั้นสดับปกรณ์

วันศุกร์ ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

เมื่อค่ำวานนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้นายสัญญา ธรรมศักดิ์ องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ไปในการแสดงละครการกุศล ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามคำอัญเชิญของนายกสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย

วันอังคาร ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

วันนี้เวลาเช้า ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ฯพณฯ โยคาส ปราววิช เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

LIART

ถวายอักษรศาสน์กราบทูล ในตำแหน่งรัฐทูตวิสามัญและอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็มขอ สหพันธ์สาธารณรัฐโซเชี่ยลลิสต์ยูโกสลาเวีย ประจำพระราชสำนัก

วันพุธ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๑

วันนี้เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทรงรับ เสด็จสมเด็จพระราชชนนีซึ่งเสด็จจากประเทศสวิต ฌ สนามบินกองทัพอากาศ ทอนเมือง

วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๑

วันนี้เวลาบ่าย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พลเอก หลวงกัมปนาท แฉะเยาวง กรมมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ไปเฝ้างานพระประแสงราชประชาสมาสัย ณ บริเวณ โรงเรียนเวชประชาสมาสัยอำเภอพระประแสง จังหวัดสมุทรปราการ

วันศุกร์ ที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

เมื่อค่ำวานนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์ กรมมนตรี พิทยลาภพฤฒิยากร ประธานองคมนตรี เสด็จแทนพระองค์ ไปทอดพระเนตรการแสดงละครบทพระราชนิพนธ์เรื่อง "เงาะป่า" ณ โรงละครแห่งชาติ เนื่องในโอกาสฉลองวันเฉลิมวลัยราชสมบัติครบ ๑๐๐ ปี ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

วันอังคาร ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

วันนี้เวลาเช้า ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์ เสนาธิการทหาร นำพลเอก มุน ยอง เก้ ประธานเสนาธิการผสมแห่งสาธารณรัฐเกาหลี และคณะ ซึ่งเดินทางมาเยือน ประเทศไทย เพื่อทูลละอองธุลีพระบาท พร้อมด้วยอุปทูตเกาหลี และผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร เกาหลีประจำประเทศไทย

หลังจากนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปลัดกระทรวงเกษตร นำ ศร. เอ. เอส. เบอร์มา ผู้อำนวยการองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ และ ภริยา ซึ่งเดินทางมาร่วมในพิธีเปิดการประชุมภูมิภาคขององค์การอาหารและเกษตรแห่ง

สหประชาชาติภูมิภาคเอเชียและตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ ๘ ณ กรุงเทพฯ ฯ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท พร้อมด้วยนายอาร์ชัน อุต จิน ผู้แทนผู้อำนวยการอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติภูมิภาคเอเชียและตะวันออกเฉียงใต้

เวลาบ่าย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุชุมภานันท์ เสด็จแทนพระองค์ในการเปลี่ยนเครื่องทรงพระพุทธรูปมหาเมธีรัตนปฏิมากร สำหรับฤดูหนาว ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

วันพฤหัสบดี ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

วันนี้เวลาเช้า ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประธานกฤษฎีกาและกรรมการบริหารและประสานงานพัฒนาชุมชนและผู้นำเยาวชนจากจังหวัดต่าง ๆ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการฝึกอบรมและวิทยากรเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ต่อจากนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กรรมการผู้จัดการบริษัทไทยชูชูกีมอเตอร์ จำกัด นำประธานบริษัทดังกล่าวและคณะ ซึ่งเดินทางมาเปิดโรงงานในประเทศไทย เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท พร้อมเกล้า ฯ ถวายรถจักรยานยนต์ชูชูกี

วันศุกร์ ที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

วันนี้เวลาเช้า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ประธานองคมนตรี เสด็จแทนพระองค์ ไปทรงเปิดงานฉลองครบรอบ ๔๐ ปี ของโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย ณ โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ผู้รักษาการในตำแหน่งปลัดกระทรวงการต่างประเทศ และคุณหญิงสุภัทรา จงเจริญ นำนายเจมส์ เอ. ดิเนน ประธานกรรมการบริษัทหนังสือพิมพ์ไทม์-ไลฟ์ และภริยา พร้อมด้วยคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ในโอกาสที่มาเยือนประเทศไทย

ต่อจากนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประธานกรรมการอำนวยการมูลนิธิรัฐวงศ์ นำชาติชาย เขียวว้อย และคณะ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

วันจันทร์ ที่ ๑๑ พฤศจิกายน - ๒๕๑๑

เมื่อค่ำวานนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการแข่งขันมวยป้องกันตำแหน่งชนะเลิศของโลกรุ่นฟลายเวท ระหว่างชาติชาย เชี่ยวไฉย กับเบอร์นาม วิลลาแคมโป ณ สนามกีฬาจารุเสถียร ปทุมวัน ซึ่งชาติชายรักษาตำแหน่งไว้ได้

วันนี้เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปในงานวันราชวัลสม ฯ และทรงกับโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี ของกรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ ซอยสายลม ถนนพหลโยธิน

เวลาบ่าย เสด็จพระราชดำเนินมาทรงวางพวงมาลาที่อนุสาวรีย์ทหารอาสาสงคราม ณ บริเวณท้องสนามหลวง เนื่องในวันที่ระลึกทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ ๑.

วันอังคารที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

เมื่อค่ำวานนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปในงานสโมสรสันนิบาต วันราชวัลสมของกรมทหารราบ ที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์ ณ สโมสรทหารบก

วันศุกร์ ที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

วันนี้เวลาเช้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ประกอบพิธีสมรสพระราชทาน ร้อยตรี จิระ นาวิเสถียร กับนางสาวสายพิณ ทินทุโยธิน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

หลังจากนั้น เสด็จพระราชดำเนินโดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ไปทรงประกอบพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ หน้าศาลากลางจังหวัดชลบุรี

พระราชโอรสเลขอำนวยพร และถวายพระพร เนื่องในวันชาติของออสเตรเลียและวันพระราชสมภพของสมเด็จพระจักรพรรดิแห่งอิหร่าน

เนื่องด้วยวันที่ ๒๖ ตุลาคม ตรงกับวันชาติของออสเตรเลีย พระบาทสมเด็จพระ

LIART

พระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชโอรสเลขอำนาจพรไปยังประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐออสเตรเลีย มีความว่า

ฯ พณ ฯ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐออสเตรเลีย
เวียนนา

ในโอกาสวันชาติของสาธารณรัฐออสเตรียนี้ ข้าพเจ้ามีความยินดีขอส่งคำอำนวยพรมายังท่าน พร้อมทั้งความปรารถนาอันดี เพื่อท่านประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองของประชาชนชาวออสเตรีย

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพล ป.ร.

และในวันเดียวกันนี้ เป็นวันตรงกับวันพระราชสมภพของสมเด็จพระจักรพรรดิแห่งอิตาลี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชโอรสเลขถวายพระพรไป มีความว่า

สมเด็จพระจักรพรรดิแห่งอิตาลี
เตหะราน

ในโอกาสวันพระราชสมภพของพระองค์นี้ หม่อมฉันมีความยินดีขอถวายพระพรและความปรารถนาอันดี เพื่อพระองค์ทรงพระเกษมสำราญ และเพื่อความสุขสวัสดิ์และความรุ่งเรืองของประชาชนชาวอิตาลี

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพล ป.ร.

พระราชโอรสเลขอำนาจพรเนื่องในวันชาติของสาธารณรัฐตุรกี

เนื่องด้วยวันที่ ๒๙ ตุลาคม ตรงกับวันชาติของสาธารณรัฐตุรกี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชโอรสเลขอำนาจพรไปยังประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐตุรกี ดังต่อไปนี้

ในโอกาสวันชาติของสาธารณรัฐตุรกีนี้ ข้าพเจ้ามีความยินดีขอส่งคำอำนวยพรมายังท่าน ทั้งขอแสดงความปรารถนาอันดี เพื่อท่านประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรือง

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพล ป.ร.

LI RT

พระราชโอรสเลขอำนวยการเนื่องในวันชาติสาธารณรัฐเวียดนาม

เนื่องด้วยวันที่ ๑ พฤศจิกายน ตรงกับวันชาติของสาธารณรัฐเวียดนาม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชโอรสเลขอำนวยการไปยังประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเวียดนาม ดังต่อไปนี้

ฯ พล.ฯ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเวียดนาม
ไซ่ง่อน

ในโอกาสวันชาติของสาธารณรัฐเวียดนาม ข้าพเจ้ามีความยินดีขอส่งคำอำนวยการมายังท่านและประชาชนชาวเวียดนาม พร้อมทั้งความปรารถนาอันดีของประชาชนชาวไทย.

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพล ป.ร.

พระราชโอรสเลขอำนวยการเนื่องในวันชาติของไซเวียตรุสเซีย

เนื่องด้วยวันที่ ๗ พฤศจิกายน ตรงกับวันชาติของไซเวียตรุสเซีย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชโอรสเลขอำนวยการไปยังประธานคณะอภิมุขสูงสุดแห่งสหภาพสาธารณรัฐไซเวียตไซเซียลิสต์ มีความดังต่อไปนี้

ฯ พล.ฯ ประธานคณะอภิมุขสูงสุดแห่งสหภาพสาธารณรัฐไซเวียตไซเซียลิสต์
มอสโก

ในโอกาสวันชาติของสหภาพสาธารณรัฐไซเวียตไซเซียลิสต์ ข้าพเจ้าขอส่งคำอำนวยการและความปรารถนาอันดีมายังท่าน เพื่อท่านประสบความสำเร็จ ทั้งเพื่อความสมบูรณ์และความเจริญรุ่งเรืองของประชาชนชาวไซเวียต

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพล ป.ร.

พระราชโอรสเลขอำนวยการเนื่องในวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเจ้ากรุงสวีเดน

เนื่องด้วยวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ตรงกับวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเจ้ากรุงสวีเดน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชโอรสเลขอำนวยการไปในโอกาสดังกล่าว มีความว่า

LI RT

สมเด็จพระเจ้ากรุงสวีเดน
สตอกโฮล์ม

ในวาระที่ดีอันตรงกับวันพระราชสมภพของพระองค์นี้ หม่อมฉันขอถวายพระพร
พร้อมทั้งความปรารถนาอันดี ขอให้พระองค์ ทั้งพระราชวงศ์ ทรงพระเกษมสำราญ และ
ประชาชนชาวสวีเดนประสบความเจริญรุ่งเรือง.

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพล ป.ร.

พระราชโอรสเลขาถวายพระพรเนื่องในวันพระราชสมภพสมเด็จพระเจ้ามหาธีรวิมลดา

เนื่องด้วยวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ตรงกับวันพระราชสมภพของ สมเด็จพระเจ้า
มหาธีรวิมลดา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชโอรสเลขาถวายพระพรไปใน
โอกาสดังกล่าว มีความว่า

สมเด็จพระเจ้ามหาธีรวิมลดา

หลวงพระบาง

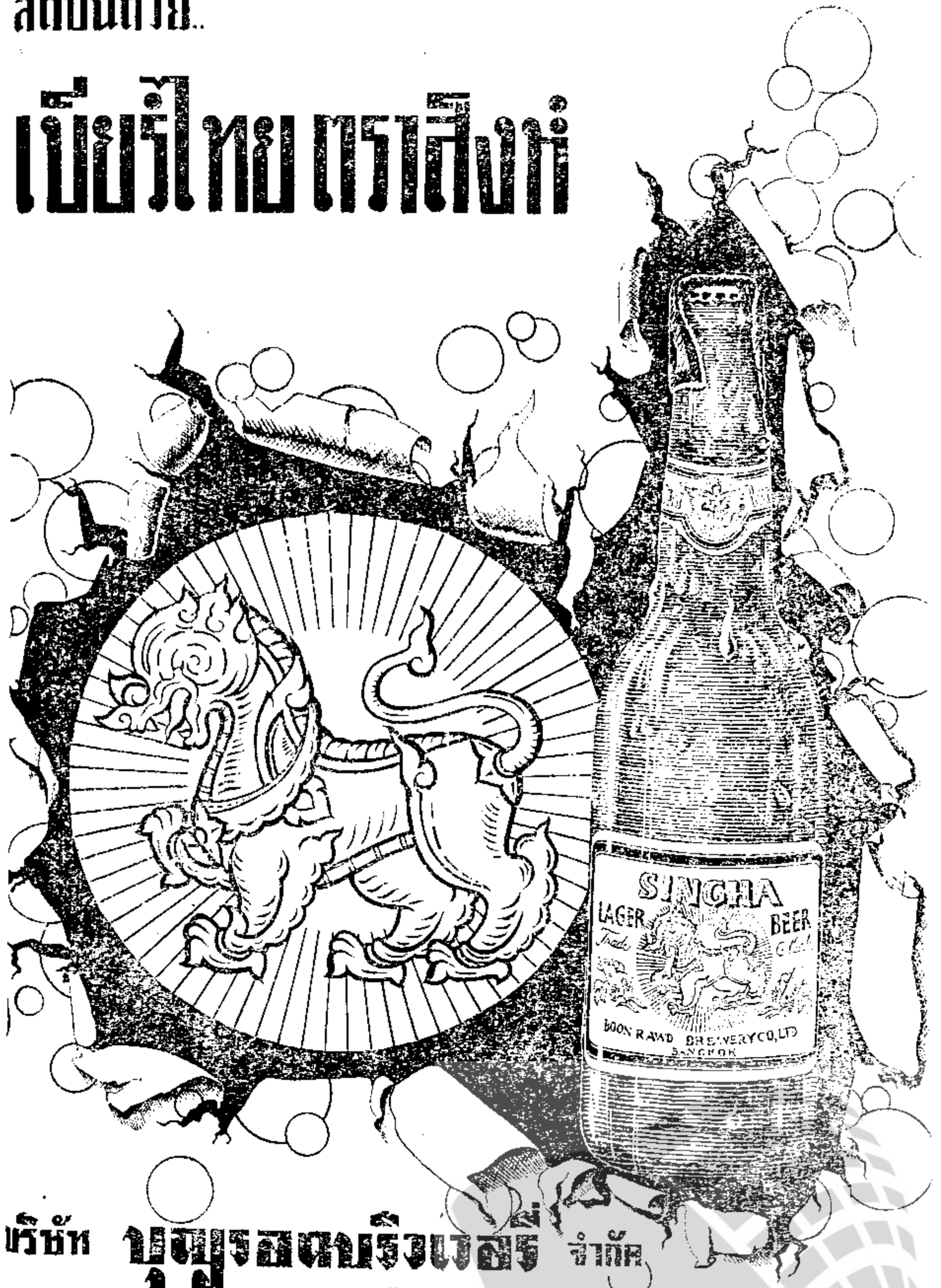
ในวาระที่ดีอันตรงกับวันพระราชสมภพของพระองค์นี้ หม่อมฉันขอถวายพระพร
พร้อมทั้งความปรารถนาอันดี ขอให้พระองค์ทั้งพระราชวงศ์ทรงประสบความสุขสวัสดิ์
และประชาชนลาวมีความผาสุก

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพล ป.ร.

สดชื่นด้วย..

เบียร์ไทยตราสิงห์

บริษัท บุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด

บางกระบือ พระนคร โทร. 47008-9

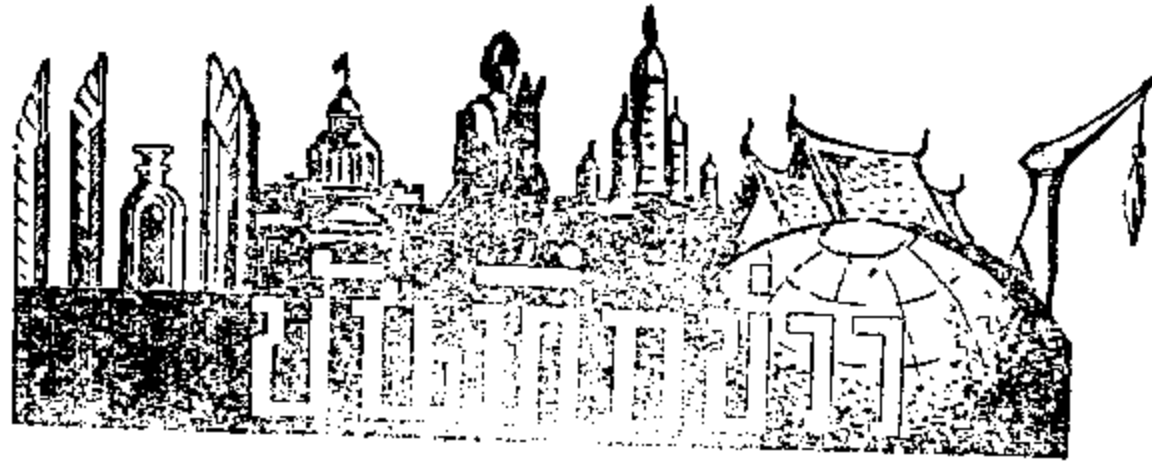

LIRT

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

พระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๑

เป็นปีที่ ๒๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙๒ และมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้กำหนดวันเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๒
ทั่วพระราชอาณาจักร

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

เลือกตั้งไว้ก่อนได้ เมื่อร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว ก็จักดำเนินการได้ทันที ดังนี้.—

๑) ระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรกำหนดระยะเวลารับสมัครรับเลือกตั้ง ระหว่างวันที่ ๒-๘ มกราคม ๒๕๑๒ รวม ๗ วัน โดยกำหนดระยะเวลารับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ห่างจากวันเลือกตั้ง ๓๓ วัน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่พอสมควร

๒) วันเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๙๒ ให้กำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ควรกำหนดวันจันทร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒ เป็นวันเลือกตั้ง โดยกระทรวงมหาดไทยเห็นว่า การกำหนดเอาวันจันทร์ซึ่งเป็นวันทำงานปกติเป็นวันเลือกตั้ง จะทำให้มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนมากขึ้น และเป็นการสะดวกในการจัดที่เลือกตั้ง ซึ่งจะใช้โรงเรียนต่าง ๆ เป็นที่เลือกตั้ง

จึงขอเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบด้วย และให้ดำเนินการต่อไปได้

อนึ่ง ในวันเดียวกันนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาร่างกฎกระทรวงของกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑ เพื่อปฏิบัติการดังกล่าวด้วย ซึ่งในกฎกระทรวงนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบพิมพ์บางอย่างในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน เช่นกำหนดแบบหนังสือแต่งตั้งผู้แทนพรรคการเมืองและผู้แทนผู้สมัครแบบบัตรเลือกตั้ง หมายเลขประจำตัวผู้สมัคร แบบหีบบัตรเลือกตั้ง วิธีการลงคะแนนและวิธีการตรวจนับคะแนนเป็นต้น

คณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยแก้ไขเล็กน้อยแล้ว มีมติเห็นชอบด้วย และให้ดำเนินการต่อไปได้

รัฐสภาได้รับพระราชทานผ้าพระกฐินให้ทอด ณ วัดเทวราชกุญชร พระนคร

เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๑ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา ฯพณฯ พันเอก นายวรการบัญชา ประธานวุฒิสภา ได้ไปเป็นประธานในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของรัฐสภา ณ วัดเทวราชกุญชร พระนคร ซึ่งมีพระอริยมุนี เป็นเจ้าอาวาส เมื่อ ฯพณฯ ประธาน

วุฒิสภาไปถึงแล้ว ได้รับผ้าพระกฐินจากเลขาธิการรัฐสภา และนำเข้าไปวางบนพานแว่นฟ้า หน้าอาสนสงฆ์ หลังจากนั้น ได้จัดรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย เสร็จแล้ว มอบผ้าห่มพระประธานให้แก่เจ้าหน้าที่ของวัดนำไปห่มพระประธานในพระอุโบสถ ต่อมา ฯพณฯ ประธานวุฒิสภากล่าวถวายผ้าพระกฐิน เสร็จแล้ว พระสงฆ์ประกอบพิธีกรรม ต่อจากนั้น ฯพณฯ ประธานวุฒิสภา พร้อมด้วยพลเอก erva สุทธานินทร์ รองประธานวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภาบางท่าน นายประเสริฐ บัณฑิตสุนทร เลขาธิการรัฐสภา นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ รองเลขาธิการรัฐสภาและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้ถวายเครื่องบริวารและเครื่องไทยธรรมพระสงฆ์อนุโมทนา เป็นเสร็จพิธี

อนึ่ง ในโอกาสที่รัฐสภาได้นำพระกฐินไปทอด ณ วัดเทวราชกุญชร วันนั้น ฯพณฯ ประธานวุฒิสภา ได้มอบเตาแก๊สให้เป็นสมบัติแก่โรงเรียนการช่างสตรีโชติเวช จำนวน ๑ ชุด และมอบนาฬิกาแขวน นาฬิกาตั้งโต๊ะ รวม ๒ เรือน แก่โรงเรียนเทศบาลวัดเทวราชกุญชรด้วย

ผู้มีเกียรติชาวต่างประเทศเข้าพบประธานวุฒิสภา

เมื่อวันที่ ๑๔ พ.ย. ๒๕๑๑ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา เอกอัครราชทูตฟิลิปปินส์ และที่ปรึกษาเอกอัครราชทูตฟิลิปปินส์ประจำประเทศไทย ได้เข้าพบ ฯพณฯ ประธานวุฒิสภา และหัวหน้าคณะผู้แทนไทยที่จะเดินทางไปประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ครั้งที่ ๔ ณ กรุงมะนิลา วันที่ ๒-๙ ธันวาคม ๒๕๑๑ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ในการนี้ ฯพณฯ พันเอก นายวรการบัญชา ประธานวุฒิสภา พันเอก erva สุทธานินทร์ รองประธานวุฒิสภา หลวงประกอบนิติสาร สมาชิกวุฒิสภาและหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ฯ พลโท สุข เปรมาวิน เลขาธิการหน่วยรัฐสภาไทย นายประเสริฐ บัณฑิตสุนทร เลขาธิการรัฐสภา กับเจ้าหน้าที่ของรัฐสภาได้ให้การต้อนรับด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดี และได้อำลากลับเมื่อเวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

แถลงข่าวการไปร่วมประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียที่ประเทศฟิลิปปินส์

เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ศกนี้ หลวงประกอบนิติสาร ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนหน่วยรัฐสภาไทยไปร่วมการประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ณ ประเทศฟิลิปปินส์ ในทันเดียนหน้า พร้อมด้วยนายประเสริฐ บัณฑิตกุล นายเลขาธิการรัฐสภา ซึ่งเป็นผู้แทนผู้หนึ่ง ได้ร่วมกันแถลงแก่ผู้สื่อข่าวไทยให้ความเห็นว่า ความร่วมมือกันระหว่างเสรีประเทศในภูมิภาคเอเชียในต่าง ๆ เป็นทางหนึ่งที่จะสกัดกั้นภัยของคอมมิวนิสต์ที่กำลังคุกคามอยู่ในปัจจุบันให้หมดสิ้นไปได้ และเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้บรรลุผลในทางการเมือง ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวได้ขอทราบว่าการไปร่วมประชุมคราวนี้ คณะผู้แทนหน่วยรัฐสภาไทย จะพูดถึงปัญหาที่ประเทศไทยกำลังถูกคุกคามจากลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างไรบ้าง

หลวงประกอบนิติสาร กล่าวว่า ภัยคุกคามของลัทธิคอมมิวนิสต์ต่อประเทศไทยนี้เป็นเรื่องที่ประเทศสมาชิกของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียทราบดี และสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐสภาไทยในการต่อต้านการแทรกซึมบ่อนทำลายของลัทธิคอมมิวนิสต์อยู่แล้ว

หลวงประกอบนิติสาร กล่าวต่อไปว่า การที่อินโดนีเซียได้เข้ามาเป็นสมาชิกของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียนี้ นับว่าเป็นผลดีต่อสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียเป็นอย่างมาก เพราะอินโดนีเซียมีประสพการณ์เกี่ยวกับภัยของลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นอย่างดีมาแล้ว ซึ่งการประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียครั้งใหม่ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ระหว่างวันที่ ๒-๙ ธันวาคม ที่จะถึงนี้ ก็จะได้พูดถึงปัญหาทางการเมืองด้วย แต่จะมีปัญหาใดบ้างนี้ ขณะนี้ยังไม่ทราบ เพราะยังไม่ได้รับระเบียบวาระ สำหรับปัญหาทางการเมืองนี้ เป็นภาระหน้าที่ตามปกติของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียที่จะผนึกความร่วมมือ เพื่อหลุมหลักเสรีประชาธิปไตยให้เป็นปึกแผ่นในระหว่างเสรีประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพราะทุกประเทศต่างเล็งเห็นภัยของการแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ กังเช่นที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐเวียดนามในสหพันธ์มาเลเซีย และที่มีอยู่ในประเทศไทยหรือในประเทศอื่นเป็นอย่างดีอยู่แล้ว

หลวงประกอบนิติสาร เบิกเผยให้ทราบว่า นอกจากที่ประชุมจะได้พูดถึงปัญหาทางการเมืองแล้ว ปัญหาทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการคมนาคม ก็เป็นปัญหาที่จะได้พิจารณากันในการประชุมคราวนี้ด้วย

หัวหน้าคณะผู้แทนหน่วยรัฐสภาไทยกล่าวว่า

LIART

ความร่วมมือทางวัฒนธรรม การเศรษฐกิจและคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างกัน และกัน เป็นอุปกรณ์อันหนึ่งที่จะช่วยให้บรรลุจุดหมายในทางการเมือง และทำให้เกิดความ เป็นมิตรต่อกันได้ทางหนึ่งและทำให้มีการกินที่อยู่ดี

ผู้สื่อข่าวเรียนถามว่า มีความเห็นอย่างไร ตามที่มีผู้วิพากษ์ว่า การประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียครั้งใหม่ที่ประเทศฟิลิปปินส์ อาจประสบความสำเร็จน้อยกว่าอันเนื่องมาจาก ปัญหาชาบารที่ฟิลิปปินส์และมาเลเซีย ซึ่งต่างเป็นสมาชิกของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียมี กรณีพิพาทต่อกันอยู่ หลวงประกอบนิติสารตอบว่า เป็นเรื่องที่มีความห่วงใยอยู่เหมือนกัน แต่ก็ยังหวังว่า การประชุมสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชีย ซึ่งเป็นงานของฝ่ายนิติบัญญัติมิใช่ ฝ่ายบริหารคงจะดำเนินไปด้วยดีเช่นเดียวกับการประชุมที่ผ่านมาแล้ว เพราะสัญลักษณ์พิเศษของสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียนี้ ได้มีความปรองดองต่อกันด้วยดีเสมอมา และไม่เคย นำเรื่องขัดแย้งต่อกันมาเป็นหัวข้อการประชุม ซึ่งการประชุมคราวใหม่ ฟิลิปปินส์ซึ่งเป็น เจ้าภาพการประชุมคงจะไม่นำปัญหาข้อขัดแย้งเข้ามาสู่การพิจารณา หรือให้เป็นที่หนักใจแก่ ผู้ไปประชุม เพราะเป็นเรื่องส่วนตัวของสองประเทศเท่านั้น เมื่อผู้สื่อข่าวขอทราบว่าผู้แทน ไทยมีความดำริที่จะช่วยคลี่คลายปัญหาชาบารหรือไม่ในการประชุมคราวนี้ ได้รับคำชี้แจงว่า ไม่มีความดำริในเรื่องนี้ แต่ถ้ามีใครพูดถึงเรื่องดังกล่าวกันทางส่วนทั่ว ถ้าเราอยู่ในฐานะ ที่จะช่วยในทางส่วนทั่วให้เกิดความเข้าใจต่อกันได้ ก็เป็นเรื่องที่ควรจะทำเพราะทั้งสอง ประเทศต่างเป็นมิตรที่ดีของเรา

ผู้สื่อข่าวเรียนถามอีกว่า ปัจจุบันสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียมีกี่ประเทศ คณะผู้แทนไทยจะออกเดินทางไปร่วมประชุมเมื่อใด หลวงประกอบนิติสาร ชี้แจงว่า ขณะนี้ สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียมีสมาชิกรวม ๘ ประเทศคือ ไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สาธารณรัฐจีน อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ลาว และสาธารณรัฐเวียดนาม คณะผู้แทนไทย ซึ่งประกอบด้วย ดร. วิทย์ ศิวะศรียานนท์ พลโท สุข เปรมานวิน ดร. ประยูร กาญจนกุล พลเรือโท ศรี คาวราย และมีนายภราดา บุรณศิริ เป็นเลขานุการของคณะผู้แทน จะออกเดินทางจากประเทศไทยในวันที่ ๒๕ เดือนนี้.

เลขาธิการรัฐสภาแจ้งการปรับปรุงพระที่นั่งอนันตสมาคมเพื่อใช้เป็นที่ประชุมร่วม

เมื่อวันที่ ๑๕ พ.ย. ๒๕๖๑ นายประเสริฐ บัณฑิตกุล เลขาธิการรัฐสภาได้แจ้งแก่ผู้สื่อข่าว เกี่ยวกับการปรับปรุงพระที่นั่งอนันตสมาคม เพื่อใช้เป็นที่ประชุมร่วมของวุฒิสภา และสภาผู้แทน ซึ่งจะเลือกตั้งเข้ามาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ และผลที่จะได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนในครั้งใหม่ว่า ตามที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดการเลือกตั้งเป็นการแน่นอนไปแล้วนี้ ทางรัฐสภาก็ได้เตรียมในเรื่องสถานที่ประชุมเพื่อใช้เป็นที่ประชุมร่วมของสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนที่จะได้รับเลือกตั้งเข้ามา และเพื่อใช้เป็นที่ประชุมของแต่ละสภาไว้แล้ว โดยปรับปรุงขยายสถานที่ในที่ประชุมให้กว้างออกไปทางด้านซ้ายมือและทางด้านขวามือของบัลลังก์ประธานรัฐสภา ซึ่งทำให้สามารถเพิ่มที่นั่งมากขึ้น การปรับปรุงสถานที่การประชุมดังกล่าวจะทำให้มีที่นั่งในที่ประชุมทั้งสิ้น ๔๐๐ ที่นั่ง โดยจะเป็นที่นั่งของสมาชิกวุฒิสภาประมาณ ๑๖๕ ที่นั่ง และสมาชิกสภาผู้แทน ๒๓๕ ที่นั่ง และอีกส่วนหนึ่งเป็นที่นั่งของคณะรัฐมนตรี

ผู้สื่อข่าวเรียนถามว่า ในการประชุมร่วมของสภาทั้งสอง จะแยกที่นั่งระหว่างสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนออกจากกันหรือไม่ นายประเสริฐ บัณฑิตกุล ตอบว่า จะไม่แยกที่นั่งของสมาชิกทั้งสองสภาออกจากกัน แต่จะให้นั่งรวมหรือคละกันไปตามลำดับตัวอักษรของชื่อแห่งสมาชิกสภาทั้งสอง เมื่อผู้สื่อข่าวขอทราบว่าการปรับปรุงภายในสถานที่เพื่อรับสมาชิกสภาผู้แทนที่จะเลือกตั้งเข้ามาได้ใช้เงินไปมากน้อยเพียงใด ได้รับคำชี้แจงว่า การปรับปรุงภายในสถานที่ประชุมเพื่อให้มีที่นั่งเพิ่มขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาด้วยนั้น ได้ใช้เงินไปทั้งสิ้นประมาณ ๕ แสนบาทเศษ และได้เปิดเผยให้ทราบว่า ในปี ๒๕๖๒ จะได้มีการซ่อมใหญ่องค์พระที่นั่งอนันตสมาคมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสำนักงบประมาณได้จัดสรรเงินให้แล้ว ๓ ล้านบาท ทั้งนี้เนื่องจากบางส่วนขององค์พระที่นั่งชำรุด ส่วนการซ่อมจะได้มอบให้กรมศิลปากรเป็นผู้ดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ ยังได้พิจารณาที่จะติดเครื่องปรับอากาศภายในพระที่นั่งอนันตสมาคมใหม่ด้วย การจะติดเครื่องปรับอากาศภายในพระที่นั่งอนันตสมาคมนี้ได้รับคำแนะนำมาจากเลขาธิการพระราชวังว่า ตามที่สำนักพระราชวังได้ติดเครื่องปรับอากาศในพระที่นั่งจักรีมหาปราสาทไปแล้ว ปรากฏว่าได้รับผลดี

และพระที่นั่งอนันตสมาคมก็มีสภาพภายในคล้ายคลึงกับพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท หากจะติดตั้งเครื่องปรับอากาศก็น่าจะทำได้ ซึ่งในเรื่องนี้ทางรัฐสภาได้เชิญผู้ติดตั้งเครื่องปรับอากาศในพระที่นั่งจักรีให้มาดูสถานที่ภายในของพระที่นั่งอนันตสมาคมแล้ว รับรองว่าสามารถทำได้ เรื่องนี้ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจะได้ทำเรื่องเพื่อของบประมาณมาดำเนินการต่อไป

ผู้สื่อข่าวเรียนถามว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนที่จะมีขึ้นในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ นั้นจะมีผลต่อประเทศไทยอย่างไรบ้างในส่วนที่เกี่ยวกับสหภาพรัฐสภาระหว่างประเทศ นายประเสริฐ บัทมะสุคนธ์ เลขาธิการรัฐสภา ชี้แจงว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนครั้งใหม่ซึ่งจะมีจำนวนของผู้แทนทั่วประเทศรวม ๒๑๙ คนนั้น จะเป็นผลให้คะแนนโหวตของไทยในสหภาพรัฐสภาระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น เพราะจำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนที่จะเลือกใหม่ มีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าจำนวนสมาชิกสภาในครั้งก่อน ปัจจุบันประเทศไทยมีคะแนนโหวตอยู่ในสหภาพรัฐสภา รวม ๑๔ เสียง คะแนนโหวตนี้ถือตามจำนวนของพลเมืองตามจำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนที่ราษฎรเลือกตั้ง เมื่อจำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนมีจำนวนเพิ่มขึ้นในการเลือกตั้งครั้งใหม่ ก็ย่อมจะเป็นผลให้คะแนนโหวตของประเทศไทยในสหภาพรัฐสภาระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ผู้สื่อข่าวเรียนถามต่อไปว่า จะบိคสมัยการประชุมของวุฒิสภาในระหว่างการเลือกตั้งหรือก่อนการเลือกตั้งหรือไม่ นายประเสริฐ บัทมะสุคนธ์ ตอบว่า การจะบิคสมัยประชุมในโอกาสดังกล่าวหรือไม่ และจะบิคสมัยประชุมเมื่อใดนั้น ขณะนี้ยังไม่อาจกำหนดได้ เพราะการประชุมที่ดำเนินการอยู่ ได้มีพระราชกฤษฎีกาขยายสมัยประชุมมาแล้วครั้งหนึ่ง ฉะนั้นถ้าหากว่ารัฐสภายังมีงานที่ต้องพิจารณาอยู่ การประชุมก็คงจะมีต่อไป แต่ถ้าไม่มีงานที่จะต้องพิจารณา ก็อาจจะบิคสมัยประชุมก่อนการเลือกตั้งผู้แทนก็ได้

พรรคสหประชาไทยจดทะเบียนพรรคการเมือง

ตามที่พรรคสหประชาไทยได้ยื่นหนังสือเพื่อขอเริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ศกนี้ โดยมีคณะผู้เริ่มจัดตั้งรวม ๑๕ คน ไปแล้วนั้น ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ ต.ค. ศกนี้ ที่กระทรวงมหาดไทย จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ในฐานะ

หัวหน้าพรรคสหประชาไทย ได้ไปดำเนินการเพื่อจดทะเบียนพรรคการเมือง โดยได้ยื่นนโยบายของพรรคสหประชาไทย พร้อมทั้งข้อบังคับของพรรค วิธีดำเนินการของพรรค รายชื่อสมาชิกพรรค และภาพเครื่องหมายพรรคสหประชาไทย ต่อ นายฟ่วง สุวรรณรัฐ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง สำหรับผู้ที่ไปร่วมขอจดทะเบียนพรรคสหประชาไทยในเช้าวันนี้ มี พลอากาศเอก ทวี จุลละทรัพย์ เลขาธิการพรรคฯ พลเอก กฤษณ์ สีวะรา พลตำรวจโท พิชัย กุลละวณิชย์ และ พลโท แสวง เสนาณรงค์ รองเลขาธิการพรรค ฯ

หลังจากนั้น คณะที่ปรึกษาของนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งมี นายอรุณ วิสูตรโยธาภิบาล รองปลัดกระทรวงมหาดไทย นายสนิท วิไลจิตต์ ผู้แทนอธิบดีกรมการปกครอง นายสงวน ชูบุญญา ผู้แทนอธิบดีกรมอัยการ พลตำรวจตรี ชัช ชวางกูร ผู้บังคับการตำรวจสันติบาล ได้ตรวจเอกสารเกี่ยวกับการขอจดทะเบียนพรรค หลังจากที่ได้ตรวจรายละเอียดในเอกสารต่าง ๆ เป็นที่ถูกต้องและเรียบร้อยแล้ว ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง ฯ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มอบหนังสือตอบรับในการจดทะเบียนพรรคสหประชาไทยให้แก่ จอมพล ถนอม กิตติขจร หัวหน้าพรรค ซึ่งเป็นการสมบูรณ์ในการจัดตั้งพรรคสหประชาไทย

ระหว่างที่รอการตรวจเอกสารเกี่ยวกับการขอจดทะเบียนพรรคอยู่นั้น พลโท แสวง เสนาณรงค์ รองเลขาธิการพรรคสหประชาไทย ได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการขอจดทะเบียนพรรคสหประชาไทย และการดำเนินงานของพรรค ฯ ว่า จำนวนสมาชิกที่ยื่นก่อนนายทะเบียนวันนี้มีทั้งสิ้น ๑๐,๐๒๒ คน มาจากบุคคลต่าง ๆ ทุกสาขาอาชีพ เช่น พ่อค้า ประชาชน ข้าราชการ นักธุรกิจ ศิลปิน และกรรมกร เป็นต้น รองเลขาธิการพรรคสหประชาไทยกล่าวอีกว่า สมาชิกของพรรคที่ยื่นสมัครนั้นเป็นสมาชิกสามัญทั้งสิ้น และนอกจากนั้น ทางพรรค ฯ ก็ได้เปิดรับสมัครสมาชิกเพิ่มเติมอีกต่อไป ณ ที่ทำการของพรรคบ้านอัมพวัน ถนนศรีอยุธยา สีเส็ด เทเวศร์

ผู้สื่อข่าวได้ถามถึงผู้ที่แสดงความจำนงจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนฯ มีประมาณเท่าใด รองเลขาธิการพรรคตอบว่ามีประมาณ ๔๐๐ ถึง ๕๐๐ คน ซึ่งในการ

คัดเลือกว่าผู้ที่จะส่งเข้าสมัครก็ย่อมเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพรรคที่จะพิจารณา ส่วนผู้ที่ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าสมัครเป็นผู้แทนก็ย่อมจะต้องทำหน้าที่ในฐานะ เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคประจำจังหวัดต่าง ๆ ต่อไป ทางพรรคสหประชาไทยได้กำหนดที่จะให้มีสาขาพรรคตามจังหวัดต่าง ๆ อยู่แล้ว แต่ในระยะก่อนการเลือกตั้ง^๕ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เร็ว อาจจะไม่สามารถเปิดที่ทำการพรรคสาขาได้ทัน แต่ก็จะได้มีการตั้งกรรมการสาขาพรรคประจำจังหวัดต่าง ๆ ขึ้นไว้ก่อน

ผู้สื่อข่าวได้ถามถึงเรื่องว่าจะแต่งตั้งใครเป็นโฆษกพรรค เรื่องนี้รองเลขาธิการพรรคตอบว่า ในขณะนี้ยังไม่ได้แต่งตั้งใคร แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการผู้ดำเนินงานของพรรคก็ยอมที่จะให้สัมภาษณ์ชี้แจงนโยบาย และการดำเนินงานต่าง ๆ ของพรรคแก่สื่อมวลชนไปไว้ เกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้ง^๕ นั้น ก็จะดำเนินการทันทีเมื่อมีกฎหมายเลือกตั้ง^๕ สำหรับความหวังของพรรคนั้น รองเลขาธิการพรรคบอกว่าได้ตั้งความหวังไว้มากที่สุด และต้องหวังสูงไว้ก่อนในการที่จะได้รับเลือกจากประชาชนเข้ามา สำหรับพรรคอื่น ๆ นั้น รองเลขาธิการพรรคสหประชาไทยเห็นว่าเป็นคู่แข่งที่สำคัญทั้งสิ้น ไม่เฉพาะแต่พรรคประชาธิปัตย์อย่างที่ผู้สื่อข่าวถามมาเท่านั้น

ผู้สื่อข่าวถามถึงเรื่องการประชุมใหญ่ของพรรค ซึ่งได้รับคำตอบว่าจะยังไม่มีการประชุมใหญ่ในระยะนี้ แต่ก็จะมีการประชุมสมาชิกของพรรคเป็นครั้งคราวโดยแบ่งจำนวนออกไป ซึ่งจะเริ่มประมาณกันเดือนหน้า ทั้งนี้เพื่อจะได้ชี้แจงถึงนโยบายของพรรคการดำเนินงานในระบบพรรคให้สมาชิกได้ทราบอย่างถ่องแท้ ผู้สื่อข่าวได้ถามว่าจะพิจารณาส่งใครเข้าสมัครในเขตจังหวัดพระนครธนบุรี เรื่องนี้รองเลขาธิการพรรคสหประชาไทยตอบว่า เป็นเรื่องของคณะกรรมการพรรคจะได้พิจารณากันต่อไป สำหรับในการคัดเลือกผู้ที่จะเข้าสมัครรับเลือกตั้ง^๕ นั้น ก็จะคัดเลือกเอาบุคคลที่เห็นว่ามีคะแนนเสียงดีที่สุดใน และเป็นผู้ที่จะสามารถทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนเป็นเรื่องสำคัญ

อนึ่ง นายพ่วง สุวรรณรัฐ ปลัดกระทรวงมหาดไทยในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้แถลงแก่ผู้สื่อข่าวว่า ในขณะนี้ ได้มีผู้ที่จะขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองมาขอเอกสารไปประมาณ ๑๕ ราย แต่สำหรับที่มายื่นขอจัดตั้ง^๕ นั้นมีอยู่ ๒ พรรค คือ พรรค

สหประชาชาติ กับพรรคประชาธิปัตย์เท่านั้น สำหรับพรรคประชาธิปัตย์นั้นยังไม่ได้มีการ
แจ้งมาว่าจะมาขอจดทะเบียนเมื่อใด ซึ่งถ้าหากแจ้งมาให้ทราบ ทางนายทะเบียนก็จะกำเนน
การเตรียมการในการรับจดทะเบียนให้พร้อมต่อไป

พรรคประชาธิปัตย์จดทะเบียนพรรคการเมือง

เมื่อเวลา ๑๑.๐๐ น. วันที่ ๑ พ.ย. ๒๕๖๓ หม่อมราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช
นายใหญ่ ศวิตชาติ และร้อยโท ดวิล ระวัณภัย ได้นำรายชื่อสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์
จำนวน ๑,๕๕๐ คน ไปยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่กระทรวงมหาดไทย เพื่อขอ
จดทะเบียนพรรคการเมือง หลังจากได้หนังสือรับรองการจัดตั้งเสร็จแล้ว หม่อมราชวงศ์
เสนีย์ ปราโมช หัวหน้าพรรค ได้เปิดเผยตำแหน่งผู้บริหารของพรรคประชาธิปัตย์ว่า มี
คุณหญิงเลขา อภัยวงศ์ และนายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์ เป็นรองหัวหน้าพรรค นายใหญ่
ศวิตชาติ เป็นเลขาธิการพรรค และนายบุญสม ศิริธร เป็นโฆษก หม่อมราชวงศ์
เสนีย์ ปราโมช เปิดเผยต่อไปว่า สมาชิกของพรรคจำนวน ๑,๕๕๐ คนนี้ มาจากทุกภาค
ของประเทศไทย และเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งอาชีพต่าง ๆ กัน คือ วุฒิสมาชิก ข้าราชการ
พ่อค้า ประชาชน ศิลปิน และกรรมกรแท็กซี่ แต่ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา สำหรับสมาชิกที่พรรคจะส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั่วประเทศนั้น หม่อม
ราชวงศ์ เสนีย์ ปราโมช ชี้แจงว่า ยังไม่อาจเปิดเผยรายชื่อที่แน่นอนได้ ทั้งนี้เพราะมีผู้ยื่น
ความจำนงจะขอสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคเป็นจำนวนมาก ส่วนกรณีที่ถูกกฎหมาย
เลือกตั้งออกมาในรูปของการรวมเขตนั้น หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ให้ทรรศนะว่าจะแบ่ง
เขตหรือรวมเขตไม่มีปัญหาอะไร ขอให้ราษฎรตื่นตัวในทางการเมืองก็ใช้ได้

อนึ่ง ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อ
ข่าวกรมประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับแนวนโยบายทางบ้านต่าง ๆ ของพรรค ซึ่งได้จดทะเบียน
ไปแล้วต่อกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑ เดือนนี้ โดยเฉพาะในการพัฒนาประเทศนั้น
พรรคประชาธิปัตย์มีนโยบายเน้นหนักไปในทางที่จะนำความสุขสมบูรณ์มาสู่ปวงชนกลุ่มใหญ่
ที่สุด คือชาวนาชาวนไร่ ซึ่งประกอบอาชีพทางก้นเกษตรกรรม นอกจากนั้น ทางด้าน
กรรมกรเองต้องคำนึงถึงค่าแรงที่ได้รับอยู่ว่า จะเพียงพอกับค่าครองชีพที่สูงขึ้นอยู่เรื่อย ๆ
หรือไม่

ในปัญหาเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้นในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ศกหน้านั้น ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ชี้แจงว่าพรรคจะส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งโดยคาดว่า จะครบทุกจังหวัด ทั้งนี้หมายความว่าสำหรับผู้แสดงความจำนงขอสมัครในนามของพรรคนั้น ได้มาครบทุกจังหวัดแล้ว แต่ยังคงเลือกเพื่อกันอยู่ ซึ่งยังไม่แน่ว่าบางจังหวัดจะคัดเลือกได้ตัวผู้ที่สมควรเข้าสมัครหรือไม่

ผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ได้เรียนถามถึงแนวนโยบายต่างประเทศ ซึ่งเวลานี้ได้มีความเห็นกันว่า สงครามเวียดนามมีส่วนสัมพันธ์กับปัญหาความปลอดภัยของประเทศ-ไทยในอนาคตว่า มีความเห็นกลัวหรือไม่ ประเทศไทยควรมีส่วนพัวพันกับเหตุการณ์ที่เป็นอยู่นี้เพียงใด และเห็นกลัวหรือไม่กับการที่รัฐบาลปัจจุบันส่งกำลังทหารไปช่วยเหลือเวียดนามใต้ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ตอบชี้แจงว่าปัญหาค้นต่างประเทศมิได้พัวพันอยู่กับเวียดนามใต้เท่านั้น แต่เป็นปัญหาความปลอดภัยของบ้านเมืองไทย เกี่ยวโยงไปถึงเวียดนามเหนือและจีนแดง จุดใหญ่อยู่ที่ว่า อเมริกาจะถอนตัวออกจากตะวันออกไกลหรือไม่ เพื่อความแน่นอนในอนาคต นโยบายต่างประเทศจึงไม่ควรพุ่งเป้าไปด้านเดียวในทางหวังพึ่งอเมริกา แต่ต้องปรับปรุงนโยบายให้พึ่งตัวเองได้ด้วย

ปัญหาอื่นในข้อนี้สัมพันธ์อยู่กับนโยบาย ที่จะต้องคิดถึงตัวเอง ทางด้านรักษาความปลอดภัยของชาติ โดยเฉพาะทางการทหาร ควรจะมีนโยบายส่งเสริมการผลิตอาวุธทันสมัย และการรบแบบกองโจร

ผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์เรียนถามต่อไปถึงปัญหาความสัมพันธ์และการร่วมมือระหว่างไทยกับสหรัฐ ว่ามีความเห็นอย่างไรกับสิ่งที่อยู่ในปัจจุบัน เฉพาะอย่างยิ่งปัญหาฐานทัพของสหรัฐในประเทศไทย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ตอบชี้แจงว่า คำถามข้อนี้เป็นเรื่องตกกระโหลกลอยใจ แต่ก็สัมพันธ์กับคำถามข้อก่อน ดังได้ตอบมาแล้ว

การประชุมสมัชชาสมาชิกฝ่ายสภาผู้แทนของพรรคสหประชาไทย

เมื่อวันอังคารที่ ๑๒ พ.ย. ศกนี้ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้าพรรคสหประชาไทย ได้เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมสมัชชาสมาชิกฝ่ายสภาผู้แทนของพรรคสหประชาไทยครั้งที่ ๑ ที่หอประชุมใหญ่ ในบริเวณที่แสดงสินค้า

นาแห่งชาติ ตำบลหัวหมาก ในการประชุมครั้งนี้ มีสมาชิกฝ่ายสภาผู้แทนของพรรคเข้าร่วมประชุมด้วยประมาณ ๕๐๐ คน การประชุมนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้บรรดาสมาชิกของพรรคที่สมัครใจจะไปทำหน้าที่รับใช้ประชาชน โดยสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร ใ้รับรู้นโยบายของพรรคก่อนที่จะไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนของพรรค การประชุมสัมมนาได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ ๑๕ พ.ย. ๒๕๓๑

อนึ่ง ภายหลังพิธีเปิดการประชุมสัมมนาเมื่อวันอังคาร จอมพล ถนอม กิตติขจร ได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าว เกี่ยวกับการหาเสียงของผู้จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ซึ่งขณะนั้นยังมีการประกาศใช้กฎอัยการศึกอยู่ว่า สำหรับการหาเสียงนั้น ได้มีการผ่อนผันอยู่แล้ว แม้เวลานี้ก็ได้มีการหาเสียงกันอยู่แล้วเช่นกัน สำหรับปัญหาทางรัฐบาล จะต้องมีคำประกาศชี้แจงให้ทราบโดยทั่วกันถึงการผ่อนผันอีกครั้งหนึ่ง เมื่อผู้สื่อข่าวขอทราบความเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงภายในประเทศ อันเกิดจากการปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งมีการพูดกันมาก จอมพล ถนอม กิตติขจร ชี้แจงว่า ในฐานะที่เป็นนายกรัฐมนตรีและผู้บัญชาการทหารสูงสุด มีความมั่นใจว่าจะไม่มีการปฏิวัติเกิดขึ้นในประเทศไทยในระยะเวลาอันสั้น เพราะว่าการปฏิวัตินั้นจะทำได้สำเร็จก็แต่โดยอาศัยกำลังทหาร แต่เวลานี้กำลังทหาร ๓ กองทัพ รวมทั้งกำลังตำรวจ มีความเข้าใจซึ่งกันและกันและสามัคคีกลมเกลียวกันดี จึงมั่นใจว่า หากคนอื่นจะมาทำการปฏิวัติก็คงสำเร็จได้ยาก.

△